

PRIMORSKI DNEVNIK
je začel izhajati v Trstu
13. maja 1945, njegov
predhodnik PARTIZANSKI
DNEVNIK pa 26. novem-
bra 1943 v vasi Zakriž nad
Cerknim, razmnožen na
ciklostil. Od 5. do 17. se-
ptembra 1944 se je tiskal
v tiskarni »Doberdob«
v Govcu pri Gorenji Trebu-
ši, od 18. septembra 1944
do 1. maja 1945 v tiskarni
»Slovenija«
pod Vojškimi pri Idrji, do 8. maja 1945
pa v osvobojenem Trstu,
kjer je izšla zadnja števil-
ka. Bil je edini tiskani par-
tizanski DNEVNIK v za-
sužnjeni Evropi.

primorski

dnevnik

Poština plačana v gotovini
Abb. postale 1 gruppo

Cena 800 lir - Leto XLIII. št. 285 (12.917)

Trst, petek, 4. decembra

6 - PP 559
32 (4 linije)
ggio 1
2 - 85723
s 20
P.P. 132
66001 KOPEK
OSREDNJA KNJIZNICA
8554 AA
60100200

Formica in Mannino bosta spet posredovala za pogodbo letališkega osebja

Finančni zakon in stavke na letališčih predmet srečanja med vlado in sindikati

*Predsednik vlade Gorja trdi, da ministroma ni odvzel pooblastila in da se pogajanja lahko
tako obnovijo - Nekatere vladne koncesije sindikatu glede proračunskih postavk*

RIM — Pogajanja med CGIL, CISL in UIL ter Alitalio za obnovitev delovne pogodbe za letališko osebje se bodo lahko nadaljevala na ministrstvu za delo ob posredovanju Formice in Mannina; predsednik vlade Gorja ni ministroma za delo in prevoze odvzel tega pooblastila, kot je bilo prvotno rečeno. To so povedali predstavniki zveznih sindikatov po več kot štiri ure dolgem sestanku z ministrskim predsednikom, ministroma Amatom (zaklad) in Colombom (proračun) ter podtajnikom v predsedstvu vlade Rubbajem, na katerem so obravnavali sicer tudi finančni zakon 1988.

Gorja je dejal tajnikom Pizzinatu (CGIL), Mariniju (CISL) in Benvenutu (UIL), da lahko pogajanja takoj obnovijo, kar so označili sindikalisti kot pozitiven korak in izrazili željo, da bi se spor ravno tako pozitivno poravnal. »Seveda to še ni zmaga sindikata,«
so naglasili, češ da bo mogoče o zmagi govoriti šele po podpisu nove pogodbe, o katerem pa je težko kar koli napovedovati. Iz Palače Chigi je namreč prišla tik pred začetkom srečanja s sindikati dolga lista, v kateri je rečeno, da so sindikalne zahteve popolnoma nesprejemljive: takšne denarne zboljšave, kakršne zahtevajo letališki uslužbenci, so nestvarne, ker se bijejo z načrtovano stopnjo letne inflacije.

Če bi sprejeli te zahteve, piše v listini, bi narasli stroški za delovno pogodbo do leta 1990 za 36,4 odstotka, medtem ko bi se povečali za 23,9-30,4 odstotka, če bi upoštevali posredovalne predloge ministrov Formice in Mannina, a samo za 19,3 odstotka, če bi se držali ponudb družbe Alitalia.

Sindikati s tem seveda ne soglašajo, niso pa marali izzvati novega čelnega spopada z Gorio: prvič, ker so mu prej že itak očitali udinjanje industriji in delodajalstvu sploh, in drugič, ker so zvedeli, da ni listine sestavila vlada, ampak kar sam ministrski predsednik, ki je to posredno priznal, ko je rekel, da jo bo znova proučil, češ da se je morda kje zmotil... Pač pa so sindikati ugodno ocenili nekatere koncesije v okviru finančnega zakona. Za kaj gre?

POKOJNINE. Povečanju pokojnin, skega sklada bo namenila vlada v obdobju 1988-1990 3.000 milijard lir ali skoraj še enkrat toliko kot je namerala prvotno (1.800 milijard); o tem, kako porazdeliti sveži denar med upokojenice, se bodo domenili sindikati na pogajanjih z ministrom za delo.

JAVNE SLUŽBE. Za obnovitev delovnih pogodb bo nakazala vlada 1.600 milijard lir, sicer 600 v letu 1989 in

NADALJEVANJE NA 2. STRANI

Prizor z včerajšnjega štiriurnega sestanka v Palači Chigi med ministrskim predsednikom Gorio, ministroma Amatom (zaklad) in Colombom (proračun), podtajnikom v predsedstvu vlade Rubbajem in tajniki zveznih sindikatov Pizzinatom (CGIL), Marinijem (CISL) ter Benvenutom (UIL) (Telefoto AP)

Minister Amato včeraj pokazal večjo razpoložljivost

Jutri ali pojutrišnjem odločitev senata o finančnih sredstvih za našo manjšino

SANDOR TENCE

RIM — Jutri ali pojutrišnjem bo senat dokončno odločil o usodi proračunske postavke za našo manjšino, ki jo je vlada sredi septembra črtala iz finančnega zakona. Proračunska komisija je sicer prejšnji teden v celoti potrdila ta nesprejemljiv vladni sklep in zavrnila ustrezni popravek komunističnega senatorja Spetiča, zadnja beseda pa pripada sedaj senatni skupščini, ki je poklicana, da uzakoni vse proračunske dokumente ter jih nato preda v oceno poslanski zbornici, ki se bo s tem ukvarjala v drugi polovici decembra ter predvidoma tudi ves januar.

Med razpravo bo odločilnega pomena, kaj bo s tem v zvezi rekla in predlagala vlada, ki je po zakonu poklicana, da se predhodno izreče o vseh amandmajih, čeprav zadnja beseda pripada seveda skupščini. Podpredsednik vlade in zakladni minister Amato (PSI) je vsekakor včeraj, prvič med to parlamentarno razpravo, pokazal določeno razpoložljivost in pripravljenost za revizijo ali za umik prvotnega nesprejemljivega vladnega sklepa. Amato je pokazal to pripravljenost po sestanku, ki ga je imel najprej s senatorjema PSI Agnellijem in Castiglionejem, katerima se je pridružil še Spetič, ki je prvi podpisnik komunističnega popravka.

Senatorji iz naše dežele so skušali prepričati ministra, da je treba v vsakem primeru ločiti zakon za obmejno sodelovanje in mednarodno kooperacijo v

Furlaniji-Juljski krajini od ustavnih pravic Slovencev, ki upravičeno zahtevajo uzakonitev svojih pravic. Na srečanju se je konkretno govorilo tudi o potrebnih finančnih sredstvih, ki bi jih lahko vlada sedaj črpala iz takozvanih proračunskih ostanikov, zlasti potem, ko je senat v prejšnjih dneh omejil nekatere načrtovane izdatke, posebno na področju javnih del.

Politično voljo Goriove vlade za konkretno rešitev tega vprašanja bo treba vsekakor preveriti v praksi. Včeraj pa se je prvič zgodilo, da se je okrog tega problema ustvarila določena politična solidarnost med senatorji KPI in PSI iz naše dežele, za kar nosita v prvi osebi zasluge senatorja Spetič in Castiglione, ki je svojčas skupno s senatorko Gerbcevo podpisal prvo zahtevo po finančnem kritju našega zaščitnega normativa. Mrzlična pogajanja so se vsekakor včeraj nadaljevala ves dan in senator Spetič se je glede tega sinoči spet sestel s senatorji narodnih manjšin (sardinske akcijske stranke, Union Valdotaïne in Južnotirolske ljudske stranke), ki so obljubili, da bodo podprli popravek KPI.

Predsednik deželnega odbora Furlanije-Juljske krajine Biasutti, ki se mudi v Rimu, pa je včeraj sporočil, da je v pismu ministrskemu predsedniku spet zahteval, naj vlada vključi v finančni zakon gmotno kritje naše zaščite. Predsednik dežele je tudi iznesel Gorio prvo predstavnostno naše manjšine za sprejem enotne delegacije in to čimprej, po mož-

nosti preden bo parlament dokončno uzakonil finančni zakon in državni proračun. Biasuttiju je treba tokrat priznati, da si v teh dneh prizadeva za kolikor toliko enotno akcijo vseh parlamentarcev iz naše dežele za reševanje nekaterih odprtih vprašanj, med katere sodi tudi proračunska postavka o naši skupnosti ter problematika globalne zaščite. Sodeč po poteku nekaterih sestankov, tukaj v Rimu, pa imamo občutek, da se je Biasutti, pri teh svojih naporih, znašel brez stvarne politične podpore tržaške Kršćanske demokracije, ki se v pričakovanju upravnih volitev v Trstu, boji vsakršne resnejše pobude, ki kakorkoli zadeva Slovence.

Pozivi ministru Amatu

Deželni tajnik Slovenske skupnosti Ivo Jevnikar je včeraj naslovil na zakladnega ministra Amata brzojavko z zahtevo po ponovni vključitvi postavke v korist slovenske manjšine v finančni zakon. Enako zahtevo je v brzojavki posredoval ministru Amatu deželni svetovalec SSK Drago Štoka.

Zgorniški župan Miloš Budin pa je v svoji brzojavki Amatu zahtevo po sredstvih v korist manjšine utemeljil z obvezami, ki izhajajo iz 6. člena italijanske ustave.

G. R.

Košarka: pokal prvakov
Izkušeni Tracer
ugnal Partizana

Smučanje: v Val D'Iseru

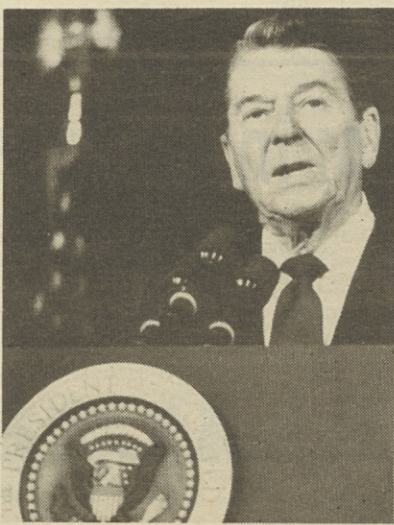
Danes prvi
ženski smuk

Tenis: Masters v New Yorku

Začetek v znamenju
švedskih asov

NA 10. STRANI

Mrzlične priprave na vrh

Ronald Reagan

WASHINGTON — Odnosi med vesilama so se po prihodu Mihaila Gorbačova na čelo KP Sovjetske zveze bistveno izboljšali, to pa je bistveno olajšalo sklenitev zgodovinskega razorožitvenega sporazuma med vesilama.

Sovjetski partijski voditelj bo v Washington pripotoval v ponedeljek, v torek pa je predviden podpis dokumenta, ki bo predvideval uničenje jedrskih raket, ki sta jih veselili postavili na evropskih tleh. Reagan in Gorbačov se bosta srečala šestkrat, štirikrat pa se bosta sestala za zaprtimi vrati. Mihail Gorbačov se bo sestel tudi z vidnimi predstavniki Kongresa, v Beli hiši pa upajo, da bo prav to srečanje olajšalo ratifikacijo razorožitvenega sporazuma.

Vsi komentatorji so si edini v tem, da sporazum odpira novo poglavje v odnosih med SZ in ZDA.

NA 2. STRANI

SZDL bo razpravljala o delu jugoslovanske lige za mir

LJUBLJANA — Kot gost Slovenske socialistične zveze se je včeraj v slovenskem glavnem mestu mudil predsednik lige za mir Ivan Berislavčević. V okviru obiska se je srečal tudi z aktivisti različnih slovenskih družbenih organizacij in društev, ki aktivno delujejo na mirovnem področju.

Ivan Berislavčević je povedal, da si je že dolgo želel priti v Slovenijo, ki ima dolgo tradicijo mirovnih aktivnosti. Prisotne je obvestil, da bo jugoslovanska socialistična zveza še pred koncem leta razpravljala o svojem delu na mirovnem področju; grozi namreč, da bosta jugoslovansko mirovno gibanje in Jugoslavija kot država izgubila svoj ugled v mirovnih krogih v svetu, ker se ne prilagajata dovolj hitro novim oblikam boja za mir - pred časom so bili nastopi uradnih državnikov na raznih konferencah dovolj, danes pa Jugoslavija ne more mirovno nastopati v svetu brez moč-

nega mirovnega gibanja v državi sami, doma.

Berislavčević je opozoril tudi na sramotno materialno stanje jugoslovanske lige za mir, ki je praktično brez sredstev, in predlagal ustanovitev fonda za mirovne aktivnosti, ki bi deloval na donatorskem principu.

Razprava, ki je sledila, je opozorila na štiri sklope problemov: vloga lige za mir v družbenem in političnem življenju v Jugoslaviji, način delovanja lige za mir kot najširšega imenovalca vseh mirovnih aktivnosti v državi, specifičnosti mirovnega delovanja v Sloveniji in odpiranje tabu tem (pro- daja jugoslovanskega orožja na svetovnem trgu in alternativna služenja vojaškega roka).

Udeleženci pogovora so ugotovili, da mirovno gibanje v Jugoslaviji deluje kot eden izmed spodbujevalcev demokracije družbe in da je potrebno nadaljevati po poti dialoga med različnimi interesi.

D. V.

● Vlada in sindikat

NADALJEVANJE S 1. STRANI

1.000 do konca leta 1990; sindikalistom pomeni ta znesek odskočno desko za izbojevanje čim boljših pogojev.

ŠOLA. Vlada je potrdila za leto 1987 nakazilo 523 milijard lir, o katerih je sprva kazalo, da jih ni, enako vsoto pa je obljubila za leto 1988, v čemer vidijo sindikalisti zgolj spoštovanje že sprejetih obvez; zaradi tega bodo v prihodnjih dneh vseeno razpisali med šolniki že napovedani referendum o tem, kako izkoristiti omenjena finančna sredstva.

ZAPOSLENOST. Sindikalisti CGIL, CISL in UIL bodo obnovili pogajanja z ministrom za delo o izkoriščenju 2.000 milijard lir iz Sklada za delavske hiše (GESCAL) in o nadomestitvi tistih 500 milijard, ki so bile v tekočem letu namenjene krepitvi zaposlenostne ravni, a so jih preusmerili v Valtellino; Gorla je sicer omenil možnost, da se denar za zaposlovanje mladine poišče kje drugje in ne v skladu GESCAL.

D. G.

Mihail Gorbačov bo v ZDA pripotoval v ponedeljek

V Washingtonu je že vse nared za podpis zgodovinskega razorožitvenega sporazuma

WASHINGTON, MOSKVA — Generalni tajnik KP Sovjetske zveze Mihail Gorbačov in ameriški predsednik Ronald Reagan bosta 8. decembra v Washingtonu podpisala sporazum o uničenju evroraket. Prvič bosta tako velesili podpisali dokument, ki ga ne bodo označevale točno definirane meje. Tekst sporazuma, ki sta ga v Ženevi 24. novembra sestavila Shultz in Ševardnadze, namreč predvideva uničenje več vrst orožja, predvsem pa sta velesili tokrat prvič pristali na preverjanje uresničevanja sporazuma na ozemlju ene od dveh držav. S tem bosta ZDA in SZ prvič bistveno omejili svojo suverenost.

Dolga pot do jedrske razorožitve se je pričela pred osmimi leti, šest mesecev po sprejemu sporazuma Salt 2 o omejitvi strateškega orožja. Takrat so se namreč članice NATO pakta odločile, da bodo namestile evrorakete in istočasno sprožile pogajanja za omejitev raket srednjega doleta. Po osmih letih je tako perspektiva miru in sveta brez jedrskega orožja prvič realna. Podpis zgodovinskega razorožitvenega sporazuma bo pomenil prihranek ogromnih denarnih sredstev, s temi pa bosta velesili lahko več investirali v gospodarski razvoj.

Včeraj sta velesili odstranili še zadnjo prepreko, ki bi v zadnjem trenutku lahko ovirala sklenitev sporazuma. Iz ameriškega državnega tajništva so namreč sporočili, da so iz Moskve poslali podatke o točni namestitvi sovjetskih raket, ki so vključene v sporazum. Državni tajnik Shultz in Max Campellmann, vodja ameriške delegacije na pogajanjih v Ženevi, sta namreč v prejšnjih dneh z zaskrbljenostjo ugotavljali, da Sovjetska zveza »zakasnjuje s pošiljanjem podatkov, ki so za podpis sporazuma neobhodno potrebni«.

V Moskvi so sovjetski voditelji z vidnim optimizmom sprejeli doseženi sporazum, ob zunanjem videzu zadovoljstva, pa se zavedajo kompleksnost vprašanj, ki jim velesili stojita nasproti. Mnogi ocenjujejo, da je zgladil pot prav neuspeli vrh v Reykjaviku, kjer je prvič prišla do izraza »nova miselnost v sovjetski zunanji politiki«, kot jo označujejo Gorbačov in njegovi najbližnji sodelavci.

Gorbačov in Reagan se bosta v Washingtonu videla šestkrat, imela bosta štiri zasebne razgovore, ki bodo predvidoma trajali sedem ur, trikrat pa bosta

skupaj obedovala. Ta je v bistvu program devetega srečanja med najvišjimi predstavniki velesil.

Mihail Gorbačov bo pripotoval na letalsko bazo Andrews v Marylandu v ponedeljek ob 16.40 po krajevem času. Na letališču bo sovjetskega partijskega voditelja pričakal ameriški državni tajnik George Shultz. Sestanek na vrhu se bo formalno pričel v torek ob 10. uri, takrat bo v Italiji 16. ura, ko bo Gorbačova Reagan sprejel z najvišjimi častmi na vrtu Bele Hiše. Voditelja SZ in ZDA bosta imela traktat 15-minutni govor, nakar se bosta sestala za zaprtimi vrati. Štiri ure kasneje bosta Reagan in Gorbačov v vzhodni sobi Bele hiše podpisala sporazum, ki bo odpravil evrorakete.

V sredo jutraj se bo Gorbačov na sovjetskem veleposlaništvu sestal z devetimi predstavniki Kongresa, v Beli hiši pa upajo, da bo to srečanje olajšalo ratifikacijo sporazuma. V vseh treh dneh bivanja v Washingtonu bo Gorbačov prost edino v sredo popoldne, ni pa še znano, kaj bo takrat počel. Zadnjič se bosta Reagan in Gorbačov, vsaj tako predvideva protokol, videla v sredo zvečer, ko bo sovjetski partijski voditelj na veleposlaništvu pripravil sprejem v čast gostitelja.

Porto Azzurro: stroge obsodbe

LIVORNO — Po petih urah posveta je včeraj sodni zbor sodišča iz Livorna izdal rozsodbo na procesu o upor v kaznilnici v Porto Azzurro na otoku Elba.

Najhujša kazen je doletela neofašista Maria Tutija, voditelja upora, ki je bil obsojen na 14 let in 2 meseca zaporne kazni, samo dva meseca manj pa bosta morala odsedeti Ubaldo Rossi in Mario Marrocu. Tutija je najbližja pomočnika. Javni tožilec je za vse tri zahteval 20 let in 8 mesecev zaporne kazni. Sodniki so bili očitno mnenja, da niso imeli Mario Cappai, Mario Tolu in Gaetano Manca v uporih pomembne vloge, saj niso sprejeli zahtevo javnega tožilca, ki je menil, da so si oni prislužili 20 let in 3 mesece zapora; slednje je namreč sodni zbor obsodil na 12 let zaporne kazni. Giampaola, brata Maria Marrocuja, ki je jetnikom priskrbel orožje, so obsodili na 8 let zapora. Sodniki so zaradi pomanjkanja dokazov oprostili jetniškega paznika Cesareja Pellina in jetnika Marca Guida.

Javni tožilec Costanzo je dejal, da je rozsodba, čeprav so sodniki le delno sprejeli njegove zahteve, v bistvu pravilna. Tudi nad oprostitvijo Pellina in Guida se Costanzo ni pritoževal, saj iz sodne obravnave ni izšel zoper njiju noben jasn dokaz. Sodniki so pri rozsodbi očitno upoštevali priporočila obrambnih odvetnikov, saj so uporniki talce brezpogojno izpustili. Jetniki so dosegli le to, da pristojne oblasti, ko bodo bodo obravnavali prošnje posameznih jetnikov za pogojno prostost, upora v zaporu v Porto Azzurro ne bodo upoštevali. Zaradi tega bosta lahko Tolu in Rossi kmalu izpuščena na delno prostost. Tisti jetniki, ki so obsojeni na dosmrtno lečo, pa bodo lahko, kot sicer to predvideva zakon, kljub temu dobili dovoljenja za krajši dopust ali celo, za delo zunaj jetnišnice.

Slovenski mladinci protestirajo proti ločevanju šolstva na Koroškem

LJUBLJANA — Včeraj je bila v Ljubljani seja predsedstva republiške konference Zveze socialistične mladine Slovenije, na kateri so sprejeli protestno izjavo proti ločevanju šolstva na Koroškem, v kateri med drugim pravijo: »Zato zahtevamo od jugoslovanske vlade, da kot sopodpisnik avstrijske državne pogodbe od republike Avstrije zahteva, da se predlog ne sprejme. Če bi do sprejetja kljub temu prišlo, zahtevamo, da Jugoslavija ta problem postavi pred mednarodno sodišče v Haagu, generalno skupščino združenih narodov in ostale mednarodne organizacije, ki se ukvarjajo s človekovimi pravicami in problemi manjšin. Zahtevamo, da se v vseh dvostranskih stikih z Avstrijo izpostavi kršitev pravic slovenske manjšine v Avstriji.«

Na avstrijsko republiko apeliramo, da ne sprejme nobene ločitve šolarjev po jezikovnih razlikah, da ne sprejme nobene omejitve zakona o manjšinskem šolstvu iz leta 1959 in da namesto omejevanja in okrnitve naprej razvija dvojezično šolstvo v smeri zgledno urejenega modela šole, ki so ga na južnem Koroškem imeli od 1945. do 1959. leta. Zahtevamo, da se glede organi-

zacij, ki ogrožajo slovensko ali hrvaško manjšino upošteva peti odstavek 7. člena avstrijske državne pogodbe.

Na seji je predsedstvo razpravljalo še o poročilih o delu mladinske organizacije in o prihodnjih nalogah, največ razprave pa je bilo ob vprašanju revije Problemi, ki je zaradi sporov v uredništvu pred razpadom in razcepitvijo v več (dve ali tri) revije. Vsaj še eno leto bodo Problemi ostali enovita revija, medtem pa bo delovna skupina pripravila svoje predloge, kako naprej.

D. V.

Podpora iz Beograda

BEOGRAD — Zvezni odbor sindikatov delavcev v vzgoji in izobraževanju, znanosti in kulturi v Jugoslaviji je odločno podprl slovensko manjšino in druge napredne in demokratične sile v Avstriji v njihovem boju za ohranitev dvojezičnega šolstva.

Zvezni odbor izraža resno zaskrbljenost zaradi predvidene ukinitve sedanje organizacije dvojezičnega pouka, ki bi izolirala slovenske otroke in bi nasprotovala obvezam republike Avstrije za zaščito narodnih

manjšin na podlagi državne pogodbe iz leta 1955. Na to dejanje segregacije in diskriminacije je na svojem letošnjem kongresu v Delfih opozorila tudi mednarodna federacija učiteljev, katere članica je tudi jugoslovanska sindikalna organizacija. (dv)

Priznanje iz Sarajeva univerzi v Innsbrucku

SARAJEVO — »Univerza v Sarajevu visoko ceni skupen nastop rektorjev avstrijskih univerz proti spreminjanju šolstva na Koroškem,« poudarja rektor sarajevske univerze dr. Ljubomir Berberović v pismu, ki ga je poslal rektorju univerze v Innsbrucku dr. Reinterju Sprungu. »Vaše osebno sodelovanje v tej prosvetiteljski gesti humanizma in tolerance predstavlja dragocen prispevek k prijateljstvu in sodelovanju med našima univerzama in je dostojen izraz vaše znane privrženosti visokim idealom miru, demokracije in enakopravnosti za vse ljudi in narode sveta,« še piše v pismu sarajevskega rektorja rektorju univerze v Innsbrucku, s katero sarajevska univerza že več let uspešno sodeluje. (dv)

BRUSELJ — Voditelji držav in vlad zahodnoevropske dvanajsterice verjetno ne bi mogli bolje izbrati časa za sestanek, ki se danes začne v Københavnu. Nekaj dni pred srečanjem Reagana in Gorbačova, neposredno po borznih in dolarskih sunkih. V trenutku, ko ni več mogoče odlašati s proračunskimi in kmetijskimi reformami ES - takšen je časovni okvir, ki opredeljuje poglavitne teme za pogovor v Danski prestolnici. Dnevni red sicer ne predvideva posebne izmenjave mnenj o vlogi in mestu Zahodne Evrope v dialogu velesil ali pa v najnovejših monetarnih pretresih, niti enega niti drugega pa vseeno ne bo mogoče pustiti v nemar. Zahodna Evropa namreč že predolgo čaka na to, da bi se odločno izrekla glede tistega, kar se utegne preleviti v najhujšo gospodarsko krizo v vsej povojni zgodovini. Ne bo pa bržkone hotela zamuditi niti priložnosti, da na predvečer pomembnega srečanja zaveznico na drugi strani Atlantika opozori na zahodnoevropske stiske in skrbi.

Kar zadeva konkretne sklepe je seveda druga stvar. Malo verjetno je, da bodo dvanajsterični voditelji v tem trenutku pripravili kaj več kot ustaljene - in tokrat še posebno previdne - fraze o obeh omenjenih vprašanjih. Večji del pozornosti bo namreč v Københavnu usmerjen v problematiko, katere reševanje ne trpi

Sporna točka bo tudi tokrat kmetijska politika dvanajsterice

Le malo upanja, da bi evropski vrh obrodil pozitivne sadove

več odlašanja in ki ji skuša dvanajsterica že vrsto let - brezuspešno, kakopak - predpisati drugačne poti. Gre seveda za kmetijsko politiko, ki odpira v zahodnoevropski integraciji tudi številna boleča vprašanja v zvezi s financami.

Izhodišča, s katerimi je opredeljen dnevni red, so vse prej kot spodbudna. Potem, ko ministrom v seriji zadnjih sestankov ni uspelo približati stališč niti glede »kmetijskih stabilizatorjev«, s katerimi naj bi omejili finančne apetite vsakega pomembnejšega kmetijskega sektorja, niti v zvezi z dodatnimi viri napajanja skupne blagajne, so kopenhavskemu vrhu naložili breme odgovornosti za prihodnost dvanajsterice. Glede na trenutno razklanost stališč med članicami, ko gre za oba problema, pa se zdi vse prej kot navadna stilistična metafora reči, da je breme celo za voditelje pretežno.

Kaj torej lahko storijo? Opcija ni kdove kako pestra. Na eni strani se bodo morali odločiti o »Delorsovem paketu«, svežnju ukrepov, ki jih je že pred časom pripravila evropska komisija, da bi s količinskimi mejami v vsakem kmetijskem sektorju, naj gre za žito, vinsko trto, oljarske ali pa kaj drugega, zajela proizvodnjo in s tem tudi stroške. Mehanizem je zastavljen takole: brž ko bi s proizvodnjo presegel zastavljeno mejo, bi za kmeta nehale veljati zajamčene cene, kar pomeni, da bi zašel v izgube.

Sami ideji ni kaj očitati, čeprav je jasno, da niti njena dosledna uresničitev ne bi zadoščala za hiter zasuk v smer delovanja prostega trga za ves kmetijski sektor ES. Vendar ni dvoma, da bi mehanizem precej zaželel pri omejevanju 27 milijard ecu-jev, kolikor je samo letos terjala kmetijska politika (od 41 milijard, ki naj bi jih v celem vsebovala bruselj-

ska blagajna). Ker pa je radikalen poseg v predimenzionirane dvanajsterične stroške za kmetijstvo ključ tudi do ureditve finančnih problemov, se zdi, da bi moral biti predlog predsednika evropske komisije Jacquesa Delorsa deležen vsestranske podpore. A žal ni tako.

Paket podpira v resnici le London, medtem ko zagovarja ZRN, dežela, ki se spričo največjega vplačila v proračun čuti upravičeno glasno izrekat svoje zahteve, drugačno stališče. Dejansko nasprotuje spremembam, ki bi pomenile manj dohodka za 2 milijona zahodnonemških kmetovalcev, močno odvisnih od visokih zajamčenih cen v ES. Nadomestni bonksi predlog, ki v resnici ne pomeni drugega kot ukrepanje mimo jedra problemov, se giblje v smer finančnega nadomestila kmetom, ki bi delno opustili obdelovanje lastne zemlje.

In Francija? Od predsednika Mitterranda in premiera Chiraca prav gotovo ne kaže pričakovati, da bi v Københavnu spremenila dvolično politiko zadnjih mesecev. Nekako v slogu »volk sit - koza cela« se Francija javno zavzema za bolj tržno usmeritev v kmetijstvu, dejansko pa skuša spodkopati vse predloge evropske komisije, ki bi kakorkoli prizadeli njen močan kmetijski lobby. Poleg tega pa čakajo Francijo čez nekaj mesecev predsedniške volitve...

Kompromisni predlog, ki ga je za srečanje v danski prestolnici pripravila deželna gostiteljica (trenutno predseduje ES), je nekakšen skupen imenovalec, okrog katerega bi članice teoretično utegnile poiskati skupen jezik, in sicer tako v zvezi z bodočo proračunsko disciplino, kot glede povečanja sredstev v regionalnih skladih. Pogoj pa je, da Velika Britanija popusti v zvezi s stabilizatorji, kar pa je malo verjetno ne le zaradi utemeljitve iz White Halla, temveč še bolj spričo dejstva, da je formula »sama proti vsem« britanski ministrski predsednici povsem domača. Če jo bo tudi tokrat, tako kot v Atenah 1983, v Fontainebleauju 1984 znala obrniti sebi v prid, so možnosti kopenhavnskega vrha za uspeh komaj da kaj večje od ničle.

MIRJAM AČIMOV-OBLAK

Midi ali Kubo: in še deset plošč v dar

Med številnimi ugodnostmi ima Universaltecnica sedaj še eno več. Vsi kupci zvočnih stolpov PHILIPS iz širokega spektra MIDI in KUBO (cena od 399.000 lir)

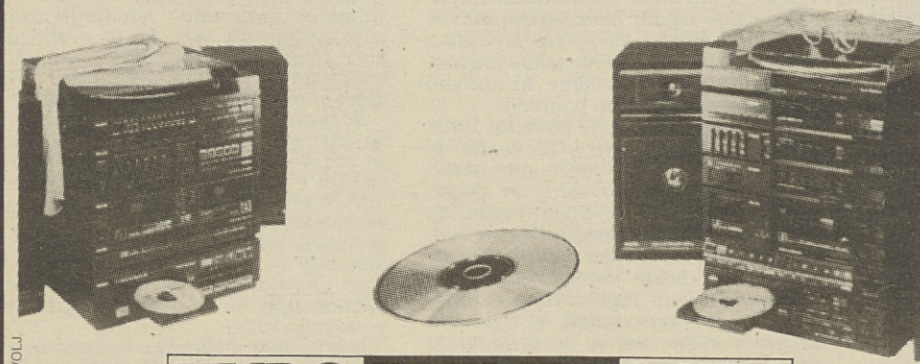
bodo v dar prejeli še deset čudovitih originalnih ameriških LP plošč s 33 obrati. Ni treba še posebej omeniti, da boste glede na dobro poznane olajšave,

ki jih nudi Universaltecnica, lahko plačali na način, ki vam najbolj ustreza. Universaltecnica je že 40 let vaša prava prijateljica.

UNIVERSALTECNICA

RADIO-TV, ELEKTRONIKA: Trg Goldoni 1
VIDEOREGISTRATORJI, HI-FI: Ul. Zudecche 1

ELEKTROGOSPODINJSKI STROJI: Korzo Saba 18
CAR STEREO: Ul. Machiavelli 3, TRST

KUBO PHILIPS MIDI

7. kongres Zveze slovenskih izseljencev F-JK Zveza nosilec kulture za mlade generacije

ČEDAD — Ob prisotnosti tukajšnjega vodstva, predsednikov federacij, delegatov in seveda povabljenec je bil včeraj v Čedadu 7. kongres Zveze slovenskih izseljencev Furlanije-Juljske krajine. Ugodno priložnost za letošnji kongres (Zveza izseljencev sicer sklicuje kongres vsake 3 leta, zadnji pa je bil šele pred dvema letoma v Reziji) je srečanje izseljenskih organizacij, ki ga prireja dežela jutri v Vidmu. Za predstavnike iz prekooceanskih držav je to edinstvena priložnost, da se udeležijo obeh srečanj z enim samim potovanjem. Kongres Zveze izseljencev je imel seveda več namenov. Med birokratsko-upravne so tako spadale spremembe statuta, ki jih terjajo obstoječi zakoni in upravne določbe. Zbrani delegati so seveda razpravljali tudi o programu za naslednja tri leta. Glavna točka kongresa pa je bila razprava o iskanju novih načinov in sredstev, ki bi omogočala novi generaciji, da spozna domovino staršev ali dedov in ohrani stik s tem delčkom slovenske zemlje, na katerega ni sentimentalno navezana. Kot moto letošnjega kongresa je bila izbrana misel: Zveza nosilec kulture za nove generacije.

V svojem izčrpnem uvodnem poročilu je predsednik Walter Brescig sicer nanizal težave, s katerimi se mora spoprijemati vodstvo Zveze, orisal pa je tudi razsežnosti, ki jih je zveza dosegla v zadnjih letih. Organizacija, ki jo sestavljajo evropska, južnoameriška, severnoameriška in avstralska federacija, šteje preko 40 sekcij v raznih evropskih in prekooceanskih državah. Taka razračenost je zvezi omogočila, da se je uveljavila tudi na deželni ravni, saj kljub raznim še nerešenim vprašanjem upravnega značaja je to organizacija, ki jo dežela priznava in podpira, kot je v svojem pozdravu poudaril tudi tajnik SKGZ Dušan Udovič. Brescig in Udovič sta govorila dalje o nerešenih problemih ob propadlem osimskem soprazumu, o nevarnosti, ki jo lahko predstavlja zakon za obmejna področja in tako imenovani »načrt za gorska področja«.

Delo kongresa je potekalo nekako v dveh delih. V prvem delu so prisotni delegati po daljši obrazložitvi direktorja zveze Ferruccia Clavore glasovali za spremembe sta-

tuta. Nekatere spremembe so res zgolj upravnega značaja, nekatere pa segajo tudi v vsebino dela, saj dajejo predsednikom federacij in delegatom precejšnjo odločitveno moč, kot je za tako razraščeno organizaciji potrebno. Federacije namreč delujejo popolnoma avtonomno in le njihovi predstavniki imajo možnost da posegajo v samo delo zveze. Po sprejetih spremembah bi se morali predstavniki federacij in vodstvo sestajati vsaj enkrat letno, kar bo delovanju zveze dajalo prav gotovo širše okvire.

Glavna točka kongresa pa je bila nedvomno že omenjena skrb za mlade rodove. Po daljši diskusiji je bila ustanovljena delovna komisija, ki naj izdela konkretne predloge, predvsem v zvezi z informiranjem mladih sinov izseljencev o tukajšnji stvarnosti. Načrt dela naj bi potekal istočasno v več smereh. Nedvomno je na prvem mestu informiranje ali bolj spoznavanje Benečije s strani mladih, iskanje kulturnih in socialnih korenin, kar ne more sloneti na neki sentimentalni navezanosti — ta je bila lastna njihovim očetom ali dedom — povezava mora postati racionalna in mora biti sad izbire. Pri spoznavanju predstavlja precejšnjo oviro problem jezika, saj mnogi mladi ne poznajo ne narečja ne italijanščine, zaradi česar bo treba v prvi vrsti oskrbeti literaturo v angleščini ali francoščini. Sledili bodo verjetno študijski obiski, seminarji in podobno, vendar bo vse to potekalo po podrobnem načrtu, ki naj ga izdela nalašč imenovana komisija.

Pri obravnavanju načrta za bodoče delo je bila zanimiva napoved, da bo letna konferenca prihodnje leto v Argentini, saj je že v Reziji padel sklep, da je Argentina najbolj potrebna pomoči. Pravzaprav je odlika zveze izseljencev to, kar je lahko tudi na prvi pogled glavna ovira ali težava pri delu: raznolikost potreb in pogojev dela ob skupnem cilju — ohraniti vezi z Benečani, ki delajo v najrazličnejših deželah in pogojih, in navezati stike z mladimi, ki lahko s svojimi pogledi in izkušnjami obogatijo, predvsem pa osmislijo trud tistih, ki so na tem drobnem robu slovenske zemlje ostali ali jim je uspelo, da so se vrnili.

Predlogi MF za nov »zemljevid« dežele z Vidmom glavnim mestom

VIDEM — Na predkongresnem srečanju je vodstvo furlanske stranke Movimento Friuli (Furlansko gibanje) predlagalo vrsto sprememb, ki zadevajo tudi prostorsko in upravno razmejitve dežele Furlanije-Juljske krajine.

Tajnik MF De Agostino je predlagal, naj bi že v samem nazivu izpustili ime Juljska krajina, češ da gre za zgodovinsko potvorbo. Dežela naj bi se imenovala Furlanija, glavno mesto bi postalo Videm. Trstu bi morali priznati poseben položaj in ga uokviriti v režim proste carinske cone.

Goriški pokrajini naj bi priključili Cervignano, s čimer bi ponovno uveljavili neko zgodovinsko danost. Nov deželni zemljevid naj bi upošteval tudi Sappado in Portogruaro, ki bi ju bi bilo potrebno priključiti Furlaniji.

Druga točka, o kateri so razpravljali člani MF je bila dilema, ali naj bo MF tradicionalna stranka ali pa naj bo široko gibanje. O vsem omenjenem, naj bi sklepal strankin kongres, ki bo 17. januarja prihodnjega leta.

Dvomimo, da bodo predlogi MF obveljali, saj so dokaj radikalni in tvegani. Bistvo novega deželnega zemljevida je v ločitvi Trsta od Vidma. Samo poimenovanje dežele z enim samim imenom, to je Furlanija, kaže na očitno avtonomistične težnje. MF pa si z radikalnimi predlogi želi pridobiti

nove pristaše, saj je znano, da se v Furlaniji veliko ljudi zavzema za ločitev od Trsta in še posebno za to, da bi Videm dobil status glavnega mesta.

Tudi težnja, da bi MF bil prej gibanje kot stranka, govori o želji po združevanju ljudi različnih svetovnih nazorov, ki pa želijo poudariti svojo etnično in ne samo etnično pripadnost. Vprašanje je, kako bodo stališča MF odmevala, saj se je po zadnjih volitvah stranka znašla v krizi, ker so ji razna gibanja odvzela precej glasov. Pomembno vlogo so igrali zeleni in ni naključje, da se bo Furlansko gibanje predstavilo javnosti v ekološki obleki.

Biasutti se je sestal z deželnimi poslanci

RIM — Predsednik deželnega odbora Furlanije-Juljske krajine Adriano Biasutti se je včeraj sestal s poslanci in s senatorji iz naše dežele, da skupno z njimi oceni zaplet parlamentarnega postopka o zakonskih predlogih za obmejno in mednarodno sodelovanje. Biasutti je izrazil veliko zaskrbljenost nad zastojem debate v proračunski komisiji ter napovedal, da bo glede tega vprašanja osebno posegel pri ministrskem predsedniku in pri zakladnem ministru Amatu. O tem vprašanju se bo v kratkem ukvarjala tudi deželna vlada.

Med parlamentarci iz naše dežele obstajajo glede poteka parlamentarnega postopka precej različna mnenja. Medtem ko so komunisti in demokristjani dokaj zaskrbljeni in se bojijo novih zavlačevanj, so socialisti nekoliko bolj optimisti ter smatrajo potrebno, da vlada izdela in predloži parlamentu svoj zakonski predlog. Vladno besedilo je na zadnji seji ožjega odbora poslanske komisije napovedal podtajnik na zakladnem ministrstvu, socialist Maurizio Sacconi. (st)

Tudi slovenska prisotnost v deželni zvezi posojilnic

Pred kratkim je upravni svet Deželne zveze kmečkih in obrtnih posojilnic, ki združuje vseh 31 kreditnih zadrug v naši deželi in ima svoj sedež v Vidmu, imenoval predsednike in člane raznih komisij za triletnje 1987-1989.

Predstavniki slovenskih hranilnic in posojilnic so zastopani v vseh komisijah, razen v razsodišču. Sindikalni komisiji celo predseduje predsednik upravnega sveta Hranilnice in posojilnice na Opčinah Pavel Milič. Eden izmed dveh efektivnih članov komisije za usposobljenostne izpite je ravnatelj HPO dr. Drago Gantar, ki je z ravnateljem nabrežinske posojilnice Milanom Vremcem tudi v tehnični komisiji. Član komisije za reklamne akcije je predsednik upravnega sveta posojilnice iz Doberdoba Andrej Gergolet, ki je bil imenovan tudi za člana deželneega upravnega odbora za obdelavo podatkov. Tudi v komisiji za uskla-

jevanje in nadzorovanje deželnega središča za obdelavo podatkov Coopeld sta dva Slovenca: ravnatelj doberdobske posojilnice dr. Maks Gergolet in funkcionar HPO Marjan Giacomoni.

Naj ob tej priložnosti še zapišemo, da je Pavel Milič član upravnega sveta, Martin Pelicon iz sovođenjske posojilnice pa član nadzornega odbora omenjene Deželne zveze.

Srečanje na špetrskem županstvu

ŠPETER — Katere so še potrebe v zvezi z obnovo področja, ki ga je v Furlaniji prizadel potres? O tem so govorili včeraj na špetrskem županstvu, kjer so se zbrali krajevni upravitelji in predstavniki Nadiške gorske skupnosti ter deželni odbornik Roberto Dominici, katerega je spremljal deželni svetovalec Romano Specogna.

Špetrski župan Firmino Marinig in predsednik Gorske skupnosti Giuseppe Chiabudini sta predstavila širok razpon nerešenih vprašanj, ki gredo od realizacije sedeža Gorske skupnosti v bližini županstva, do zgraditve kulturnega središča in popravil na hišah, ki niso bile uvrščene v izredni zakon za preporod od potresa prizadetega področja. Chiabudini se je zahvalil za finančno pomoč Dežele pri gradnji novega sedeža, govoril pa je tudi o gospodarskem položaju področja, predvsem o situaciji v obratu Danieli.

V nadaljevanju srečanja so govorili tudi o bonifiki zemljišč, na katerih so še sedaj montažne hišice, o popravilih poslopij, ki tudi v Špetru tvorijo zgodovinsko jedro, urbanizaciji in popravilu cest in infrastrukture še v drugih krajih špetrske občine.

Učitelji v Kopru grozijo s stavko

KOPER — »Če do četrtega decembra ne bomo prejeli pisnega pozitivnega odgovora ali dovolj trdnih zagotovil, da bodo naše zahteve uresničene, bomo sedmega decembra 1987 prekinili pouk,« so sklenili na sinočnjem zboru delavcev srednje pedagoške in naravoslovno-matematične in srednje ekonomske in družboslovne šole v Kopru. Za takšno zahtevo »na nož« se je kakih 150 delavcev z obeh koprskih srednjih šol, kot so poudarili, odločilo po temeljiti presoji in po večletnem brezuspešnem samoupravnem in delegatskem dokazovanju o zaostajanju njihovega družbenoekonomskega položaja. S tem so začeli širšo družbeno skupnost resno opozarjati, da reševanje položaja ne more ostati pri besedah.

Takole so opisali poslovanje obeh koprskih srednjih šol, ki je po njihovem mnenju na meji znosnega: izplačani osebni dohodki so med najnižjimi v panogi - na predzadnjem mestu v Sloveniji. Tako dobi učiteljica s te srednje šole za svoje delo 270 tisoč dinarjev, če pa bi delala na osnovni šoli, bi za isto delo dobila več kot 400 tisočakov. Povprečni osebni dohodki delavcev na dosegajo niti povprečno izplačnega v Sloveniji, čeprav bi ga moral (glede na izobrazbeno strukturo) presegati za približno 40 odstotkov. Poskušali so varčevati pri stroških in uspeli bi-

tveno povišati dohodek, še bolj pa so se potem povečale obveznosti iz dohodka in tako jim ni ostalo dovolj niti za sklade. Njihov položaj se je v zadnjem letu tako poslabšal, da so se (neglede na novosti, ki jih prinaša protinflacijski program - zagotovo pa nič dobrega) odločili za najhroš pot in postavili več zahtev. Predvsem želijo doseči uresničitev dogovora, da bi tudi v resnici (po veljavnih normativih in standardih za opravljeno delo) sprejemali tak osebni dohodek, kot v gospodarstvu, oziroma toliko višji, kolikor je višja njihova izobrazbena struktura. Ob tem naj bi imeli možnost ustvarjati tudi sklad skupne porabe in dovolj sredstev na razpolago za pokritje vseh potrebnih gmotnih stroškov. V nasprotnem bodo 7. decembra prekinili pouk.

Na zboru jih je dr. Peter Vencelj iz izobraževalne skupnosti Slovenije hotel prepričati, da dobijo v omenjenih dveh koprskih šolah manj denarja zato, ker naj bi naredili za približno 25 odstotkov manj kot v povprečju na drugih srednjih šolah, češ - na drugih srednjih šolah opravijo učitelji več kot 23 ur tedensko. Če bi potemtakem bilo na obeh šolah (kjer pa je zaposlenih toliko učiteljev, kot to določajo normativi, predpisi, zakoni) za približno četrtno manj učiteljev, bi preostali prejeli približno take osebne dohodke, kot v povprečju na drugih srednjih

šolah v Sloveniji. Vendar se koprski srednješolski učitelji niso dali: »Če je tako, potem raje menjamo normtive in zakone. Sicer bi še bolj razvrednotili naše delo in hkrati pristali na šolah manj kakovosten pouk...«

Iz razprav pa je bilo moč razbrati, da gre bolje tistim srednjim šolam v republiki, kjer si pomagajo z »mrtvimi dušami« in tistim, ki s svojo zunajšolsko dejavnostjo ali dodatno pomočjo zainteresiranega gospodarstva, pridejo do manjkajočega denarja. S takim načinom »verifikacije« srednjih šol in programov pa koprski učitelji nikakor nočejo soglašati in terjajo korenite spremembe v obstoječem srednješolskem sistemu, naprej pa izenačitev družbenoekonomskega položaja slovenskih učiteljev.

Na sinočnjem zboru delavcev obeh šol so se dogovorili, da bodo kar se da hitro (iz dneva v dan) iskali izhod iz tega položaja, ki vodi do učiteljske stavke. Vendar je bilo hkrati čutiti nesporazume, ki že napovedujejo oviro na poti do gladke rešitve - na eni strani zahtevo, da je treba skrčiti (še pred kratkim na novo vpeljane programe), odpustiti delavce in več delati, na drugi pa zahtevo o pravi ceni dobrega učiteljevega dela, ki naj jo plača gospodarstvo, če hoče resno iziti iz krize.

BORIS ŠULIGOJ

DANIELLE STEEL

107.

Njena družina

Prevedla
Irena Trenc-Freljh

»Kaj si mu rekel?« je zaskrbelo Johna. Kaj, če bo Lijev oče kaj povedal Wellsovim? Toliko imata na vesti. Kaj, če ju aretirajo ali pošljejo proč ali... že sama misel na vse možnosti je bila grozljiva, toda Lionel ga je poljubil na vrat in ga pomiril z besedami. Vedel je, kako zelo se lahko vznemiri.

»Pomiri se. Samo razburja se. Saj ničesar ne ve.« John je imel solze v očeh. »Hočeš, da se izselim?« »Ne!« je Lionel skoraj zakričal v odgovor. »Razen če grem tudi jaz. Toda tega nama ni treba.«

»Misliš, da bo povedal mojemu očetu?«

»Ne bodi no paranoičen! Malo je pač duhovičil in me spravil ob pamet, to je vse. Saj še ni konec sveta.« Toda da bi pomiril Warda, se je Lionel odpeljal v Alabamo gledat Gregovo tekmo; to je bil najbolj dolgočasen konec tedna v njegovem življenju. Nogomet je sovražil skoraj tako močno kakor John, z Gregom pa si nista imela povedati ničesar. Še hujši pa so bili premolki, do katerih je prihajalo med njim in očetom, ki je skoraj ponorel med tekmo, ko je bil eden izmed glavnih igralcev poškodovan in je trener na njegovo mesto določil Grega še ravno o pravem času, da je

v zadnjih dveh in pol sekundah dal gol, s katerim je njegovo moštvo zmagalo. Lionel je hlinil enako navdušenje, kot ga je čutil Ward, toda s srcem ni bil zraven in začutil je neskončno olajšanje, ko je med letom domov lahko govoril o filmu in poskušal očetu razložiti, kaj dela. Toda tako kot je sam med tekmo občutil, da bi bil lahko tudi na Mesecu, ga je gledal njegov oče, ko mu je razlagal svoj zadnji avantgardni film.

»Mar res verjameš, da boš lahko nekega dne služil denar s takšnimi filmi?« Lionel ga je osuplo pogledal; na ta del posla ni bil nikoli pomislil. V šoli so preskušali nove tehnike in skušali razviti filmsko govorico do njenih skrajnih meja. Komu je bilo mar zaslužka? Njihovo delo je bilo dosti pomembnejše od denarja in oba moška sta se spogledala v zmedeni nejeverji, vsak zase v prepričanju, da je drugi tepec, a obenem obremenjena s pretvezo, da spoštujeta mnenje drug drugega. To je bil strahoten napor za oba in začutila sta neskončno olajšanje, ko sta zagledala Faye, ki ju je prišla čakati. Ward je brez prestanka govoril o Gregovem izrednem zadetku in je bil ves užalosten, ker ga ni gledala na televiziji, Lionel pa jo je gledal, kot da ne bi bil mogel prestati niti trenutka tekme več. Morala se je namuzniti pri sebi, saj ju je tako dobro poznala in vedela, kako različna sta si, zraven pa ju je oba ljubila, tako kot tudi svojega drugega sina in hčerke. Bili so si pač popolnoma različni vsak je od nje potreboval nekaj drugega.

Na poti domov je najprej odločila Warda, nato pa se je ponudila, da odpelje še Lionela in se nato vrne domov, da bosta z Wardom skupaj spila kozarček. S tem je pridobila nekaj minut, da se je lahko pogovorila s svojim najstarejšim sinom in mu pokazala svoje sočutje zaradi dolgočasne- ga konca tedna.

»Je bilo grozno, dragi?« Nasmehnila se je, ko je videla izraz na njegovem obrazu, on pa je potem, ko sta odložila očeta, zastokal in naslonil glavo na sedež. Še nikoli se ni čutil tako izčrpanega.

»Še huje. Bilo je, kot da sem na drugem planetu in se trudim, da bi govoril njihov jezik.« Vprašala se je, ali je temu kriva samo dolgočasnost športa ali naporno pretvarjanje, da je pravi moški; seveda vprašanja ni izrekla naglas.

»Ubožec. Kakšen je bil Greg?«

»Isti.« Več ji ni bilo treba razlagati. Vedela je, kako malo skupnega imata. Včasih bi človek težko verjel, da sta oba njena sinova. Potem mu je zastavila vprašanje, ki jo je mučilo ves konec tedna.

»Te je oče vprašal zaradi Johna?«

Lionelu se je napel obraz in v hipu se je zravnal. »Ne, zakaj? Ti je omenil še kaj drugega?« Iskal je njene oči; čeprav ji ni ničesar priznal, se je zavedal, da ve, ni pa vedel, kaj si pri tem misli. Imel je občutek, da se ji zdijo vse skupaj preblizu doma, in priznati si je moral, da ima do neke mere prav.

»Mislim, da bi moral paziti, Li.«

»Saj pazim, mama.« Njegov glas je zazvenel tako mla-

do, da ji je ganil srce.

»Si zaljubljen vanj?« Bilo je prvič, da ga je vprašala, in Li je resno prikimal.

»Da.«

»Potem pa v dobro vaju obeh pazi. Ali Wellsovi vedo za Johna?«

*Knjiga je izšla pri Založništvu tržaškega tiska
in je na razpolago v Tržaški knjigarni*

Nevšečnosti za potnike in avtomobiliste na Korzu

ACT preusmeril avtobuse ne da bi obvestil Občino

Odnosi med prevoznim podjetjem ACT in Tržaško občino že dalj časa niso prav idilični, pred nekaj dnevi pa so se spet nekoliko zaostri. Podjetje ACT si že dolga leta prizadeva za boljšo ureditev prometa v mestu, predvsem z ustanovitvijo prednostnih pasov, da bi avtobusni promet bolje stekel. Doslej je bilo v tej smeri bolj malo storjenega.

Pač pa je pred dnevi, bilo je v torek, podjetje ACT na lastno pest — ne da bi pri tem obvestilo Tržaško občino — sklenilo premestiti nekaj postajališč in končnih avtobusnih postaj v središču mesta. Nenadna premestitev postajališč je povzročila precej nevšečnosti potnikom in tudi avtomobilistom, ki so jim nadzorniki ACT naprtli globo zaradi parkiranja ob novih postajališčih. Poleg tega je izzvala tudi upravičen protest Občine, saj je navsezadnje prav Občina odgovorna za morebitne spremembe postajališč in uvajanja novih prepovedi parkiranja.

A pojdemo po vrsti. Pred dnevi so se v Ul. Einaudi začela dela za postavitev novih cevni plinskega omrežja. Po tej ulici, ki povezuje Trg Tommaseo in Borzni trg, peljejo avtobusi prog št. 17 in 18 s končno postajo na Borznem trgu, in avtobus št. 23, ki vozi na progi Trg Libertà-Tovarna velikih motorjev. Zaradi kopanja in jarkov je postala uličica preozka za avtobusni promet. Zato je podjetje ACT v torek dopoldne delno spremenilo omenjene avtobusne proge: končni postaji avtobusov št. 17 in 18 in postajališče avtobusa št. 23 je premestilo z Borznega trga za nekaj deset metrov naprej, na začetek Korza Italija. Na Korzu, pred hišno št. 1, so uslužbenci ACT namestili table o začasnem postajališču, ob teh pa tudi table, ki opozarjajo voznike na prepoved parkiranja na tem skoraj 100 metrov dolgem odseku ceste. Omenjeni avtobusi vozijo odtlej na Korzo neposredno iz Ul. Roma.

Vsa zadeva ne bi bila travmatična, če bi podjetje ACT izpeljalo spremembe v sodelovanju z Občino. Leta pa o spremembah sploh ni bila obveščena. Obvestili so jo številni avtomobilisti, ki so tistega dne zjutraj parkirali svoja vozila na začetku Korza na strani lihih hišnih števil. Tem avtomobilistom so nadzorniki ACT naprtli globo zaradi prepovedanega parkiranja. Mnogo protestov je bilo tudi potnikov, ki so na Borznem trgu dalj časa čakali na avtobuse, le-teh pa ni bilo. Tudi potniki seveda niso bili obveščeni o spremembah ACT.

Poleg Občine tudi mestni redarji niso vedeli ničesar o samovoljnih preusmeritvah ACT. Odgovorni za prometno službo pri Tržaški občini inž. Madaro je včeraj dokaj pikro komentiral početje ACT. Dejal je, da Občina — ki je pristojna za take in podobne zadeve — sploh ni izdala nobenega sklepa o preusmeritvi avtobusnega prometa, premestitvi postajališč in uvedbi novih prepovedi parkiranja. Zaradi tega so vse te spremembe v bistvu protizakonite.

Ukrepi ACT so skratka sprožili ne- navaden pravno-administrativni spor, za katerega je sedaj nemogoče predvideti, kako se bo iztek. ACT trdi, da bodo sedanje spremembe veljale le nekaj dni, dokler ne bodo dokončana dela v Ul. Einaudi.

In kaj bo z globami, ki so jih nadzorniki ACT naprtli v torek avtomobilistom na Korzu Italija? Eden od odgovornih za promet pri ACT nam je včeraj obrazložil, da te globe pravzaprav nimajo nobene veljave: Občina ni izdala nobenega sklepa o prepovedi parkiranja na tistem odseku, zaradi česar je tudi nemogoče, da bi tamkaj parkiranim vozilom »naprtili« globo...

Na sliki: novo postajališče na začetku Korza.

Vzhodnokraški rajonski svet obravnaval razne probleme Opčin

Načrt za razširitev pokopališča je potreben temeljitih popravkov

Načrt za razširitev openskega pokopališča ne zadovoljuje prebivalstva in je zato potreben temeljitih popravkov. Tako so menili predstavniki krajevnih organizacij na skupščini, ki jo je pred nedavnim priredil rajonski svet za Vzhodni Kras v openskem rektoriju, in to mnenje je osvojil rajonski svet sam na predsinočni seji, ki je bila posvečena predvsem temu vprašanju. Po daljši razpravi je sklenil, da pošlje občinski upravi predlog za varianto.

Po načrtu za razširitev pokopališča naj bi seveda podrli tisti del starega zidu, ki meji z zemljiščem, na katerem so že stekla gradbena dela. Podrli pa naj bi tudi vse družinske grobnice ob tem zidu ter jih prenesli na novi pokopališki del. To pa je izzvalo med lastniki družinskih grobnic veliko negodovanje. Na omenjeni skupščini je bilo zato soglasno rečeno, naj se teh grobnic, v kolikor se pač da, ne premika. Tudi rajonski svet se je s to zahtevo strinjal in jo bo posredoval občinski upravi.

Povsem nesprejemljiv se je udeležencem skupščine zdel tisti del načrta, ki predvideva namestitve 24 družinskih megagrobnic. Ta prostor naj se raje namenijo navadnim družinskim grobnicam, pravijo ljudje, saj na Opčinah ni interesov za kupovanje prostorov za sto ali več milijonov drage mavzoleje. Kar zadeva kupovanje prostorov za navadne družinske grobnice pa je opensko prebivalstvo presenetila vest, da leži v občinskih predelih že več kot osemdeset prostori, čeprav javnost sploh ni bila seznanjena z dejstvom, da je bil razpisan natečaj za odkupe pokopaliških prostorov. Javnost je treba najprej primerno seznaniti, je menila skupščina in istega mnenja je bil tudi rajonski svet na predsinočni seji, zato naj se prejšnji natečaj izniči in razpiše nov. Tudi te

predloge bo rajonski svet posredoval občinskemu upravitelju, kot bo hkrati zahteval, da se v varianti predvidi tudi razširitev parkirišča okrog pokopališča.

Poglavje zase je vprašanje premestitve posmrtnih ostankov vseh, ki so jih zaradi pomanjkanja prostora na Opčinah pokopali pri Sv. Ani. Rajonski svet zato zahteva, da občinska uprava uresniči obljubo nekdanjega tržaškega župana Spaccinija, ki je zagotovil, da bo Občina poskrbela za brezplačen prenos posmrtnih ostankov, ko bodo pokopališče na Opčinah pač razširili.

Vedno v zvezi s pokopališčem je rajonski svet na predsinočni seji obravnaval tudi vprašanje odškodnin, ki jim mora Občina plačati lastnikom zemljišč, na katerih gradijo novi pokopališki del. Doslej ni Občina s tem v zvezi še ničesar ukrenila. Čas bi bil, pravi rajonski svet, da bi to čimprej uredila.

Dnevni red sredine seje je obsegal še vrsto drugih vprašanj. Vedno več posameznikov in organizacij se namreč obrača na rajonski svet z različnimi zahtevami, predlogi in priporočili, kar dokazuje, da ta izvoljeni organ vendarle pridobiva tisto vlogo posrednika med občani in občinskimi upravitelji, zaradi katere je bil pravzaprav ustanovljen, ki pa je dejansko, iz političnih in drugih razlogov, ni imel.

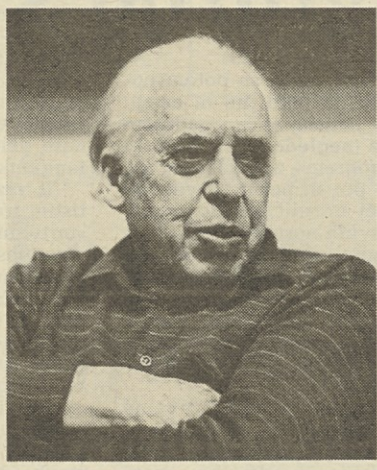
Ravnatelj slovenske nižje srednje šole »Srečko Kosovel« je na primer pozval rajonski svet, naj se na Občini pozanima, če in kdaj namerava kaj ukreniti za popravilo šolskega poslopja, ki je že v propadajočem stanju. Skupina prebivalcev Ul. del Terano pa opozarja na problem deževnice, ki ob vsakem neurju dobesedno preplavi ulico. Zanimivo je, da se ta pojav ponavlja od takrat, ko je Občina, po dolgotrajnih prizadevanjih vsega openske-

ga prebivalstva in rajonskega sveta, končno poskrbela za odpravo ogromnih luž, ki so ob deževju nastajale na Bazoviški ulici pred nižjo sredno šolo. Vso zadevo pa so tako rešili, da na Bazoviški ulici ni več luž, zato pa se deževnica steka v Ul. del Terano. Podobna negodovanja prihajajo tudi iz ulic dei Salici in Biancospino, ki dejansko tekmujeta med sabo po številu lukenj in umetnih jezer. Vse te pri- tožbe je rajonski svet že večkrat posredoval občinski upravi, a očitno za- man.

Pomanjkanje ustreznih urbanističnih posegov je stara rana Opčin. Najhuje pa je, da se brezbriznost občinskih urbanističnih upraviteljev nadaljuje. Zgovoren primer teh dni je Ul. Refosco, kjer je Občina kljub nasprotujočemu mnenju rajonskega sveta odobrila dve lotizaciji za gradnjo vrstnih hiš. Ker gre za ozko in slepo ulico, za katero je rajonski svet že zahteval, da bi ji uredili še en izhod na glavno cesto, bi moral lotizacijski načrt predvideti to možnost, ki pa je ni predvidel. Tako se soočamo še z enim divjim urbanizacijskim posegom, ki ne upošteva širših družbenih potreb.

Na koncu se je rajonski svet dotaknil tudi problema novega pooblastila, ki mu ga je naložila občinska uprava. Odslej bodo namreč rajonski sveti odločali o tem, kateri otroci se bodo lahko brezplačno posluževali šolskih menz. Ker gre za dokaj delikatne zadeve, ki jih ne gre obravnavati na javnih sejah rajonskega sveta, se odpira vprašanje, kako bo rajonski svet reševal to zadevo. V ta namen bi morali ustanoviti posebno komisijo, vendar tudi ta rešitev odpira določene probleme. Rajonskim svetovalcem bi bilo treba v ta namen zagotoviti, da bi bili ob zasedanjih komisije oproščeni službe in da bi prešli za odgovornost in za- mujeni čas tudi primerno odškodnino.

Ob umetnikovi 80-letnici Kraj Lojzeta Spacala od danes v TK Galeriji

Spacalova vizija Krasa, trpkega, sivga, z občuteno postavljenimi arhitektonskimi elementi in ljudskimi kiparskimi poseganji, z rdečim rujem in ostročlenjenim kamenjem, je v svetovnem likovnem dogajanju vnesla svežino drugačnega, tako presenetljivo toplega, a hkrati trdnega, premišljenega, klenega.

Tako piše Nelida Silič Nemec v vabilu na odprte razstave Lojzeta Spacala v TK Galeriji. Ta izjemni likovni dogodek bo danes ob 17. uri in s tem bo galerija tudi počastila slikarjevo 80-letnico.

Spacalovega jubileja se bodo spomnili tudi na svečanosti, ki jo ob 19. uri v Kulturnem domu prireja SKGZ.

O plinskem rezervoarju v središču Sessljana

Komunisti in zeleni zahtevali izredno sejo občinskega sveta

Komunistična svetovalska skupina v devinsko-nabrežinskem občinskem svetu je vložila v torek zahtevo po nujnem izrednem sklicanju skupščine, da bi razpravljala o vprašanju, ki se že dolgo vleče in ustvarja med prebivalstvom nezadovoljstvo, in sicer o skladišču, oziroma velikem rezervoarju utekočinjenega plina v središču Sessljana, ki kakršni turistično podoba kraja in predstavlja tudi določeno nevarnost za krajevno prebivalstvo. Komunistična skupina, oziroma njen načelnik Ivo Širca in Giorgio Depangher sta bila o tem vprašanju vložila že 24. avgusta ustrezno resolucijo, ki se je zavezala za primerno rešitev zadeve, takrat so komunisti tudi bili priredili na kraju samem protestno demonstracijo.

Nato so komunisti vztrajno zahtevali skupščinsko razpravo o tej resoluciji, toda minilo je 5 sej občinskega sve-

ta, ne da bi prišla na vrsto. Zato so tudi, ko je na zadnji seji večina skupščine zavrnila njihovo zahtevo po takojšnji razpravi o tem problemu, komunistični svetovalci zapustili iz protesta zasedanje. Sedaj je torej 6 svetovalcev KPI in zastopnik Zelenih (ki predstavljajo dve tretjini skupščine) vložilo uradni poziv na župana, naj v roku 10 dni skliče izredno sejo, ki naj razpravlja in glasuje o omenjeni resoluciji. Devinsko-nabrežinski občinski odbor je sicer na svoji zadnji seji že odločil, da skliče naslednji zasedanje skupščine 18. in 21. decembra, spričo nove zahteve po izredni seji pa bo o tej odločbi prihodnji ponedeljek.

Ni namreč nespornega tolmačenja o 10-dnevem roku, ko zahteva izredno sejo tretjina svetovalcev. Izvršni organ Občine bo torej odločil o tem ustrezno z mnenjem, ki ga bo prejel od prefekture glede tolmačenja zakona. Če bo prevladalo stališče, da je 10-dnevni rok obvezen, bodo torej sklicali sejo že prve dni prihodnjega tedna.

O vprašanju plinskega rezervoarja sredi Sessljana nam je v zvezi z našim poročilom o zadnji seji devinsko-nabrežinskega občinskega sveta pisal tudi tamkajšnji župan Brezigar, ki pojasnjuje, da je tudi sam nasproten »neestetskemu posegu« (za katerega je bila dala privoljenje občinska gradbena komisija, vključno s predstavnikom KPI) in da je sam dodal pogoje, da mora biti rezervoar odstranjen takoj, ko bo dograjeno metansko omrežje, obenem pa oporeka trditvi KPI, da ni hotel odgovoriti 5 mesecev (od avgusta so poteki namreč le trije meseci) in polemizira s komunisti, ki so zapustili zadnjo sejo skupščine in zato niso glasovali o dveh pomembnih sklepih, ki sta zadevala park Timave in sedež zdravstvenega okraja.

● Problemi javnega reda so bili glavni predmet pogovora med predsednikom Pokrajine Lochijem in novim višjim odgovornim Javne varnosti dr. Violantejem, ki je bil na predstavitvenem obisku v Palači Galatti.

Štipendija KZE za biologa

V okviru raziskovalne dejavnosti na področju biomedicinske tehnologije je Tržaška KZE objavila razpis za dodelitev devetmesečne štipendije diplomiranemu biologu. Interesenti si lahko ogledajo razpis na oglasni deski KZE v Ul. Farneto 3 ob delovnikih od 8. do 17. ure. Rok za predložitev prošnje zapade 14. decembra.

Pogovor z biologinjo Damjano Oto

Informacija pogoj za boljši odnos z naravo

Kulturno društvo Ivan Grbec v Škedenju je pred dnevi gostilo mlado biologinjo Damjano Oto, doma iz Doline, ki je številnim domačinom predavala o živalih in Krasu. Predavanje je bilo zanimivo, vprašanj predavateljici toliko, da je bila celo sama nad takim velikim zanimanjem presenečena in seveda tudi zadovoljna.

»Bila sem presenečena nad velikim zanimanjem za predavanje iz življenja živali in narave, ki pa sem ga bila deležna že na drugih predavanjih. To pomeni, da ljudje razumejo, kaj sem jim hotela povedati, da so zadovoljni z mojo razlago in da jim odpiram neke poti razmišljanja. Mogoče bo kdo po mojem predavanju opazoval naravo okoli sebe nekoliko drugače, z drugačnim pogledom. To pa je zame že lep rezultat in seveda tudi zadoščenje.«

Pa kakšno takšno zanimanje med našimi ljudmi za takšna predavanja in zakaj je sama tako zavzeta za to problematiko, smo jo vprašali.

»Narava in živali so me vedno privlačevale, saj sem živela vedno z naravo in skušam z njo še danes živeti. Od nekdaj sem se zanimala za živali, njihovo obnašanje, vedenje. Karkoli sem o tem brala ali poslušala, vedno sem si želela še nadaljnjih informacij, bolj poglobljene raziskave, nadaljnjih spoznanj, zakaj se pri živalih dogaja tako, in ne drugače itd. Tako sem se odločila za študij biologije, saj so mi bile všeč živali, rastline in nasploh narava. Odločila sem se za Ljubljano, ker je tu vključena tudi etologija, ki je na Tržaški univerzi ni. Sama pa sem si želela spoznavati etologijo, to je vedo o obnašanju živali, ki nam pove marsikaj o živalih samih in preko njih seveda tudi o našem svetu, o človeku. V Ljubljani sem diplomirala, nato pa opravila tudi magistriraj. Moja diplomatska naloga je bila posvečena raziskavam o ameriškem somiču, to je o posebni vr-

sti ribe in o tej ribi sem opravila nato tudi magistriraj.«

Damjana dela danes na ljubljanski fakulteti, svoje sodelovanje pa je raztegnila tudi na tržaško fakulteto, kjer sodeluje pri raziskavah v zvezi s študijem o vedenju raznih rib.

»Trenutno delam tako, da sem po dva meseca v Trstu, nato pa prav toliko časa na ljubljanski univerzi. Na pomlad naj bi se zopet vrnila v Trst do poletja. Raziskave, ki jih delamo tako v povezavi, zadevajo predvsem vedenje rib. Ker tega v Trstu še niso delali, sem jim prišla takorekoč pomagat. Seveda imam od takih raziskav in študijah tudi sama veliko koristi, saj odpiramo praktično novo področje tudi na naši tržaški univerzi glede vedenjskih raziskav rib. Ta problem se vse bolj odpira, postaja vse bolj konkreten. Preko naših raziskav pa ugotavljamo pri ribah veliko zanimivih lastnosti, ki so bile do sedaj še povsem neraziskane.«

Naslov vašega predavanja je bil »Živali in Kras«. Je Kras še posebej zanimiv za vas biologe?

»Kot vsak življenjski prostor ima tudi Kras svoje posebnosti in zanimivosti. Če hočemo proučevati življenje živali, moramo najprej pogledati, ali nudi prostor, ki ga imamo v mislih, živalim dovolj hrane, zavetišča za prezimovanje, ali je dovolj vode in ali podlaga tal ustreza. Kras je po svoje zelo pester in zanimiv svet; vendar ni lahko vsem živalim živeti na Krasu, saj je tu malo vode, podlaga je trda, prst je nizka in plast zemlje, ki pokriva kraško kamenje, je tanka. Zato je živalim tu težje živeti oziroma preživeti. So pa vendarle živali, ki se tudi temu načinu življenja prilagodijo, saj je na kamenju tudi bolj toplo, pozimi pa je tudi precej semenja, s katerim se lahko živali hranijo. Tako je tudi Kras kar zadeva živali zelo zanimiv.«

Zanimalo nas je, kako gleda kot biolog in kot sodelavec dveh univerz na svoje bodoče delo.

»Na univerzi ima raziskovalec, v mojem primeru biolog, večje možnosti za raziskovalno delo, kot če bi to hotela opravljati sama. Delo na univerzi postaja timsko, torej ni to le privaten problem nekega raziskovalca, temveč problem cele skupine, ki se z določenim vprašanjem ukvarja. Sama delam recimo na vprašanju vedenja raznih rib. Z menoj pa delajo drugi raziskovalci, ki gledajo na problem z očmi biokemika, z anatomskega ali fiziološkega vidika. Takšna skupina je lahko zelo učinkovita in daje tudi mlademu znanstveniku zadoščenje.«

Je pri nas zanimanje za biologijo, smo Damjana se vprašali.

»Nimam pregleda o številu biologov v zamejstvu. Vem le, da jih je nekaj že končalo študij. Vsekakor pa mislim, da bi bilo prav, če bi se več naših študentov odločalo za ta študij. Sama bom skušala nadaljevati s temi raziskavami in tudi svoje delo nadaljevati na obeh univerzah.«

Povedali ste nam že, da je bilo zanimanje za vaše predavanje veliko, da so ljudje postavljali veliko vprašanj. Menite torej, da so takšna predavanja ne samo zanimiva, temveč tudi potrebna?

»Mislim, da naši ljudje potrebujejo tudi takšnih informacij. V glaynem živi naš človek z naravo, oziroma v naravi. Če že ne živi izven mesta, ima pa vsaj tudi v mestu na svojem domu kakšno žival, ali pa rastline in cvetje. Tako lahko rečem, da so naši ljudje močno navezani na naravo in da so njeni dobri opazovalci. Včasih pa si le ne znajo vseh stvari pravilno raztolmačiti. Potrebujejo pač kakšno informacijo, da bi si nekatere stvari dobro obrazložili in da bi naravo okoli sebe lažje razumeli. In tako si tudi razlagam veliko zanimanje za takšna in podobna predavanja.«

NEVA LUKEŠ

Krajevni in deželni predstavniki v glavnem mestu

V Rimu o kontingentih
in obmejnem sodelovanju

Ministrski svet bo v kratkem, vsekakor pred koncem leta, odobril dekret, ki podaljšuje pravno veljavnost goriške proste cone. Ni pa še jasno, ali bo vlada v tem odloku raztegnila nekatere davčne olajšave goriške proste cone (posebno brezcarinske kontingente bencina in plinskega olja) tudi na tržaško pokrajino, kot že dalj časa glasno zahtevajo tržaški gospodarski krogi in nekatere politične sile. Bivši minister za industrijo Zanone je v začetku leta pripravil zakonski osnutek o tem vprašanju, zaradi razpusta parlamenta ter predčasnih volitev pa je nato ostalo vse le pri lepih besedah in obljubah, ki pa jih bo tudi tokrat težko uresničiti. Parlament nima namreč več časa za uzakonitve predloženih zakonskih besedil, zato pripada beseda spet ministrskemu svetu, ki mora hočeš nočeš pred koncem leta izdelati dekret in ga predložiti parlamentu, da ga zakoniti v predvidenem roku dveh mesecev.

Kolikor smo lahko izvedeli, Goriova vlada od tega trenutka ni še sklenila, kaj pravzaprav narediti: ali samo formalno podaljšati veljavnost goriške proste cone, kot dela sicer že nekaj let, ali pa nekatere olajšave iz tega brezcarinskega režima raztegniti tudi na tržaško pokrajino. Iz Trsta prihajajo v to smer raznovrstni politični pritiski, povsem drugače pa na to problematiko gledajo v sosednji Furlaniji, kjer so zaskrbljeni, da bi lahko ta ukrep utegnil ustvariti gospodarske razlike med raznimi področji Furlanije-Juljske krajine. Nenazadnje pa se ob tem postavlja tudi pravno vprašanje, ali bi bila morebitna tržaška prosta cona res v skladu z ustavnimi in zakonskimi načeli, ki bi na nek način opravičevali njen obstoj.

O tem se v Rimu na različnih ravneh, v zadnjem času precej govori in razpravlja. Včeraj se je tako v glavnem mestu mudila delegacija tržaške

Trgovinske zbornice, ki se je med drugim srečala tudi s podtajnikom pri predsedstvu vlade, demokristjanom Emiliom Rubbajem. Slednji, ki se seveda ni mogel ničesar konkretnega obvezati, je lahko le napovedal, da bo vlada vzela resno v pretres tržaške zahteve.

O tem aktualnem vprašanju je tekla beseda tudi na včerajšnjem srečanju poslancev in senatorjev iz Furlanije-Juljske krajine, ki so skupno s predsednikom Dežele Biasuttijem obravnavali parlamentarni postopek zakona za obmejno sodelovanje. Enotnih stališč ni bilo mogoče doseči, predvsem zato, ker imajo parlamentarci glede umestnosti razširitve goriške proste cone na tržaško pokrajino še zelo različna in deljena mnenja.

SANDOR TENCE

Posvet Inštituta Gramsci, revije Sapere in deželnega sedeža RAI

Kako približati znanost širšemu
občinstvu, še posebej tržaškemu?

Predsednik Inštituta Gramsci prof. Giuseppe Petronio pozdravlja udeležence

Kako je mogoče približati tržaške znanstvene ustanove družbeni resničnosti, v kateri delujejo? Kakšno vlogo naj bi pri tem imela audiovizualna sredstva, zlasti televizija? Še prej, kako je sploh mogoče približati znanost širšemu občinstvu na pravilen način, se pravi tako, da bi informacija bila po eni strani strokovno pravilna, po drugi strani pa tudi razumljiva ljudem brez strokovne izobrazbe? To so osrednja vprašanja, okrog katerih se je sukal posvet z naslovom »Znanost v Trstu in njena divulgacija z avdiovizualnimi sredstvi«, ki je včeraj potekal v hotelu Jolly v Trstu. Priredil ga je Inštitut Gramsci za Furlanijo-Juljsko krajino v sodelovanju z deželnim sedežem RAI in s poljudnoznanstveno revijo Sapere ter pod pokroviteljstvom Tržaške univerze.

O dilemah poljudnoznanstvene informacije je uvodoma spregovoril direktor revije Sapere, fizik in bivši senator prof. Carlo Bernardini. Te dileme je po njegovem treba pripisati predvsem dejstvu, da znanstveniki niso vajeni in večkrat niso niti zmožni obrazložiti svojega dela širšemu občinstvu, zaradi česar se z znanstveno informacijo navadno ukvarjajo časnikarji, se pravi ljudje, ki praviloma niso znanstveno podkovani. Bernardini je tudi predlagal, v kakšno smer iskati izhod: po njegovem bi morala vsako večje raziskovalno središče imeti znanstvenika, ki bi se ukvarjal izključno z dokumentiranjem raziskovalne dejavnosti in z njeno divulgacijo.

Podoben misel je na posvetu izrazil tržaški fizik in znanstveni organizator prof. Paolo Budinich. Obrazložil je načrt, naj bi v Trstu osnovali »laboratorij imaginarnega« v stilu razstave »L'immaginario scientifico«, ki je bila prvič prikazana lani v okviru razstave Trouver Trieste v Parizu. Omenjeni laboratorij naj bi tako rekoč v podobah prikazal širšemu občinstvu delovanje tržaških znanstvenih ustanov, hkrati pa naj bi dokumentiral to delovanje in torej predstavljal prvi korak k osnovanju znanstvenega muzeja. Budinich je govoril na okrogli mizi, pri kateri so pod predsedstvom bivšega rektorja Tržaške univerze prof. Gianpaola De Ferra sodelovali predstavniki vseh najpomembnejših tržaških znanstvenih ustanov, od Mednarodnega centra za teoretsko fiziko v Miramaru do Raziskovalnega območja pri Padričah. Na okrogli mizi je med drugim prišla do izraza ugotovitev, da so te ustanove med sabo dokaj slabo povezane, pa ne samo na področju informacije.

Osrednji dogodek v drugem, popoldanskem delu posveta je bila predstavitve televizijske reportaže o znanstvenem raziskovanju v Trstu, ki jo je pripravila urednica deželne RAI Maria Silvestri. Reportaži je naslov »L'Esperimento Trieste«, deželna RAI pa je prvi njen del oddajala sinoči ob 19.40, medtem ko bo drugega prihodnji četrtek z začetkom ob isti uri. Predstavitvi je sledila okrogla miza o problemih znanstvene divulgacije z avdiovizualnimi sredstvi, ki jo je vodila urednica revije Sapere Daniela Minerva, na njej pa so sodelovali televizijski uredniki in programerji, pa tudi oblikovalci razstave »L'immaginario scientifico«. Med temi je bil član vsedržavnega vodstva RAI Antonio Bernardi, ki je napovedal, da bo italijanska državna radiotelevizija še povečala svoje napore na področju divulgacije znanosti. (mb)

■ Medobčinska skupščina Krajevne zdravstvene enote se bo sestala 9. decembra ob 19.30. Na dnevnem redu so med drugim resolucije v zvezi z odobritvijo izvršilnega načrta.

4. 12. 1986

Minilo je leto dni, odkar nas je zapustil predragi mož in očka

4. 12. 1987

Boris Zafran

Z ljubeznijo se ga spominjajo žena Darinka, otroka Eva in Bojan, sestra Milica z Ivanom in drugo sorodstvo. Ricmanje, 4. decembra 1987

Ob izgubi dragega Daniela se pridružujejo žalovanju svojcev vsi prijatelji in Primotor klub

Rojanski šolarji bazoviškim žrtvam

Rojanski učenci so tudi letos počastili spomin štirih bazoviških junakov, po katerih njihova šola nosi ime. 3. decembra 1978 je bila rojanska šola slovesno poimenovana po štirih slovenskih fantih, ki so pod fašističnim svincem padli na bazoviški gmajni pred 57 leti. V veži šole, kjer je postavljena spominska plošča, so učenci priredili kratko, ampak lepo in pristrčno svečanost. Pod nadzorstvom učiteljic so recitirali in zapeli, po enominutnem molku pa so se vrnili v učilnice in nadaljevali pouk. (mm)

Kvestor Mattera kot predavatelj

Nenavadna priložnost je sinoči prišla v dvorano Novinarskega krožka v Trstu številno občinstvo. Tržaški kvestor Vito Mattera je bil namreč gost tržaškega krožka Inner Wheel International in je tako nastopil izven okvirov svojih vsakdanjih in običajnih poslov ter se predstavil kot predavatelj. Govoril je sicer o vlogi in dosežkih državne policije v Trstu, podobna srečanja z občinstvom pa so nenavadna ne le za Trst, pač pa tudi za ostala italijanska mesta.

Mattera, ki je prispel v Trst lani in je bil svojčas najmlajši kvestor v Italiji ter je objavil več prispevkov k analizi in razumevanju terorizma, je orisal položaj in vlogo policije v obmejnem mestu, kakršno je naše. Poudaril je sicer, da v Trstu ni velikih kriminalnih organizacij, da so tudi veliki kriminalni podvigi redki in da je Trst na splošno, tudi kar se tiče razpečevanja in uživanja mamil, prava oaza v primerjavi z drugimi italijanskimi mesti. Zato je tudi vloga policije drugačna, saj mora predvsem preventivno preprečevati širjenje kriminalnih pojavov.

V tem okviru je kvestor predstavil svoj najnovejši načrt, in sicer uvedbo nove vrste krajevnega ali rajonskega policajca. Vsak policaj bi se premikal peš in nadzoroval ožje področje, obenem pa bi bil v stalnem stiku z drugimi kolegi. To naj bi policiji omogočilo, da bi posegla tudi v manjših, ne pa zato manj pomembnih primerih, ko se državljani znajdejo v težavah.

Na pokrajinski skupščini tržaških komunistov

D'Alema o novih smernicah KPI
za premostitev krize institucij

Occhettovo poročilo in razprava o njem v centralnem komiteju KPI sta privedla komunistično stranko korak naprej v prizadevanjih za utrjevanje njene vloge pri spreminjanju italijanskih političnih in družbenih odnosov, je poudaril član vsedržavnega vodstva KPI Massimo D'Alema na predsinočni pokrajinski skupščini tržaških komunistov. Centralni komite je na svoji zadnji seji nakazal smer za analize in za pobude, predložil je načrt dela, ki temelji na izdelovanju programov in na organizacijski prenovi stranke. Nadaljevati je torej treba široko razpravo v strankinih organih in na bazi, toda na določnejših programih za prenovitev KPI in italijanske družbe.

Italijanska družba živo občuti krizo dosedanjega načina vodenja države, sluti nevarnost zloma državnih institucij in zadošitve starega in paralizirane političnega sistema, ne zaznava pa prek tega obzorja perspektive demokracijskega preustroja. Treba se je zato obrniti k tej družbi in ji ponujati

verodostojne alternative, je naglasil D'Alema, pri čemer pripada bistvena vloga prav komunistom. Zato je Occhetto ponovil in podkrepil predlog KPI o demokracijski alternativi in se je trudil nakazati določnejšo in doslednejšo politično strategijo.

Strateški smoter komunistov ostaja torej oblikovanje vlade, ki naj sloni na programu korenitih reform politike, gospodarstva in družbe, ob podpori fronte levičarskih strank in drugih sil napredka. Toda demokracijska alternativa ne pomeni samo neke večine in vladnega programa, ampak prehod k naprednejši obliki italijanske demokracije, ki naj da ustrezne odgovore krizi političnega sistema. Smoter alternative torej presega samo zaveznitvo med KPI in PSI, ampak terjaja vključevanje vseh naprednih sil, tudi katoliških. V tem okviru reforme državnih institucij ni pojmovati kot bližnjice ali vseleka, ampak kot korak naprej, ki ga morajo stopiti vse demokracijske politične sile, ki jih je treba vključiti v proces prenove, je zaključil D'Alema.

Danes v hotelu Savoia Excelsior

Javni shod PSI
o državnih udeležbah

Tržaška in goriška federacija PSI prirejata danes ob 17. uri v konferenčni dvorani hotela Savoia Excelsior na Nabrežju Mandracchio javni shod o temi »Vloga podjetij z državno udeležbo na območju Julijske krajine — predlogi socialistov«. Glavna govornika bosta člana upravnega sveta IRI Massimo Pini (socialist) in Sergio Trauner (liberalce), nastopili pa bodo tudi pokrajinska tajnika PSI za Goriško Blasig in za Tržaško Seghene ter senator Arduino Agnelli in podpredsednik deželnega odbora Gianfranco Carbone.

V Domu pristaniških delavcev

Danes shod
proti apartheиду

Mestno koordinacijsko združenje proti apartheidu prireja danes skupščino in javno razpravo o položaju v Južni Afriki in o trgovinskih odnosih med našim mestom in to afriško državo. Na zborovanju, ki bo v Domu pristaniških delavcev z začetkom ob 20.30, bo spregovoril novinar rimskega dnevnika Paese sera Edgardo Pellegrini, bivši dopisnik iz Južne Afrike, sodelavec sindikalne revije Azimut in avtor knjige »Amandla!« (Oblast).

Nepreviden pešec pod motorno kolo
med jutranjim hitenjem v službo

Jutranja mrzlica, s katero vsi hitijo v službo ali v šolo, je včeraj zjutraj na Trgu Valmaura botrovala prometni nesreči, v kateri je bil hudo poškodovan pešec. 46-letnemu Titu Ubaldiniju iz Ul. Jenner 20 se je očitno zelo mudilo, ko je nekaj po 7. uri s hitrim korakom prečkal Ul. Flavio pred stadionom izven prehoda za pešce. Prav takrat pa je iz Istrske ulice z motorjem Kawasaki 600 pripeljal 27-letni Paolo Miran Savron iz Ul. Moro 9, ki je vozil v smeri proti Miljam.

Savron je komaj odpeljal izpred semaforja na Trgu Valmaura, ko je pred sabo zagledal pešca in ni mogel zaustaviti motornega kolesa. Savron je padel z motorja in se laže potolkel. Veliko huje pa se je poškodoval Ubaldini, ki je utrpel odprt zlom desne mečnice in piščali. Ranjenca je rešilec Rdečega križa odpeljal v katinarsko bolnišnico. Savronu so nudili le prvo pomoč, Ubaldinija pa so sprejeli na ortopedski oddelek, kjer se bo zdravil 60 dni.

Pobrisal jo je z dragoceno jopo

Prodajalci so ga opazili šele, ko je s paketom v rokah odhitel iz trgovine, vendar bilo je prepozno. Šele takrat so se namreč zavedli, da je z obešalnika zmanjkala usnjena jopa v vrednosti 1 milijona in 200 tisočlir.

Prebrisani tatič je vstopil v trgovino Cutty Shark na Korzu 70 v sredo nekaj pred 19. uro. Izkoristil je trenutke, ko so bili prodajalci zaposleni z drugimi kupci, izbral jopo, ki mu je bila najbolj všeč, jo nemoteno staknil z obešalnika ter jo pobrisal iz trgovine. Prodajalci so ga skušali dohiteti na cesti, vendar ga niso utegnili ustaviti. Vse se je zgodilo tako hitro, da niti prodajalka Maria Pia Raguso, ki je poklicala policijo, ni mogla opisati tatiča. Kljub temu pa je, sodeč verjetno po zunanosti, ugibala, da gre za jugoslovanskega državljanca.

V bolnišnici kradel psihofarmake

Od vratarja je izsilil dovoljenje, da vstopi v bolnišnico s pretvezo, da gre obiskat očeta nekega prijatelja. V resnici pa so ga zanimala zdravila, kot so morfij in drugi psihofarmaki. Tako je ugotovila policija, ki ga je v katinarski bolnišnici zalotila okrog 19.30 kmalu po njegovem vstopu v stavbo, ko se je nalagal z raznimi stekleničkami in tabletami. Tatiču je ime Fabrizio Cortigiano, doma je iz Trsta in star je 20 let, za sabo ima že več kaznivih dejanj.

Upokojenci HP Opčine obiskali Čedad in Humin

V okviru skoraj že tradicionalnih pobud je prejšnji teden Hranilnica in posojilnica na Opčinah priredila avtobusni izlet v Beneško Slovenijo. Povabljeni so bili upokojenci, ki prejemajo pokojnino pri Posojilnici. Kakor lansko leto, je bilo tudi letos veliko zanimanja za izlet in vpisovanje za dva avtobusa, ki sta bila na razpolago, je bilo hitro zaključeno. Zjutraj je neusmiljeno deževalo, toda avtobusa sta bila vseeno polna, kljub neugodnim vremenskim razmeram in napovedim. Točno ob napovedani uri je 99 upokojencev Posojilnice na Opčinah dospelo v Čedad, kjer jih je že čakala gospa Živa Gruđen od zavora za slovensko izobraževanje. Zaradi posledic potresa avtobusi ne smejo preko Hudičevega mostu, zato so najprej obiskali pekarno v Špetru Slovenov, kjer pečejo značilne gubance. V Čedadu so si izletniki najprej ogledali spomenik Ivanu Trinku, gospa Gruđen pa jim je opisala razvoj Čedada in okolice s poudarkom na slovenski živelj. Po ogledu katedrale in njenih zanimivosti so si udeleženci izleta ogledali arheološki muzej, ki

hrani med drugimi zgodovinskimi dokumenti tudi znani »Čedadski rokopis«. Ob narasli Nadiži je sonce blagohotno posijalo na izletnike. Tu so si ogledali še tempelj Longobardov in staro obrtniško hišo. Po programu so se izletniki odpravili z avtobusi do Humina. Pot se vije med tipičnimi beneškimi vasicami, ki jih je potres težko prizadel, tako da se ponekod še vidijo razvaline. Izletnike je čakalo kosilo v hotelu Willy. V pozdravnem govoru je odbornik Silvano Čok poudaril, da Hranilnica in posojilnica ni samo bančni zavod, ki deluje v ekonomsko gospodarskem sektorju, temveč zadruga, ki se zanima tudi za socialno in družabno dejavnost svojih članov in klientov, kar daje posebno povezanost med zavodom in okolišem. Po kosilu je bil srečolov, katerega izkupiček je šel v dobrodelne namene. V veselem in prijetnem vzdušju so se upokojenci še zavrteli ob zvokih polk in valčkov. Mladostno razigrani so se izletniki vrnili na Opčine, ko je bila že tema.

Frane Milčinski
ZVEZDICA ZASPANKA
Režija: BORIS KOBAL
V nedeljo, 6. t. m., ob 10.30 v Kulturnem domu.

SLOVENSKA KULTURNO-GOSPODARSKA ZVEZA

vabi
ob 80-letnici slikarja

Lojzeta Spacala

na srečanje, ki bo danes, 4. decembra, v Kulturnem domu.

Začetek ob 19. uri z odprtjem likovne razstave in nastopom Godalnega kvarteta GM.

Ul. sv. Frančiška 20
vas vabi danes, 4. decembra, ob 17. uri na otvoritev razstave

Lojze Spacal

Razstava ob umetnikovi 80-letnici.

SKD Tabor - Opčine, Združenje Italija - SZ v Trstu in ZIT - Knjižne izdaje

prirejajo danes, 4. t. m., ob 20.30 v Prosvetnem domu na Opčinah srečanje na temo:

Književnost in književniki v dobi pospeška, preustroja in javnosti v Sovjetski družbi

Sodelujejo: akademik Sergej Mihalkov, predsednik Zveze pisateljev RSFSR, Viktor Čalmajev, pisatelj in literarni kritik, Nina Litvinec, načelnica uredništva za tujo književnost pri založbi Raduga. Predseduje predavatelj ruske književnosti na tržaški univerzi prof. Ivan Verč.

KD KRAŠKI DOM

vabi vse otroke jutri, 5. t. m., ob 16.30 v občinsko telovadnico v Repen.

Predstavila se nam bo

SVETLANA MAKAROVIČ
s pravljico **MALI KAKADU.**

razna obvestila

Enotna komisija za socialno-zdravstveno vprašanje borcev NOV, aktivistov OF in vojaških invalidov NOV v Trstu, ki jo sestavljajo predstavniki VZPI-ANPI, Združenja aktivistov osvobodilnega gibanja na tržaškem ozemlju in Zveze vojnih invalidov NOV, obvešča borce NOV in aktiviste OF, da je odprt rok za vlaganje prošnje za zdravljenje v naravnih zdraviliščih v SFRJ za leto 1988 do 20. decembra t. l. Prošnje sprejemajo ANPI-VZPI, Ul. Crispi 3, in vse njene sekcije, Združenje aktivistov osvobodilnega gibanja na tržaškem ozemlju, Ul. Cicerone 8/B, ter ZVI NOV, Ul. Cicerone 8/B.

Zgonaška občinska uprava bo začasno sprejela v službo uradnika-uradnico za nadomestitve stalnega osebja v letu 1988. Interesenti lahko do 9. decembra predložijo zadevno prošnjo na občinsko tajništvo, kjer nudijo tudi podrobnejša pojasnila.

V nedeljo, 20. t. m., ob 17. uri bo novoletno srečanje udeležencev NOV v Licipi, ki ga organizira Zveza združenih borcev Sežane ter vabi udeležence NOV, vsa Združenja partizanov Italije in svoje. Vpisovanja na sekcijah VZPI do 13. t. m. Za pojasnila tel. na št. 211831 ali 213351.

Danes popoldne se sestane odbor Slavističnega društva. Zaradi zasedenosti Gregorčičeve dvorane seja ne bo ob 20. uri kot predvideno, ampak ob 16. uri v istih prostorih. Dnevni red: priznanje SD Trst, enotni kriteriji za bralno značko, bilten društva, sredstva za delovanje SD in razno. Vabljeni!

V šolski telovadnici osnovne šole K. Širok poteka vsako sredo ob 20. uri telovadba za odrasle. Vsi ex Donadoni se lahko prijavijo. Informacije v šoli od 10.30 do 10.50.

V Društvu slovenskih izobražencev v Trstu, Ul. Donizetti 3, bo v ponedeljek, 7. decembra, govoril dr. Hubert Požarnik na temo »Od česa bomo živeli v prihodnjih desetletjih - ekološko vprašanje, vloga posameznika«. Začetek ob 20.30.

razne prireditve

KD Vesna vabi na MIKLAVŽEV KNJIŽNI SEJEM, ki bo v Domu A. Sirk danes, 4., in jutri, 5. decembra, ob 16. do 18. ure.

Osnovna šola Finžgar in otroški vrtec iz Barkovelj vabita na MIKLAVŽEVANJE danes, 4. decembra, v barkovljanskem društvu - Ul. Cerreto 12. Začetek ob 15.30.

SKD I. Gruđen priredi jutri, 5. t. m., ob 16.30 v društveni dvorani v Nabrežini MIKLAVŽEVANJE za otroke.

KD F. Venturini in Foto Trst 80 vabita v Dom A. Ukmar-Miro pri Domju na VEČER GLASBE, FOTOGRAFIJE IN SMEHA. Na sporedu: fotografska razstava Tomaža Lauka iz Ljubljane, dramska skupina SKD Tabor z Opčin z Besedo-Opereto ter Suzana Žerjal s svojo harmoniko. Začetek ob 19.30 jutri, 5. t. m.

Knjižnica P. Tomažič in tovariši, Prosvetni dom - Opčine, vabi jutri, 5. t. m., na MIKLAVŽEV SEJEM KNJIGE ob 16. do 19. ure.

Dragi otroci! KD I. Grbec vas vabi danes, 4. t. m., ob 16. uri na MIKLAVŽEVO RAZSTAVO KNJIG. Aljoša Žerjal bo za vas predvajal ruske risanke in tudi sladkarij na bo manjkalo. Pridite, zabavno bo!

KD I. Grbec - Škedenj, Ul. di Servola 124, priredi v ponedeljek, 7. t. m., ob 20.30 SREČANJE Z OKCITANSKO KULTURO. Ob prisotnosti okcitanskega kulturnika predvajanje filma o pustu v Sanpeyru, najznačilnejšem elementu kulturne dediščine te manjšine na drugem koncu Alp.

Slovenski kulturni klub (višješolska mladina), Ul. Donizetti 3, vabi jutri, 5. t. m., na VESELO MIKLAVŽEVANJE. Sv. Miklavž bo obdaroval "velike otroke" s smešnimi ter duhovitimi darili. Začetek ob 18.30. Vabljeni!

KD Kraški dom vabi na MIKLAVŽEV SEJEM KNJIGE jutri, 5. t. m., ob 16. do 19. ure v občinski telovadnici v Repnu.

Društvo slovenskih upokojencev v Trstu vabi svoje člane in prijatelje na ogled filmov od Moskve-Triglava in še kaj drugega, katere vam bo zavrtel prav dobro znani Aljoša Žerjal v sredo, 9. t. m., ob 17. uri v Gregorčičevi dvorani, Ul. sv. Frančiška 20.

KD Slovan-Padriče vabi danes, 4. t. m., ob 16. do 19. ure v prostorih Gozdne zadruge na MIKLAVŽEV SEJEM KNJIGE za otroke in odrasle.

Devinsko-nabrežinska sekcija KPI E. Berlinguer priredi v ponedeljek, 7. t. m., ob 20.30 v gostilni Urdih (Cervo) v Mavhinjah kulturni večer. Nastopila bo mladinska skupina P. Tomažič z recitalom "Spomin na bodočnost". Vabljeni!

SKD Vigred - SV. MILKAVŽ se tudi letos pripelje v šempoljsko osnovno šolo jutri, 5. t. m., ob 19. uri. Čudno sredstvo res ima, saj z oslom kopitlja, s sabo nosi poleg daril smeh, veselje za vse dni. Če vesel želiš biti in brez skrbi pridi, pridi tudi ti!

KD Prosek-Kontovel in mladinski krožek vabita vse otroke na MIKLAVŽEVANJE jutri, 5. t. m., ob 15. uri v Kulturnem domu na Proseku.

Osnovna šola K. Širok vabi na MIKLAVŽEVANJE, ki bo jutri, 5. t. m., ob 11. uri v šolskih prostorih.

Darujte v sklad Mitje Čuka

menjalnica

Ameriški dolar	1205.—	Japonski jen	8.—
Nemška marka	735.—	Švicarski frank	899.—
Francoški frank	214.—	Avstrijski šiling	104,20
Holandski florint	652.—	Norveška krona	186.—
Belgijski frank	34.—	Švedska krona	200.—
Funt šterling	2188.—	Portugalski eskudo	8.—
Irski šterling	1937.—	Španska peseta	10.—
Danska krona	187,50	Avstralski dolar	800.—
Grška drahma	8,20	Debeli dinar	0,80
Kanadski dolar	900.—	Drobni dinar	0,80

BANCA DI CREDITO DI TRIESTE Telef.: Sedež 040/67001
TRŽAŠKA KREDITNA BANKA Agencija Domjo 831-131

dnevne sobe - knjižnice - postelje - lestenci

imodulo

TRST - Ul. Carducci 10
spalnice - kuhinje - saloni - sestavljiva oprema

TRŽAŠKA KNJIGARNA

Vas seznanja z ugodnostmi, ki Vam jih nudi v mesecu decembru:

od 10 do 30% POPUSTA na

- mladinski književnosti
- slovenski prozi in esejistiki
- prevodih in monografijah
- folklori in grafikah

OBIŠČITE NAS

Ul. sv. Frančiška 20 - TRST - Tel. 732487

Miklavževanje ples in pravljični večer v Zgoniku

Za ta konec tedna so neutrudni kulturni delavci Rdeče zvezde iz Saleža pripravili kar tri prireditve, ki se bodo zaporedoma odvijale v športno-kulturnem središču v Zgoniku. Že danes bo ob 14.30 miklavževanje z obdaritvijo otrok iz zgoniške občine, ki obiskujejo otroški vrtec in prve tri razrede osnovne šole. Jutri zvečer pa se bo ob 20.30 pričel zimski ples ob zvokih ansambla Lojzeta Furlana. Da bi bilo vzdušje čimbolj vedro in sproščeno, pripravila organizator razna presenečenja in nagradno žrebanje, dobro pa bo založen tudi bife z domačo kapljico in pečenim pršutom. V nedeljo ob 17. uri pa bo pravljični večer s Svetlano Makarovič, ki bo predstavila svojo glasbeno kaseto Mali kakadu, tako da bodo otroci lahko odkrili, kam bo poletela razposajena papiga. (B. S.)

koncerti

Società dei concerti - Tržaško koncertno društvo. V ponedeljek, 14. decembra, ob 20.30 bo v gledališču Rossetti nastopil pianist M. DELLI PONTI.

kino

EXCELSIOR II - Filmski dnevi Alpe-Jadran 16.00 Hochschule für Fernsehen und Film, pregled kratkih filmov Visoke šole za televizijo in film iz Münchna; 17.30 **Kormoran**, dram., Jug. 1986, 90'; r. Andrej Tomažič; i. Boris Cavazza, Milena Zupančič; 19.30 **Csok, anyu**, dram., Madž. 1987, 97'; r. Janos Rozsa; i. Dorottya Udvaros, Robert Koltay; 21.45 **Mefisto funk**, dram., It. 1986, 75'; r. Marco Poma; i. Flavio Bonacci, Sebastiano Filocamo.

ARISTON - 16.00, 22.00 **La casa dei gichi**, kom., ZDA 1987, r. D. Mamet; i. L. Crouse, J. Mantegna.

NAZIONALE IV - 16.00, 22.00 **The dead (Gente di Dublino)**, dram., ZDA 1986, 100'; r. John Huston, i. Donal McCann, Anjelica Huston.

EXCELSIOR I - 17.00, 22.15 **Renegade**, kom., It. 1987, r. E. B. Clucher; i. Terrence Hill, Ross Grotti.

NAZIONALE III - 16.30, 22.00 **Teresa**, kom. It. 1987, 100'; r. Dino Risi; i. Serena Grandi, Luca Barbareschi

NAZIONALE I - 16.30, 22.15 **Hearts of Fire**, dram., ZDA 1987, 100'; r. Richard Marquand; i. Rupert Everett, Bob Dylan

FENICE - Dvorana rezervirana.
GRATTACIELO - 16.30, 22.15 **Un piediatto a Beverly Hills II**, kom., ZDA 1987, 102'; r. Tony Scott; i. Eddie Murphy, Ronny Cox.

MIGNON - 16.00, 22.00 **L'ultimo imperatore**, dram., It.-ZDA, 1987, 203'; r. Bernardo Bertolucci; i. John Lone, Joan Chen.

EDEN - 15.30, 22.00 **Alle mogli piace caldo**, porn., □□

NAZIONALE II - 16.15, 22.00 **Il piacere del peccato**, porn., □□

VITTORIO VENETO - 16.00, 22.10 **Ragazzi della porta accanto**, srh., ZDA 1985; r. Penelope Spheeris; i. Maxwell Caulfield, Charlie Sheen, □

CAPITOL - 16.30, 22.00 **Full Metal Jacket**, dram., ZDA 1987; r. Stanley Kubrick; i. Matthew Modine, Lee Erney.

LUMIERE FICE - 16.30, 22.00 **L'amico della mia amica**, kom.; Fr. 1987, 102'; r. Eric Rohmer; i. Emanuelle Chaulet, Sophie Renoir.

RADIO - 15.30, 21.30 **Morbosi vizi della carne**, porn., □□

Prepovedano mladini pod 14. letom □ - 18. letom □□

KD RDEČA ZVEZDA

organizira v športno-kulturnem centru v Zgoniku jutri, 5. t. m., s pričetkom ob 20.30

Zimski ples

z ansamblom L. Furlana. Delovali bodo dobro založeni kioski, pa tudi zabavnih igrice ne bo manjkalo.

V nedeljo, 6. t. m., ob 17. uri

Zabavno popoldne za otroke

Svetlana Makarovič bo predstavila pravljico MALI KAKADU.

Vabljeni otroci in starši.

včeraj - danes

Danes, PETEK, 4. decembra
BARBARA

Sonce vzide ob 7.28 in zatone ob 16.22 - Dolžina dneva 8.54 - Luna vzide ob 15.20 in zatone ob 6.44.

Jutri, SOBOTA, 5. decembra
SAVO

PLIMOVANJE DANES: ob 1.53 najnižja -35 cm, ob 8.08 najvišja 57 cm, ob 14.46 najnižja -56 cm, ob 20.56 najvišja 32 cm.

VREME VČERAJ: temperatura zraka 6,6 stopinje, zračni tlak 1029,4 mb narašča, veter 30 km na uro vzhodnik-severovzhodnik, burja s sunki do 60 km na uro, vlaga 54-odstotna, nebo skoraj jasno, morje razgibano, temperatura morja 14,1 stopinje.

ROJSTVA IN SMRTI

RODILI SO SE: Pamela Di Gennaro, Thomas Puzzer, Marco Mocenigo, Micol Devescovi, Simone Maver.

UMRLI SO: 54-letna Maria Zolli, 86-letni Marco Rossa, 90-letna Irma Nicolich, 82-letna Natalia Germelli, 87-letni Antonio Marzari, 18-letni Daniele Mondo, 85-letna Lucia Piolla, 79-letna Carmen Hrovat, 74-letna Antonia Mattei, 68-letna Virginia Maniagio, 94-letna Maria Caco.

DNEVNA IN NOČNA SLUŽBA LEKARN

Od ponedeljka, 30. novembra, do sobote, 5. decembra 1987

Dnevna služba - od 8.30 do 19.30
Ul. Mazzini 43, Ul. Tor S. Piero 2, Ul. Felluga 46, Ul. Mascagni 2, Ul. Flavia 89 (ŽAVLJE).

Dnevna služba - od 19.30 do 20.30
Ul. Mazzini 43, Ul. Tor S. Piero 2, Ul. Felluga 46, Ul. Mascagni 2, Ul. Flavia 89 (ŽAVLJE).

BAZOVICA (tel. 226210) - samo po telefonu za najnujnejše primere.

Nočna služba - od 20.30 do 8.30
Ul. Giulia 1, Ul. S. Giusto 1, Ul. Flavia 89 (ŽAVLJE).

BAZOVICA (tel. 226210) - samo po telefonu za najnujnejše primere.

ZDRAVSTVENA DEŽURNA SLUŽBA
Nočna služba od 20. do 8. ure, tel. 7761, predpraznična od 14. do 20. ure in praznična od 8. do 20. ure

razstave

V TK Galeriji, Ul. sv. Frančiška 20, razstavlja svoje grafike Zora Koren-Skerk.

V kavarni Stella Polare razstavljajo do 7. decembra Ivo PETKOVŠEK, Sergio CAVALIERI in Silvano ROCCO.

V galeriji Cartesius bo od 10. decembra do 7. januarja odprta skupinska razstava »GRAFICA D'AUTORE«.

V Domu J. Ukmarja v Škedenju je do 13. decembra odprta razstava MONGOLJA - SPOZNAJMO DRŽAVO IN NAROD. Urnik: ob delavnikih od 16. do 19. ure, ob nedeljah od 11. do 19. ure.

V umetnostnem studiju Nadie Bassanese bo od 5. decembra razstavljal svoja dela Alessandro MENDINI.

filmi na tv zaslonu

kinoatelj

L'AEREO PIÙ PAZZO DEL MONDO - »Airplane!« - Letalo. ZDA 1980. Režija: Jim Abra, David in Kerry Zucker. Igrajo: Kareem Abdul-Jabbar, Lloyd Bridges, Peter Graves, Julie Hagerty. Drevi, 4. decembra, ob 20.30, na Italia 1.

Na »najbolj norem letalu na svetu« letijo čudni letalci, od surrealistično razporejenih pilotov do stevardes z glavov v oblakih... in res čudastih potnikov! V vročnem in paničnem ritmu se stopnjujejo neverjetni »gagi« in vsakovrstne paradokсне situacije: preplah in srd potnikov, strah pred strmoglavljenjem, šokiranost in vse druge možne reakcije, vse se na koncu prevesi v nezadržan in osvobodilen plaz smeha in domiselne zabave.

Brata Zucker in Abra, ki so poleg režije podpisali tudi scenarij tega »norega« filma, so s svojim značilnim sarkastičnim in obsejanjskim smislom za humor učinkovito satirizirali in dodobra obračunali s filmskim žanrom o letalskih katastrofah: Airport '75, Airport '80 itd.

CASABLANCA - ZDA 1942. Režija: Michael Curtiz. Igrajo: Humphrey Bogart, Ingrid Bergman, Claude Rains, Peter Lorre. V soboto, 5. decembra, ob 20.30, na RAI 3.

Dogajanje znamenitega Curtisovega filma je postavljeno - kot pove sam naslov - v Casablanca med drugo svetovno vojno, ko je bilo to maroško mesto pod francosko-nemško oblastjo in zaradi posebne lege je bilo tudi nekakšna »prosta cona« ter pribežališče vseh evropskih vohunov, pustolovcev, a tudi protifašistov...

Glavno prizorišče tega »kulturnega filma« je nočni bar Amerikanca Ricka (H. Bogart), kjer igra na klavir njegov zvesti pianist Sam in kjer Bogart sreča svojo ljubezen iz Pariza (I. Bergman). Velikodušni ameriški pustolovec, ki spominja na kakšnega Hemingwayevega junaka, bo pomagal svoji nekdANJI ljubljenci in njenemu možu, preganjanemu partizanu, zbežati iz nacističnih krempljev.

»Ta barvit in zabaven, zelo uspešen film (oskar leta) je morda najboljši Curtizovo delo, ki se ne meneč za realizem ali »partizanstvo« predaja naraciji in vzdušju, ki združujeta srednjeevropski slog režiserjevih začetkov s klasično ameriško detektivko« (Sadoul).

MARITI - »Husbands« - Možje. ZDA 1970. Režija in scenarij: John Cassavetes. Igrajo: Ben Gazzarra, Peter Falk, John Cassavetes, Jenny Runnacre. V soboto, 5. decembra, ob 23.00, na RAI 1.

Ameriški igralec grškega izvora John Cassavetes (1929) se je v 60. in 70. letih uveljavil kot eden najzanimivejših interpretov nevrotičnih, psihološko zahtevnih in notranje razbolelih likov znotraj hollywoodskega filma (Umazani ducat, Rosemaryjino dete). Še posebno znan in priljubljen pa je zaradi lastnih nizkopračunskih filmov, ki jih je sam režiral in produciral: Sence, Obrazi, Minnie in Moskowitz, Ženska pod pritiskom itd.

Trije poročeni moški »pobegnejo« po smrti skupnega prijatelja na kratek izlet v London. Tu se znajdejo, ne da bi za to njihove žene nič vedele, v hotelu s prostitutkami in se na svoj način zabavajo... Za to trojico simpatičnih, razdraženih, značilnih Amerikanov in za njihovimi duhamornimi, »brezveznimi« pustolovščinami se kaže družba (ameriška!) brez idealov in iluzij, obubožana na ravni psiholoških moti-

vacij in zasvojena od potrošniških nevroz, parol, odtujenosti.

STAR '80 - ZDA 1983. Režija: Bob Fosse. Igrajo: Mariel Hemingway, Eric Roberts, Cliff Robertson, Carroll Baker. V ponedeljek, 7. decembra, ob 20.30, na Italia 1.

Pred kratkim umrli režiser-koreograf Bob Fosse (Kabaret) je bil v zadnjih letih svojega življenja dobesedno obseden od ideje smrti. L. 1980 je posnel Ves ta cirkus, bolečo avtobiografsko kroniko o težko prestani srčni bolezni. V pričujočem šokantnem in hkrati očarljivem filmu pa opisuje kratkotrajno življenje Playboyeve »playmate« in nove zvezde Dorothy Stratton, ki jo je kruto ubil njen mož Paul Snider. Dvajsetletna lepota je namreč »prišla« iz platnice Playboya kar na set Bogdanovičevega filma In vsi so se smejali, se zaljubila v ameriškega režiserja jugoslovanskega porekla. S tem se je usodno »zamerila« neuravnovešenu in ljubosumnemu možu, od katerega se je pravzaprav nameravala ločiti...

Fossejeva kamera nam podaja občuten portret nesrečne zvezdnice in obenem cinično obsevali zakulisje hollywoodske mašinerije in njeno podtalno, hinavsko izkoriščanje mladih deklet, mladih življenj.

ANNA DEI MIRACOLI — »The Miracle Worker« - Čudodelnica. ZDA 1962. Režija: Arthur Penn. Igrajo: Anne Bancroft, Patty Duke, Victor Jory, Inga Swanson. V torek, 8. decembra, ob 21.40, na RAI 1.

Pedagoško občutljiva učiteljica skuša pomagati mali Helen, ki je slepa in gluha, da bi prišla do komunikacije s svojimi bližnjimi. Prizadeto dekle je razvajeno in neotesano, zato se zanesena vzgojiteljica mora pošteno potruditi, celo proti vmešavanju staršev, da vzbudi v otroku željo in iskrico sporočanja. Pennova psihodrama je izredno presunljiva, predvsem zaradi igralskih nastopov protagonistke Anne Bancroft (učiteljice) in male Patty Duke, ki sta bili obe deležni oskarja.

MODESTY BLAISE - VB 1966. Režija: Joseph Losey. Igrajo: Monica Vitti, Terence Stamp, Dirk Bogarde, Herry Andrews. V sredo, 9. decembra, ob 20.05, na RTV Ljubljana.

Losey je svojevrsten, oseben filmski režiser, ki se je ob izvirnem avtorskem opusu (Deček z zelenimi lasmi, Služabnik, Za kralja in domovino, Mr. Klein) spopadel tudi z raznimi, ne le filmskimi vsebinami in osebnostmi: npr. s teatrom Bertolta Brechta (Galilej), z Mozartovo glasbo (Don Juan), s filmi Fritza Langa (Linčanje, M), s problematiko političnega angažmaja (Umor Trockega) itd. Zato ni čudno, da je prestavil v film, na svoj ironičen in bizaren način, tudi Modesty Blaise, junakinja iz stripov, ki sta jih objavljala na dnevniku Evening Standard Peter O'Donnell in Jim Holdaway.

Gre na eni strani za čisto žanrski, vohunski, film, ki prikazuje dogodivščine ljubke detektivke (Monica Vitti) in njenega prijatelja-pomočnika (T. Stamp): »naša« junaka morata odkriti morebitnega tatü draguljev, ki jih angleška vlada namerava podariti nekemu arabskemu šejku v zameno za koncesije pri črpanju nafte. Na drugi strani pa Losey zavije to konvencionalno zgodbo po svoje in iz nje naredi pravcato parodijo filmov in stripov na takšno temo.

današnji televizijski in radijski sporedi

RAI 1 7.15 Inf. oddaja: Uno Mattina 9.35 Nad.: Il richiamo dell'Ovest 10.30 Dnevnik 11.00 Rubrika: Okrog nas 11.30 Nadaljevanka: La Tata e il professore 12.00 Dnevnik - kratke vesti 12.05 Variete: Pronto... è la Rai? 13.30 Dnevnik 14.00 Pronto... è la Rai? (2. del) 14.15 Dokumentarec: Quarkov svet 15.00 Dokumentarec: Evropa in okolje 16.00 Nanizanka: La baia dei cedri 16.30 Risanka: L'ispettore Gadget 17.00 Nanizanka: La baia dei cedri 17.30 Risanka: L'ispettore Gadget 18.00 Dnevnik - kratke vesti 18.05 Variete: Ieri, Goggi, domani 19.40 Almanah in vremenska napoved 20.00 Dnevnik 20.30 Film: Spartacus (zgod., ZDA 1961, r. Stanley Kubrick, i. Kirk Douglas, Laurence Olivier, Tony Curtis) 22.00 Dnevnik 24.00 Dnevnik - zadnje vesti 0.15 Dok.: Mednarodna panorama	RAI 2 8.00 Inf. odd.: Prva izdaja 9.00 Nanizanka: Cuore e batticuore 10.00 Rubrika: V prijetnem počutju 11.05 Dok.: Kemija v laboratoriju 11.30 Kviz: Paroliamo 11.55 Variete: Mezzogiorno è... 13.00 Dnevnik - ob trinajstih 13.40 Nadaljevanka: Quando si ama 14.35 Šport: Posebna oddaja o smučarskem SP 15.00 Glasbena oddaja: D.O.C. 16.00 Nanizanka: Lassie 16.30 Kviz: Farfadé 17.00 Dnevnik - kratke vesti 17.05 Rubrika: Il piacere di essere sani e belli 18.05 Nanizanka: Lui, lei e gli altri 18.30 Dnevnik - športne vesti 18.45 Nanizanka: Miami Vice 19.45 Dnevnik in športne vesti 20.30 Kviz: Giallo (vodi Enzo Tortora) 22.30 Dnevnik - nocoj 22.45 Glasbena oddaja: D.O.C. 23.45 Dnevnik - zadnje vesti 24.00 Film: I bucanieri (pust., ZDA 1958, r. Anthony Quinn, i. Yul Brinner, Charlton Heston)	RAI 3 10.55 Šport: SP v smučanju, ženski smuk (prenos iz Val d'Isère) 12.00 Dokumentarna oddaja: Meridiana - Srečanje z zgodovino med preteklostjo in sedanjostjo 14.00 Mladinska oddaja: Jeans 2 15.30 Izobraževalna oddaja: S.O.S. 011/8819 - Pomoč pri domačih nalogah dijakov nižje srednje šole 16.00 Športna oddaja: Fuoricampo 17.30 Športni dnevnik: Derby 17.45 Dokumentarna oddaja: Geo 18.30 Nanizanka: La famiglia Brady 19.00 Vreme in dnevnik 19.20 Deželne vesti 19.35 Glasbena oddaja: Special 20.00 Dokumentarec: Nove meje znanosti 20.30 Film: La pupa del gangster (kom., lt. 1974, r. Giorgio Capitani, i. Sophia Loren, Marcello Mastroianni) 21.20 Dnevnik 22.10 Variete: Domani si gioca 0.25 Dnevnik - zadnje vesti 0.40 Deželne vesti	RTV Ljubljana 10.00 TV mozaik. Tednik 11.00 Dok.: Svet na zaslonu 11.40 Matineja. Nadaljevanka: Gosta Berling (pon. 4. dela) 15.15 TV mozaik (pon.), nato Tednik 16.55 Dok.: Svet na zaslonu 17.35 Lutkovna serija: Pravljica o carju Saltanu (2. del) 17.50 Nad.: Super stara mama (5. del) 18.15 Izobraževalna oddaja: 1000 udarcev - Od poljubčka do zaušnice (Otroška pripoved in mnenje strokovnjakov o nasilju je vsebina treh zanimivih oddaj, ki so posvečene tako pereči tematiki, kot je naraščanje nasilja nad otroki.) 18.45 Risanka, nato Obzornik 19.25 Zrno, vreme in dnevnik 20.05 Dok.: Planet Zemlja (4. del) 21.05 Nad.: Sever in Jug (10. del) 22.00 Dnevnik 22.15 Rubrika: Rezerviran čas 22.45 Film: Bilo je nekega poletja (dram., ZDA 1972, r. Lamont Johnson, i. Hal Holbrook, Hope Lange, Martin Sheen)	TV Koper 14.15 TVD Novice 14.20 Nadaljevanka: Veronica 15.15 Nad.: Rissurrezione (4. del) 16.35 Otroški spored: risanke, nani-zanka in dokumentarec 18.00 Nadaljevanka: Mamma Vittoria 19.00 Odprta meja Danes v Odprti meji med drugim: ČEDAD — Kongres beneških izseljencev TRST — Razvoj dogodkov v zvezi z rafinerijo Aquila TRST — S posveta o znanstveni raziskavi TRST — Zimske pravljice na otroških ulicah NŠK 19.30 TVD Stičišče 19.45 Rubrika: Mesto danes 20.00 Nanizanka: Mary Hartman 20.25 TVD Novice 20.30 Glasbena oddaja: Veliki glasovi iz Pesara - Monserrat Caballé 22.35 TVD Vsedanes 22.45 Dokumentarec: Costeaujeva Amazonka	
CANALE 5 7.00 Rubrika: Dobro jutro, Italija 7.22 Risanke 8.10 Rubriki: News, 8.30 Pogovori 9.30 Nadaljevanka: General Hospital 10.30 Kvizi: Cantando cantando, 11.15 Tuttinfamiglia, 12.00 Bis, 12.45 Il pranzo è servito 13.30 Nad.: Sentieri 14.30 Kviz: Fantasia 15.00 Film: Venerdì al sole (kom., lt. 1964, r. Marino Girolami, i. Walter Chiari, Raimondo Vianello) 17.00 Nanizanka: Alice 17.30 Kviz: Doppio slalom 18.00 Variete: Ciao Enrica 18.10 Nanizanka: Il mio amico Webster 20.00 Kviz: Tra moglie e marito 20.30 Variete: Festival 23.15 Variete: Maurizio Costanzo show 0.30 Rubrika: Première 0.40 Nanizanki: Gli intoccabili, 1.40 Bonanza	gio Simonelli, i. Catherine Erard, Arturo Bragaglia) 11.00 Nanizanke: Strega per amore, 11.30 Giorno per giorno, 12.00 La piccola grande Nell, 12.30 Vicini troppo vicini 13.00 Otroška oddaja: Ciao ciao, vmes risanke Evelyn, Oscar, Alvin 14.30 Nadaljevanka: La valle dei pini, 15.30 Così gira il mondo, 16.15 Aspettando il domani, 17.15 Febbre d'amore 18.15 Kviza: C'est la vie, 18.45 Gioco delle coppie 19.30 Nanizanke: Quincy, 20.30 Colombo, 22.20 Spencer 23.10 Aktualnosti: Italia domanda 0.10 Tenis: Turnir Masters (iz New Yorka) 2.10 Nanizanka: La legge di McClain	15.05 Nanizanka: La famiglia Addams 15.30 Otroška oddaja: Bim bum bam, vmes risanke David, Pollyanna, Holly e Benji, Jem 18.00 Nanizanke: Star Trek, 19.00 Starsky e Hutch, 20.00 Teneramente Licia 20.30 Film: L'aereo più pazzo del mondo (kom., ZDA 1980, r. J. Abrahams, i. Kareem Abdul-Jabbar, Lloyd Bridges) 22.10 Športna rubrika: A tutto campo 23.10 Rubrika: Grand Prix 0.10 Nanizanke: La strana coppia, 0.40 Dalle 9 alle 5 orario continuato, 1.10 Buffalo Bill, 1.40 Ai confini della realtà	TELEFRIULI 13.00 Rubrika o obrtništvu 13.30 Nad.: Amor gitano 14.30 Risanke 15.30 Glas. odd.: Music box 17.45 Nad.: Notturmo 19.00 Dnevnik 19.30 Dan za dnem 20.00 Rubrika: Zelena dežela 20.30 Rubrika: Večerjajmo skupaj 21.30 Rubrika o košarki 22.00 Nanizanka: Il perduto amore 22.30 Dnevnik 23.00 Dan za dnem 23.30 Dražba 0.30 Informativna oddaja: News dal mondo	RADIO TRST A 7.00, 13.00, 19.00 Dnevnik; 8.00, 10.00, 14.00, 17.00 Poročila; 7.20 Dobro jutro po naše: koledarček, (7.40) pravljica; 8.00 Deželna kronika; 8.10 Na goriškem valu; 8.40 Glasbeni almanah; 10.00 Pregled tiska; 10.10 S koncertnega repertoarja; 11.30 Petkov zbornik: Umetnost in kultura, nato Še enkrat film; 12.30 Pogovor z ustvarjalci: Iz tišine glas; 13.20 Zborovska glasba; 13.40 Glasbene skice; 14.10 Otroški kotiček: Po svetu z raketo; 15.00 Bralni roman: Pod svobodnim soncem (50. nad.); 15.10 Zbornik, nato V filmskem svetu; 16.00 Krivi preroki (pripr. Igor Škamperle); 17.10 Mi in glasba; 18.00 Kulturni dogodki; 18.30 Glasbene skice.	RADIO KOPER (slovenski program) 13.30, 14.30, 17.30 Poročila; 6.00 Za dobro jutro; 6.05 Danes se spominjamo; 6.10 Vremenska napoved in prometni servis; 6.30 Jutranjik; 6.45 Cestne informacije; 7.00 Kronika; 7.30 Pregled tiska; 8.00 Prenos Radia Ljubljana; 13.00 Mladi val Radia Koper; 15.30 Dogodki in odmevi; 16.00 Glasba po željah; 16.30 Primorski dnevnik; 17.30 Aktualno; 18.00 Croatia; 19.00 Zaključek in prenos Radia Ljubljana.
RETEQUATTRO 8.30 Nanizanka: La grande vallata 9.15 Film: Saluti e baci (glas., lt. 1953, r. Gior-	ITALIA 1 8.30 Nan.: L'uomo da sei milioni di dollari, 9.20 Wonder Woman, 10.20 Tarzan, 11.20 Cannon, 12.20 Charlie's Angels, 13.20 Arnold 13.50 Variete: Smile 14.20 Glasbena oddaja: Deejay Television	EUR TV TELEPADOVA 11.30 Nadaljevanki: Dancing Days, 12.30 Una vita da vivere 13.30 Risanke 14.15 Nadaljevanki: Ai confini della notte, 15.00 Dancing Days 16.30 Risanke 17.30 Nanizanka: I ragazzi del sabato sera	TELEQUATTRO (Se povezuje s sporedi Italia 1) Lastne oddaje: 19.30 Dogodki in odmevi	RADIO KOPER (italijanski program) 6.15, 8.30, 9.30, 10.30, 13.30, 14.30, 16.30, 17.30, 18.30 Poročila; 7.15, 12.30, 15.30, 19.30 Dnevnik; 6.00 Glasba in vreme; 7.00 Simfonija zvezd; 7.35 Priscino vaši; 8.40 Po vašem izbori; 9.15 Edig Galletti; 9.32 Dragi Luciano; 10.00 Na prvi strani; 10.35 Vstop prost; 11.00 Jezikovni pogovori; 11.15 Turistični itinerarij; 11.40 Popevka tedna; 12.00 Glasba po željah; 14.35 Glasba; 15.00 O kulturi in umetnosti; 15.45 Sintonizirani; 16.00 Popevka tedna; 17.00 Bubbling; 17.33 Blitz music; 18.00 Filmska glasba; 19.00 Operetne melodije, nato prenos Radia Ljubljana.	RADIO OPČINE 10.00 Za vsakogar nekaj, nato Glasba za vse okuse; 19.00 V svetu fantazije; 20.00 Mixe Time; 20.30 Nočni val, nato Nočni glasbeni spored.

Gorica bo pridobila uporabno zeleno površino

Dežela namenila 500 milijonov ureditvi parka na grajskem griču

Deželni odbornik za javna dela Bomben je včeraj obvestil goriško občinsko upravo, da je Dežela namenila 500 milijonov lir za pridobitev mestnega parka v Gorici. Denar so črpali iz sklada deželnega zakona št. 39/86 za mestne parke.

Zadevni načrt je že pred časom pripravila sekcija za urbanistiko na Občini, v sodelovanju z uradom za javna dela in z zasebno načrtovalko, arh. Luisa Codellia, ki je posredovala tudi dragocene izkušnje in predloge združenja Italia Nostra. Park nameravajo urediti na območju Grajskega griča.

Načrt predvideva ureditev in valorizacijo tega v zadnjih letih nekoliko opuščenega območja. Urediti nameravajo steze in poti, postajališča, namestiti klopi za postanke, valorizirati razgledne točke. Pri tem bodo skušali pretežno izrabi že obstoječe in danes v glavnem zaraščene steze. Tako naj bi obnovili nekdanjo pešpot s Travnika proti gradu, ki se je pričela vzpenjati v bližini tunela. Druge poti na Grad bodo uredili iz ulic Giustiniani in Favetti.

Posebno pozornost bodo namenili rastlinju, tako da bi to pomembno zeleno območje v zgodovinskem delu mesta zadobilo videz urejenega parka. Namen tega posega je vsaj dvojni. Po eni strani bi ureditev obsežne zelene

površine na Gradu pomenila dodatno obogatitev v smislu turistične privlačnosti grajskega kompleksa. Po drugi strani bi Goričanom ponudili v samem mestnem središču obsežno območje za oddih in sprehode.

Ureditev grajskega parka se odlično ujema tudi s celovitejšim načrtom urbanistične obnove starih mestnih jeter, za katerega je že v teku postopek in ki ga bo Dežela izdatno finansirala s sredstvi iz deželnega zakona št. 18/86. V tem okviru ima Občina namen razpisati tudi natečaj za najboljšo zamisel ureditve celotnega območja med Gradom, Rafutom in mednarodnim mejnim prehodom pri Rdeči hiši. Finansiranje načrta za park - ugotavlja na Občini - je prvi korak na poti celovite obnove območja, ki predstavlja zgodovinsko jedro Gorice.

KZE odgovorila na pripombe Deželnega nadzornega odbora

Upravni odbor goriške KZE je na zadnji seji, poleg kopice vprašanj s področja redne administracije, vzel v pretes tudi nekaj vprašanj, ki so še posebnega pomena. Tako je razprav-

ljal o težavnem finančnem položaju ustanove, ki je predvsem posledica zamud s katerimi prihajajo nakazila. Upravni odbor je, kakor izhaja iz poročila za tisk, pripravil tudi odgovor na pripombe Deželnega nadzornega odbora glede načrta restrukturiranja bolnišnice v Krmini in Gračeju. V odgovoru nadzornemu organu se navaja tudi stališče pristojnega deželnega odbora, "ki v glavnem soglašajo" z v načrtih nakazanimi rešitvami.

Preuredili bodo križišče v Sovodnjah

Pokrajinska uprava bo poskrbela za drugačno ureditev nevarnega križišča pokrajinske ceste v Sovodnjah. Pobudo za tak ukrep predstavlja dograditev in skorajšnje odprtje novega poštnega urada, ki ga je poštna uprava zgradila v neposredni bližini omenjenega križišča. Poštni urad bodo predvidoma odprli marca prihodnjega leta.

Kako bo Pokrajina uredila križišče in zagotovila večjo varnost, žal, še ni znano. Te dni si je delegacija Pokrajine ogledala objekt in imela tudi krajši pogovor z upravitelji sovođenske občine. V kratkem naj bi tudi izdelali načrt preureditve prometa.

Jutri v Kulturnem domu

Učenci se bodo srečali s pesnico Makarovičevo

Učenci slovenskih osnovnih šol na Goriškem bodo v teh dneh imeli dvoje prijetnih srečanj. Ob tradicionalnih obiskih Miklavža se jim namreč jutri dopoldne v Kulturnem domu v Gorici ponuja priložnost srečanja s prijateljico, znano slovensko mladinsko pesnico Svetlano Makarovičevo. Srečanje se bo pričelo ob 11. uri. Prireja ga druga Ars Nova v sodelovanju s slovenskimi osnovnimi šolami.

Svetlana Makarovič bo predstavila svoj najnoveši spored z naslovom Svetlanin mali kakađu. V živo bo podala pravljice in pesmice, ki so pred kratkim izšle na kaseti z enakim naslovom. V njej je govor o papagaju, ki se uči izgovarjati besedo kakađu.

Nastop je v prvi vrsti namenjen otrokom, vabljeni pa so tudi vsi drugi, ki bi radi poslušali znano slovensko literarno ustvarjalko.

Jazz koncert v Kulturnem domu

Jazz je ženska. S tem naslovom ponuja mladinska zadruga Mitt noćoj ob 21. uri v Kulturnem domu koncert jazz glasbe, približljive zvrsti, ki pa jo v Gorici le malokdaj lahko poslušamo v živo. Zato bo nocojšnja priložnost toliko bolj dobrodošla. Sklicevanje na ne-

zni spol se navezuje na protagonistko večera, 32-letno saksofonistko Cristina Mazza iz Verone. Ženska, ki izstopa med kakovostnimi izvajalci jazz glasbe, ni prav vsakdanji pojav, z izbiro saksofona pa se je nocojšnja izvajalka postavila verjetno kot edinstven primer na evropski ravni.

Njen jazz je moderen, vzora sta ji Miles Davis in Ornette Coleman. Pri nastopih v kvintetu, kakršen bo nocojšnji, pa se Mazzova odloča za lažjo, tudi neprimerno poslušalcu dostopno glasbo. Spremljali jo bodo Beppe Castellani (sax tenor), Giorgio Signoretta (kitara), Arnoldo Baccori (kontrabas) in Riccardo Biancoli (bobni).

■ Pri združenju La Salute, ki ima sedež v Ulici Bersaglieri 5 v Ločniku so te dni začeli z akcijo obnavljanja članarin. Kdor želi postati član te humanitarne ustanove in bi rad prispeval za njeno delovanje, naj se zgleda v ambulanti med 8.30 in 10.30 ter med 15.30 in 17.30.

koncerti

V avditoriju bo danes ob 20.30 koncert francoskega kitarista Marc Jeana Bernarda. Prireja ga goriška občinska uprava.

razna obvestila

Občinska knjižnica v Sovodnjah bo v prihodnjem tednu zaprta. V nadomestilo pa bo odprta 5. in 6. 12. od 15. do 18. ure.

SPD GORICA obvešča, da sprejemajo prijave k smučarskemu tečaju v trgovini Bavcon, v Carduccijski ulici. Interesenti se lahko zgledajo tudi pri Ivo Berdonu. Začetek tečaja bodo pravočasno javili.

Tudi letos nas bo sv. Miklavž obiskal v župnijski dvorani v Romjanu, čeprav ima dolgo sivo brado in je zelo star. Prispele bo danes, v petek, 4. decembra, ob 19.15. Darila sprejema g. Olga Lavrenčič v Ul. Rotonda 44, tel. 779888, lahko pa se oddajo 3/4 ure pred pričetkom prireditve v dvorani. Miklavževanje prireja KD Jadro.

Miklavž se bo v Doberdobu ustavil tudi v župnijski dvorani in sicer jutri, v soboto, 5. t. m., ob 17. uri. Otroci se mu bodo predstavili z igrico Velike sanje malih.

Sekcija VZPI-ANPI Jamlje-Dol prireja silvestrovanje v Dolu, v gostilni Pri srtaku. Vpisujejo Mario Semolič in Ettore Moro. Število mest je omejeno.

Občina Doberdob obvešča, da bo knjižnica odprta v soboto, 5. 12. od 14. do 19. ure.

ZSKD, v sodelovanju z Miklavžem in kulturnimi društvi v raznih krajih, obvešča otroke (in starše), da bodo prireditve po sledečem razporedju: jutri, 4. 12., ob 19. uri v KD Briški grič v Števerjanu, v soboto, 5. 12., ob 16. uri v Kulturnem domu v Gorici in ob 18.30 v KD Jezeru v Doberdobu, v nedeljo, 6. 12., ob 17. uri v KD Danica na Vrhu. Izvajali bodo igrico Koliko je ura.

Kulturno društvo v Sovodnjah priredi jutri, v soboto, 5. decembra, ob 18.30 miklavževanje v Kulturnem domu.

kino

Gorica

CORSO 18.00-22.00 »Renegade«. VERDI 18.00-22.00 »Gli occhiali d'oro«. VITTORIA 17.30-22.00 »Sesso di fuoco«. Prepovedan mladini pod 18. letom.

Tržič

EXCELSIOR Danes zaprto. Jutri: 18.00-22.00 »L'ultimo imperatore«. COMUNALE 17.30-22.00 »Oči čornije«.

Nova Gorica

SOČA 18.00-20.00 »Zapuščeni kanjon«. Filmsko gledališče (mala dvorana): 18.00-20.00 »Prostori v srcu«. DESKLE 19.30 »Mona Liza«.

DEŽURNA LEKARNA V GORICI

Tavasani, Korzo Italia 10, tel. 84576.

DEŽURNA LEKARNA V TRŽIČU

S. Nicolò, Ul. 1 Maggio 94, tel. 790338.

POGREBI

Danes v Gorici, ob 12. uri Dina Livia Fluminiani iz splošne bolnišnice na glavno pokopališče, ob 13.30 Rozina Komic iz splošne bolnišnice v cerkev in na pokopališče v Števerjan.

† V sredo zvečer je umrla naša predraga, 98-letna

Rozina Komic

iz Ščednega

Pogreb bo danes ob 13.30 iz goriške splošne bolnišnice v cerkev in na pokopališče v Števerjan.

Žalujoči sin Mario ter hčeri Zala in Marica

Števerjan, Nova Gorica, 4. decembra 1987

Pokrajina vložila prošnjo za osamosvojitve šole Zois

Objavili bodo gradivo tečaja o slovenski kulturi

Pokrajinski svet je na zadnji redni seji obravnaval vrsto upravnih sklepov. Šlo je za sporočila sklepov, ki jih je sprejel odbor, in za odobritev odbo-rovih sklepov s strani pokrajinskega sveta.

Odbor je tako obvestil svetovalce, da je namenil 7 milijonov 500 tisoč lir za objavo gradiva tečaja o kulturi in umetnosti primorskih Slovencev, ki ga je svojčas organizirala Pokrajina. Prav tako bodo objavili tudi poročila s posveta o Lojzetu Bratužu, ki je bil v pokrajinski sejni dvorani ob 50. obletnici njegove smrti. Predvideni strošek znaša približno 3,6 milijona lir.

Brez daljše razprave so svetovalci ratificirali še kakih štirideset odbo-rovih sklepov. Pri odobritvi prispevka prostovoljnemu eksperimentalnemu konzorciju za obrambo proti toči je bil govor tudi o skupnem obmejnem sistemu obrambe, ki je predviden v Osimskih sporazumih. Tako svetovalec Poletto (KPI) kot odbornik Tomaf (KD) sta bila mnenja, da je treba čimprej uresničiti celovit sistem skupne obrambe.

Pokrajinski svet je še odobril vrsto prispevkov za pobude, ki so potekale pod pokroviteljstvom pokrajinske up-

rave. S šolskega področja velja omeniti prošnjo za osamosvojitve goriške sekcije trgovskega tehničnega zavoda, Žiga Zois. Sekcija, ki deluje kot ločen oddelek tržaškega zavoda, naj bi postala samostojna že s prihodnjim šolskim letom. O prošnji za osamosvojitve (enak predlog, je Pokrajina postavila tudi za krminsko sekcijo trgovskega zavoda Fermi) bo odločalo šolsko ministrstvo.

Deželni posvet o razvoju in okolju

Na pobudo Združenja Lega Regionale delle Autonomie in svetovnega sklada za varstvo narave (WWF) bo v Vidmu jutri, 5. t. m., deželni posvet na temo »Razvoj in okolje — vloga krajevnih uprav«. Posvet se bo pričel ob 9. uri v dvorani CISM, Garibaldijev trg 18. Uvodno poročilo bo imel Ivo Colus, s poročili s posameznih področij bodo nastopili dr. Sandro Fabbro, dr. Ivo Ricci Maccarini, dr. Eugenio Rosmann in prof. Marcello Riuscetti. Posvet se bo zaključil v dopoldanskem času.

Sklep občinskega sveta

Doberdobska občina porazdelila denarne prispevke društvom

Občinski svet v Doberdobu je na svoji zadnji seji tudi soglasno odobril predlog porazdelitve denarnih prispevkov kulturnim ter drugim društvom in organizacijam. Gre za redne prispevke, saj so v teku leta že podelili nekaj izrednih prispevkov, ki so jih prejeli: foto-odsek je za fotografske usluge Občini prejel 750 tisoč lir, godba na pihala ob 80-letnici 500 tisoč lir, športno društvo Mladost 2,5 milijona za organizacijo občinskega praznika, društvo Lindner iz Zgajaja 150 tisoč lir namesto honorarja za predavanje o vodi na Krasu, društvo Nežiča 150 tisoč za natečaj Moja vas in bersaljerji 500 tisoč lir ob lanskem odkritju spomenika.

Redne prispevke so porazdelili kot sledi. Po 400 tisoč lir je prejelo pet društev, Mladost, Jezero, Hrast, godba na pihala Kras in društvo Kras za Dol in Poljane. Šest organizacij je prejelo po 200 tisoč lir: skavti in taborniki, sekciji VZPI za Doberdob in Dol-Jamlje, jamarski klub Kraški krti ter sekcija krvočajalcev. Kraški krti so za speleološki tečaj, ki je potekal pod pokroviteljstvom Občine, prejeli še izredni prispevek 300 tisoč lir. Iz-

redna prispevka sta prejela še pevski zbor Jezero za nabavo krojev ob izidu kasete (750 tisoč lir) ter društvo Ambiente iz Ronk za pomoč pri akciji za čiščenje Krasa.

ZVEZA SLOVENSKE KULTURNIH DRUŠTEV

vabi otroke na

SREČANJE Z MIKLAVŽEM

ki bo jutri s pričetkom ob 16. uri v mali dvorani Kulturnega doma v Gorici.

Darila sprejema hišnik jutri od 8.30 dalje.

Potreba po zgodovinski raziskavi o brigadi Garibaldi Natisone

Predlog KPI v pokrajinskem svetu

Svetovalska skupina KPI v pokrajinskem svetu je vložila predlog, da bi pokrajinski odbor izpeljal pobudo o dodatni raziskavi o udarni brigadi Garibaldi - Natisone. O bojni poti te enote sta doslej pisala nekdanji komandant Mario Fantini-Sasso in komisar brigade G. B. Padoan (Vanni). Po mnenju predlagateljev, pa je treba dobesedno del zgodovine te garibaldinske enote, v kateri je sodelovalo nad pet tisoč borcev, še podrobno preučiti. Pokrajina naj bi, tako kakor je to sto-

rila že ob podobnih pobudah, omogočila izvedbo podrobne zgodovinske raziskave. Tak pristop bi nedvomno pomenil pozitiven doprinos k spoznavanju in razumevanju težavnega zgodovinskega obdobja v teh krajih. V brigadi je bilo največ borcev iz Goriške, nad 1200. Videmske nad 700 in Tržaške nad 400. V raznih enotah pa so bili prisotni borci malodane iz vseh italijanskih pokrajin, z Reke, iz Istre, Jugoslovani, Poljaki, Španci in Avstriji.

Pravočasen poseg zdravnikov iztrgal smrti 4-letnega otroka

Shrljiva prometna nesreča se je včeraj popoldne okrog 16. ure pripetila na območju Stražic, v Ul. Torriani. Komaj 4-letni otrok, Antonio Mastroianni, z bivališčem prav v Ul. Torriani 25, ki je v maminem spremstvu hodil po pločniku, se je nenadoma izmuznil prijemu njene roke in stekel čez cesto. V tistem trenutku je privozil avto, ki ga voznik ni mogel pravočasno ustaviti. Mali Antonio je obležal na cesti.

Otroka z zelo težkimi poškodbami so z rešilcem Zelenega križa odpeljali proti splošni bolnišnici. Zdelo se je, da je umrl, saj ob prihodu v bolnišnico njegovo srce ni več utripalo. Na srečo pa je zdravnikom uspel skoraj pravi čudež. Njihov pravočasen poseg je namreč omogočil obnovev otrokovih življenjskih funkcij in malega Antonia spet priklkal k življenju.

Po prvem posegu za oživljanje so ga premestili v nevrokirurški oddelek tržaške bolnišnice na Katinari. Njegovo zdravstveno stanje je seveda bilo sinoci še zelo kritično. Otrok je bil v nezavesti. Poleg močnega pretresa možganov so mu zdravniki ugotovili številne poškodbe po vsem telesu in morebitni zlom stegenice.

Zdravi se s strogo pridržano prognozo, vendar zdravniki upajo, da mu bodo uspeli rešiti življenje, ki je za trenutek obviselo na nitki.

Agromarket
GORICA
Ul. Favetti 5 - Telefon: (0481) 84741

TRAKTORJI
Landini

VSE VRSTE TRAKTORJEV — BALIRKE ZA SENO — KOSILNICE — FREZE — ŽAGE — ATOMIZERJI — MOTOKULTIVATORJI — RAZPOLAGAMO Z RABLJENIMI TRAKTORJI IN DRUGIMI KMETIJSKIMI STROJI.

GORICA - SEJMIŠČE
4. - 8. DECEMBER

● STROJI ZA KMETIJSTVO IN VINARSTVO
● OPREMA ZA KMETIJSTVO
● ČEBELARSTVO - RASTLINJAKI
● AGROPREHRANA

fiere GORIZIA GORIŠKI SEJMI

Tajništvo - informacije:
Tel. (0481) 22177 - 22233 - 520330

ZBORNIKA ZA TRGOVINO INDUSTRIJO OBRT KMETIJSTVO

Pri ZTT izšle »Tržaške kritike« slovenskega teatrologa

Inkretova dvajsetletna kritiška kronika SSG

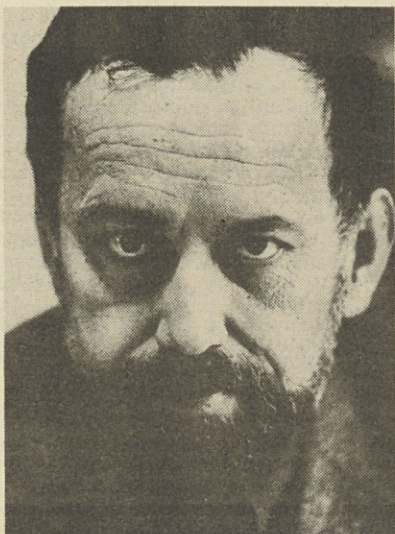
Ko sva se s pokojnim Dušanom Tomšetom, zagnanim urednikom knjižnice Mestnega gledališča ljubljanskega in gledališkim prevajalcem, pred malodane poldrugim desetletjem pomenkovala o tem, kako da je že napočil čas, ko bi kazalo tridesetletno zgodbo o povojnem, se pravi poosvoboditvenem slovenskem poklicnem gledališču naposled vendarle že strniti in vsaj obrisno napisati kot ogródje za še nenapisano zgodovino tega burnega obdobja našega teatra, se nama je vsaj nekaj zdelo neizogibno: v tak obris ali oris morajo biti potegnjena vsa slovenska poklicna gledališča. Projekt je zlagoma začel dobivati konture, Dušan je kot urednik pridobil za nelahko zamisel precejšnje število avtorjev in vsi so se svoje naloge zavzeto lotili. A glej si anahronizem: zataknilo se je edinole pri teatru, do katerega je uredniku bilo še posebej veliko pri srcu - pri Slovenskem stalnem gledališču v Trstu. Dušanovi vztrajni poskusi, da bi za zgodbo o tem znamenitem slovenskem gledališču, katerega burno zgodovino je za čas pred fašizmom in za nekaj prvih poosvoboditvenih let v imenitnem eseju napisal Filip Kalan, našel primerne avtorja, so ostali zgolj pri obljubah. Ali so se potencialni pisci naloge ustrašili ali nemara niso zaupali v celotno podjetje, ali pa se jim je morda zdelo, da imajo na voljo premalo relevantnega gradiva - ob tem ne kaže pozabiti, da je po zaslugi pokojnega velikega tržaškega igralca Rada Nakrsta prav Slovensko stalno gledališče v Trstu imelo shranjen nemara najkompletnejši arhiv o delu teatra - vsa ta vprašanja se zdaj pravzaprav brez prave teže, čeravno neodgovorjena. Kakorkoli že: v treh knjigah, ki obravnavajo poglede na razvoj slovenskega poosvoboditvenega teatra in ki nosijo skupni naslov »Živo gledališče« - sintagma je vzeta

iz uvodnega eseja kritika Frana Albrehta - izšle pa so leta 1975, historična Slovenskega stalnega gledališča v Trstu žal - ni.

Ostali je v »Živem gledališču« pač nekakšen hiatus, zev, ki ga ne urednik, nemara pa tudi ne bralci in poznavalci niso nikdar mogli do konca, naj tako rečem, preboleti. Kajti brez vsakršnega patosa, marveč s popolnoma resno mislijo je treba pribiti, da se je vrzel primerila vendarle pri teatru, ki je najuglednejša zamejska slovenska kulturna instanca, a je spričo svoje posebne pozicije in poslanstva v zgodbah o slovenskem gledališču zares nepogrešljiva in je potemtakem njena odsotnost toliko bolj boleča. Urednik Tomše je o tem ničlikokrat tožil še po tem, ko je »Živo gledališče« že zdavnaj bilo na svetlem, toda prej ali slej je moralo ostati samo pri tožbi, nemara z upanjem, da bo do te »odsotne zgodbe« nekoč vendarle prišlo.

In sicer je prišlo v sicer popolnoma drugačni obliki: pri Založništvu tržaškega tiska je namreč pred nedavnim izšla knjiga Andreja Inkreta, ki nosi naslov »Tržaške kritike« in ki skozi kritiško optiko spremlja poti in stranske poti, zmagovalstva in zablode, skušnjave in izzive Slovenskega stalnega gledališča v Trstu v minulih dveh desetletjih.

Ali je »Tržaške kritike« mogoče imeti za nadomestilo ali kar zasilno zgodovino poosvoboditvenega delovanja SSG v Trstu? Seveda ne, a tudi »Živo gledališče« ni zgodovina, »je kvečjemu sorazmerno sistematično zbrano in bolj esejistično kot historiografsko obdelano, gradivo za zgodovino, ki jo bo pač šele treba napisati. Toda tudi kot kritiško gradivo so Inkretove »Tržaške kritike« dovolj zanesljive, pregledne in sorazmerno popoln pogled na dvajsetletno delo SSG (1967 - 1987), seveda pogled s poseb-

Andrej Inkret

nega, subjektivnega kritičnega vidika, takega, kakršen je pač vsak kritički pogled. Teža posameznih zgodb, se pravi, presoj posamičnih predstav, razvrščenih od premiere do premiere v sistematičen kontinuum, je kajpada dovolj različna, deloma odvisna od specifične teže posameznih predstav, deloma pa tudi, naj tako rečem, od kritike trenutne kondicije in razpoloženja. Kaj to pomeni, ali je nemara ta razpoloženski relativizem usoden za posamezno presojo? Ne! Ko bi bilo tako, bi subjektivno vrednotenje lahko postalo osebno in pristransko, tega pa ne pri Inkretu ne pri drugih naših presojevalcih ni. Kajti poglobljeni kritikov presojevalni navdih je vendarle zmeraj iniciran od konkretne predstave in konkretnega avtorja, seveda pa je kritikovi subjektivni estetski in spoznavni občutljivosti in razglednosti prepuščeno, da ga kakšna drama in predstava intenzivneje izzove za doživljajsko percepcijo in tudi kritički diskurz. K temu je treba dodati še kritikovo pisateljsko zorenje, kajti zgodboto ni enako, če se presoje loti skromno izkušen dvajsetletnik ali avtor, ki kritiško njivo orje že dvajset in več let, če je dovoljeno povedati s podobo.

V »Tržaških kritikah« je glede tako za intenziven izziv in ustrezno doživljajsko percepcijo kakor tudi bogato tematiziran in hkrati izkušenski relativiziran diskurz mogoče dovolj nazorno uzreti nemalokrat, posebej opazno pa zlasti v uvodni Inkretovi oceni Drabosnjakovega »Tega svetega dne, vselega dne«, ki je vsa še preobložena z nekakšno zagnano mladostno »vsevednostjo«, modrovalno energijo in celo historiografsko akribijo, ter v zaključnem eseju o »Novem Cankarju v Trstu«, zadevajočem Babičovo »Pohujšanje« in Jovanovičev »Narodov blagor«, tedaj v spisu, ki bistveno preseže običajno kritiško konvencijo in se hkrati koncentriira na gledališki organizem kot avtonomno umetniško kreacijo; se pravi, na av-

tentičen gledališkokritički in manj literarno presojevalni diskurz. Oba ta ne po naključju izbrana zgleda po moji presoji dovolj energično ponazarjata Inkretov umetnostni nazor in razvoj, ki naj ga opredelim z znano sintagmo: od splošnega k posebnemu, od univerzalnega k specifičnemu. Kaj to pomeni? Naj poenostavim: Inkret je v lastnem, spoznavnem razvoju - skladno z razvojem gledališke umetnosti in njene čedalje opaznejše avtonomnosti in osamosvajanja - svoj kritički diskurz kristaliziral in strokovno emancipiral: če ga je Drabosnjak izžival kot možnost za vsakršne »odvode«, »digresije« in »univerzalije«, sta ga Babič in Jovanovič z novim Cankarjem malodane kongenialno navdihnili, da je to novo raziskal, opisal in presodil predvsem v obzorju čiste gledališke, spektakelske strukture, ki s svojo avtentično in avtonomno kreacijo Cankarjev dramski diskurz ne samo prenavlja, marveč suvereno nanovo opomenja.

Seveda se zdi samoumevno, da za tako bogato tematizirane izzive in navdihe ni moglo biti dovolj motivov v vseh predstavah, ki si jih je Inkret skozi dve desetletji vztrajno ogledoval v tržaškem slovenskem gledališču. Nemalokrat se je moral zadovoljiti komaj z bežno kritiško gesto, z zapisom, ki pač sodi v kroniko vseh in vsakršnih dramskih in gledaliških zgodb tega teatra. A tudi v takšni »bežni gesti« je skušal ostati zvest zahtevnim kriterijem, ki je z njimi presojal predstave vseh slovenskih gledališč, in ta zahtevno, do vseh enako »neprizanesljiv« kriterij je gotovo pomagal, da je Slovensko stalno gledališče postalo enako med enakimi in nemalokdaj zavoljo svoje prebojnosti tudi prvo med enakimi, kar pa se zanesljivo ne bi moglo primeriti, če bi bil Inkret - in ob njem tudi drugi presojevalci - obravnaval ta naš znameniti teater zavoljo njegove specifične situacije z nekakšnimi »odpustki«.

Skratka: »Tržaške kritike« so dvajsetletna kritiška kronika slovenskega stalnega gledališča, ki nam zdaj omogočajo, da sistematično sledimo zgodbam in vsakršnim oscilacijam SSG kot umetniške ustanove; ta s svojo ambicioznostjo in specifičnostjo bistveno kompletira živopisni atlas moderne slovenske gledališke omike. Hkrati pa nam »Tržaške kritike« omogočajo, da sledimo razvojni spoznavno estetski zgodbi njenega avtorja, gotovo enega izmed najveljavnejših današnjih slovenskih kritičkih peres.

Če sta v »Tržaških kritikah« ta dva namena izpolnjena - in po moji presoji sta - potem je natis knjige navzlic vsem samokritičnim pridržkom, o katerih Inkret temperamentno piše v uvodu, nesporno upravičen, za kar gre priznanje tudi založnici, ki se je v teh neprijaznih slovenskih časih za knjigo odločila za objavo Inkretove zbirke.

VASJA PREDAN

Igralec petdesetih obrazov

V gledališču Rossetti gostuje te dni stalno gledališče iz Emilije Romagne z delom »V začetku je Arturo ustvaril nebo in zemljo«. Predstava je prav gotovo svojevrstna, kot je poseben igralec in transformist Arturo Brachetti, ki v bistvu nosi »breme« celotne igre, saj z njim sodeluje le še temnopolti plesalec.

Mnogo večja je ekipa, ki je pripravila predstavo. Tekste je napisal Giampiero Allosio, celotna zamisel pa je delo Giorgia Gaberja in samega Brachettija. Za glasbo je poskrbel Carlo Cialdo Capelli, sugestivne scene je izdelal Rinaldo Rinaldi, kostume, ki so v predstavi še posebno važni, je narisala Patrizia Bongiovanni. Tu so potem še koreograf, izvajalci glasbe do skupine, ki je poskrbela za »čarovnije«, ki jih Brachetti izvaja.

Nekaj dni pred tržaško predstavo, je bila premiera v občinskem gledališču mesteca Correggio. Italijanski kritiki so mladega Brachettija primerjali z legendarnim Fregolijem. V resnici se predstava odvija v znamenju Brachettijeve virtuoznosti. Vsebinska igra je enostavna: mladi Arturo, ki se je rodil in živel v majhni vasi, kot sin ne ravno zgledne družine, zaigra boga stvarnika. Tako si na odru sledijo biblijski prizori, ki jih povezujejo scene (odrske in filmske) iz vsakdanjega življenja. Osnovni »jezik« igre so prav igralčeve transformacije in scenski učinki. Brachetti se v uri in pol preobleče več kot petdesetkrat. Pa ne gre le za preprosto »preoblačenje«, saj umetnik spreminja tudi maske, izraz, način igre. Je kot da gledali neverjeten kaleidoskop podob, barv, gibov, obrazov in seveda kostumov. Igralec nam postreže še s kopico rokohitskih trikov, poje, igra in pleše.

Ne bi tu na dolgo opisovali posameznih scen, prizorov in neverjetne hitrosti, s katero Brachetti menjuje svojo podobo. Poudarili bi le to, da je droben mozaik posameznih situacij med sabo dobro povezan, predvsem pa se vije v smiselno zaokroženem loku. Avtorji in sam igralec se seveda niso izognili določenemu kiču, saj predstava stalno poudarja, da gre za združitev različnih žanrov, kot so kabaret, cirkus in gledališče. Sam Brachetti ni »čisti« igralec, saj je veliko nastopal po nočnih lokalih. Kljub večžanrnemu kolažu pa nikakor ne gre za oskrnjeno gledališče. Osnovna misel, ki se, kljub blišču, jasno izlušči, je, da je ustvarjanje samo igra, ali bolje trik. Arturo, ki prevzame vlogo boga, je deček, ki se igra, ko pa se popolnoma istoveti z božjo podobo, spoznamo, da Artura ni, da je tudi on samo fikcija. Fikcija in triki so seveda tudi številne transformacije tako, da delo poteka na ravni dvojne iluzije: iluzije tega, kar vidimo in iluzije tega, kar mislimo, da je usodno. (am)

Dragi sv. Miklavž, prosim Te za lepo slovensko knjigo...

...dobiš jo v:

TRŽAŠKI KNJIGARNI

Ul. sv. Frančiška 20 - Trst

Knjiga o arheologiji ruskega raziskovalca Klejna

Most do bogatega in produktivnega polja sovjetske znanosti

Pred nami je naslednji zvezek iz že znane zbirke Studia Humanitatis, zbirke ki se vse bolj razrašča v enega od najpomembnejših humanističnih in družboslovnih izdajateljskih projektov v Sloveniji. Delo, ki ga bom tu predstavil, je na nek način posebnost, saj ga je napisal znanstvenik, ki prihaja iz Sovjetske zveze, države, ki do sedaj ni bila zastopana v tej zbirki. Nasloj je Studia Humanitatis z nekaj zadnjimi zvezki stopila izven francoskega kroga. Arheološki viri so eno najpomembnejših teoretskih del vrhunkega sovjetskega arheologa Leva S. Klejna. Sprva je bil namen izdati njegove Arheološke vire in Arheološko tipologijo skupaj, vendar je uredniški odbor sklenil, da bo zaradi vsebinskih in tehničnih razlogov slednja izšla kmalu v posebnem zvezku.

Klejnov tekst poskuša biti temeljni v arheološki znanosti, saj se v njem obravnavajo osnovni pojmi te znanosti. Običajno je tako, da so osnovni pojmi vsake znanosti bili formirani približno v enakem času kot sama znanost. Vendar v našem primeru ni bilo tako. Za arheološko znanost lahko pogojno rečemo, da je stara okrog 150 let, medtem ko je bil eden od njenih osnovnih pojmov metodološko in tehno uporabljen šele v poznih petdesetih letih tega stoletja. Pa še takrat predvsem zaradi prakse, ne pa kot teoretsko utemeljena kategorija. Seveda tu mislim na pojem arheološki vir. To izrazito časovno in razvojno neskladje je imelo velike posledice v arheološki znanosti; predvsem ni bilo točnih definicij predmeta raziskav, metodologije in končno tudi sama arheologija ni bila definitivno utemeljena kot znanost. Te posledice se čutijo še danes.

Arheologija je znanost, v kateri ne moremo govoriti o eksaktnih znanstvenih dokazih, eksperimentih, ki potrjujejo hipoteze in o aksiomih, kot to lahko rečemo za eksaktne znanosti (npr. fizika, kemija), zato imajo v arheologiji še vedno veliko težo trditve znanstvenih veličin, ki so sicer v svoji osnovi hipotetske, a vse bolj prevzemajo obliko nekakšnih znanstvenih dokazov in zakonov. Ta dogmatska struktura arheološke raz-

lage je bila že večkrat napadana. Različne arheološke šole so poskušale metodologijo in razlago napraviti objektivnejšo in jo tako približati resnici (npr. skeptična smer, nova ameriška arheologija...). Prav to skuša na svoj način napraviti tudi Lev S. Klejn, saj je postala tarča njegove kritike raba ohlapnih definicij nekaterih osnovnih pojmov.

Avtor že na začetku teksta jasno pokaže, da moramo izvor pojma arheološkega vira iskati v zgodovinski znanosti, saj je arheologija bila dolga leta ancilla historiae oziroma je še vedno v tesni povezavi z njo. Tako Klejn spremlja razvoj pojma zgodovinskega vira, ki je na neki način prednik arheološkega vira. Pokaže nam metodološko utemeljitev zgodovinskega vira že v 18. stoletju, ko je nemški zgodovinar Schläzer postavil svojo shemo znanstvene in kritične obdelave zgodovinskih virov: mala (zunanja) kritika, interpretiranje in visoka (notranja) kritika. S tako utemeljitvijo svojih osnovnih pojmov je tudi sama zgodovina bila organizirana na modernih znanstvenih načelih. Kot so že rekli, je bila arheologija na svojstven način »znotraj« zgodovine, saj je kot svojo lastno identiteto imela le izkopavanje in zbiranje starin. Toda ves čas jo je nekaj bistvenega ločevalo od zgodovine in njene klasične znanstvene metode; to je bila narava predmetov s katerimi se je arheologija ukvarjala. Zgodovinarji niso mogli obravnavati materialnih (tvarnih) predmetov z njihovo klasično metodo - analizo pisanih virov. Ves čas so jim materialni predmeti nekako uhajali iz rok saj niso imeli prave predstave in izobrazbe o njih. Ti starodavni materialni predmeti so se vsebolj umeščali tja, kjer so še danes, v posebno znanost.

Klejn nam pri tem pokaže na še eno izredno pomembno dejstvo. Vsaka znanost mora na poseben in sebi lasten način zveliči podatke iz svojih virov, zato da bi znanstveni proces tekkel naprej (zgodovinar mora srednjeveški tekst najprej prevesti iz latinščine, ga postaviti v neko kronološko lestvico, ugotoviti avtorja in okoliščine na-

stanka itd.). Podoben postopek zahtevajo tudi stari interialni ostanki (arheološki viri), saj je treba v njih skrite informacije prevesti iz jezika tvarnih virov v nek naraven jezik (str. 59) in jih potem še naprej obdelovati. Za tak postopek pa je potrebna posebna metodologija, poseben pojmovni aparat, posebna profesionalna izobrazba, skratka posebna znanost. Na tej točki, kjer je potrebno »prevajalsko« znanje, se torej konstituirajo arheologija. Vendar to ni edina konstitucijska točka, do katere nas pripelje Klejn. Obstaja še fenomen dvojne prekinitev, ki prav tako izvira iz specifične narave arheoloških virov. Prva prekinitev je na osi kontinuitete, saj med arheološkim ostankom in proučevalcem kontinuiteta ne obstaja, je prekinjena. Za primerjavo vzame avtor etnografa, ki ni v takem položaju, saj se pri njegovem delu srečuje z določeno kontinuiteto (funkcionalnost, tradicija, prežitki...). Druga prekinitev je na osi fragment - celota. Celota je za arheologa za vedno uničena in izgubljena, na voljo ima le fragmente, ki so fizični ostanki nečesa. Tu nam za primerjavo lahko služi zgodovinar, ki je sicer prizadet s prvo prekinitvijo, vendar ima v svojem pisanem viru pred seboj ne samo fizični ostanek, temveč lahko v njem razbere dogodke, ljudi in dela. Tu ima na voljo neko celoto. Problem dvojne prekinitev je torej specifičen za naravo arheološkega vira. Za njeno premagovanje ni potrebno le združevanje naporov zgodovinarja in etnografa, marveč nova kvaliteta - posebna znanost. Metaforično povedano, pred seboj imamo dve točki, ki zadostujeta za definiranje premice. Klejn na ta način razreši tisto prej omenjeno neskladje.

V drugem delu teksta spremljamo nadaljnjo obdelavo sedaj že utemeljenih pojmov in terminov. Naslednji njegov korak je analiza raziskovalnega procesa v katerem se postavljajo jasne zahteve po klasifikaciji in oblikovanju preciznih terminoloških kategorij. Na ta način želi avtor predstaviti kot zelo pomembno pot nadaljnega napredka v arheologiji, uvajanje semitsko-informacijskih in sistemskih pristopov.

Lev S. Klejn je slovenski strokovni javnosti relativno neznan. V slovenskem prevodu smo sicer imeli do sedaj objavljen le njegov splošni pregled svetovne teoretske arheologije šestdesetih in sedemdesetih let (ARHEO 1-2, to je časopis slovenskega arheološkega društva), vendar se šele v Arheoloških virih prvič srečamo z njegovim pravim teoretskim tekstom. Gre za vrhunkega sovjetskega arheologa, ki se ni ukvarjal le z nekim specialnim področjem oziroma obdobjem, kot je v arheologiji običajno, temveč se je posvetil tudi splošnim epistemološkim in metodološkim vprašanjem sodobne arheologije. Prav zaradi tega, ker je Klejn širši javnosti praktično neznan, je morebiti potrebno omeniti nekaj osnovnih biografskih podatkov. Rojen je bil 1927. leta in je v Leningradu študiral arheologijo pri M. I. Artamonovu, zraven pa še narodopisje pri svetovno pomembnem znanstveniku V. Ja. Propu. Veliko časa je bil zaposlen na Univerzi v Leningradu, kjer je tudi vodil seminar iz arheološke metodologije. Njegova druga specialnost je bilo proučevanje bronaste dobe. V času njegovega službovanja na Univerzi v šestdesetih in sedemdesetih letih je Leningrad postal prav po njegovi zaslugi eno od najpomembnejših središč teoretske arheologije. Sedaj pa je zaposlen v leningrajskem Ermitažu.

Na koncu moramo opozoriti še na fenomen, ki ga doživimo ob prebiranju tega teksta. Zelo smo presenečeni nad velikim številom pomembnih, a nam neznanih sovjetskih teoretikov zgodovine in arheologije. Izreden spekter vprašanj in teoretskih diskusij, ki so jih vodili, jih postavlja ob bok tovrstni produkciji v državah Zahodne Evrope in ZDA. Moramo priznati, da del tega presenečenja leži tudi v naših predsodkih.

Zbirka Studia Humanitatis je z objavo tega teksta močno začela take predsodke in odprla mnogim most do zelo bogatega in produktivnega polja sovjetske znanosti. Za vse, ki se resneje ukvarjajo z zgodovino ali arheologijo, je ta knjiga obvezno čtivo.

PREDRAG NOVAKOVIČ

Šah: Kasparov - Karpov Znova remi

SEVILLA — Kot je bilo pričakovati, se je 19. partija za naslov svetovnega šahovskega prvaka med Karpovom in Kasparovom v včerajšnjem nadaljevanju zaključila z remijem. Rezultat je sedaj 9,9:9,5 (v zmagah 3:3). Naslednja partija bo danes.

Nadaljevanje v sredo prekinjene 19. partije Karpov - Kasparov: 41. Te5 Ke6; 42. Ta1 Tc6; 43. Te5+ Kf6; 44. Tf5 Ke6; 45. Te5+ Kf6; 46. Te5 Ke6; 47. T1a2 Tb6; 48. g4 f6; 49. h5 Tc6; 50. Tb2 Tca6; 51. Tb6+ Tb6; 52. Ta7: Tb1; 53. Tg7: Tf1+; 54. Ke3 Te1+; 55. Kf3 Tf1+; 56. Ke2 Tf4; 57. Ke3 Ke5; 58. Te7+ Kd6; 59. Th7 Ke5; 60. Te7+ Kd6; 61. Te6+ Ke6; 62. Kf4: Ke7 remi. Na sliki (AP): Garry Kasparov.

Košarka: v drugem kolu pokala prvakov Izkušeni Tracer ugnal Partizana

Tracer - Partizan 93:83 (41:36)

TRACER: Bargna 10, Aldi, Pittis 5, D'Antoni 7, Meneghin, Brown 19, Montecchi 18, McAdoo 34.

PARTIZAN: Djordjević 10, Lakičević 2, Grbović 34, Pecarski 5, Divac 9, Popović, Paspalj 18, Nakić 5.

SODNIKA: Ivanov (Bol.) in Martin (Švi.); PM: Tracer 22:34, Partizan 18:24; PON: Divac (31), Djordjević (40), Grbović (40); 3 TOČKE: Aldi 0:1, D'Antoni 1:5, Montecchi 2:6, Djordjević 1:5, Grbović 6:15, Paspalj 0:4, Nakić 0; GLE-DALCEV: 5.000.

MILAN — Milanski Tracer si po hudem porazu v 1. kolu proti zahodnonemškemu Saturnu ni mogel dovoliti novega spodrsnjaja in zato je sinoči proti mladi beograjski postavi (poprečna starost 21 let) dal vse od sebe, a brez velike izkušnosti, ki mu je res

	LESTVICA				
Aris Solun	2	2	0	181:174	4
Saturn Köln	2	1	1	197:183	2
Orthez	2	1	1	191:187	2
Makabi	2	1	1	210:210	2
Partizan	2	1	1	184:187	2
Nashua	2	1	1	197:203	2
Tracer	2	1	1	171:185	2
Barcellona	2	1	1	195:197	0

ne manjka, bi verjetno tudi to ne zadoščalo za zmago. Vsekakor se mora zahvaliti tudi dejstvu, da je Partizan v drugem polčasu vidno popustil.

Beograjčani so dobro začeli in šele okrog 11. min. je Tracer prvič prišel v vodstvo. Bil je to najboljši trenutek Milančanov, vendar se gostje niso vdali in z odličnim Grbovićem so znova povedli. Na drugi strani pa se je izkazal veteran McAdoo, ki ima največ zaslug za sinočni uspeh Tracerja. Prav on je na koncu prvega polčasa omogočil, da so si nabrali nekaj točk prednosti, razliko pa so še povišali v začetku drugega polčasa.

Sam Grbović (Djordjević je kaj kmalu zagrešil četrto osebno napako, Divac je v glavnem le lovil odbite žoge, Paspalju nikakor ni šlo od rok) pa res ni mogel vsega narediti in ko se je odprlo D'Antoniju, so se za Partizana začele težave. Tedaj (66:55) so sodniki še žvižgali dvomljivo peto osebno napako Divcu, potem ko so domačim marsikaj dopustili v obrambi. V 34. min. je Tracer vodil s 16 točkami razlike, in tekme je bilo praktično konec.

Lahko rečemo, da bo s tako igro, kot jo je sinoči prikazal, Tracer imel veli-

ke težave v letošnjih pokalnih tekmah. Na drugi strani pa Partizanu manjka izkušnost, ne pa človeški potencial, a tudi tehnično nima drugim kaj dosti zavidati.

V drugi sinočni tekmi je solunski Aris pripravil precejšnje presenečenje, saj je kar v gosteh z 89:88 premagal Barcelono.

POKAL PRVAKINJ

1. kolo: Jedinstvo Tuzla (Jug.) - Versailles (Fr.) 68:67; Primigi (It.) - Agon Düsseldorf (ZRN) 101:74.

Samaranch zelo oster

Kdor bojkotira Seul ne bo mogel v Barcelono

BARCELONA — »Udeležba na olimpijskih igrah v Seulu ni obvezna, a kdor se bo prijavil in jih bo zatem bojkotiral, ne bo povabljen na prihodnje igre v Barceloni.« Tako je izjavil predsednik mednarodnega olimpijskega odbora Samaranch, ki je potrdil, da je optimist glede udeležbe socialističnih držav v Seulu.

Trofeja mesta Trst

Judo pri SGT

V priredbi društva Ginnastica Tries-tina bo jutri in v nedeljo mednarodna trofeja mesta Trst v judu. Prireditve se bo udeležilo kar 300 tekmovalcev iz 35 društev iz Italije, Jugoslavije, Avstrije, Francije in Zahodne Nemčije. Trofejo si bo zagotovilo društvo z najboljšim seštevkom točk med ženskami in moškimi. Jutri bodo za pokal Patrizia Boccoli nastopila dekleta, v nedeljo pa se bodo fantje potegovali za pokal Fulvio Galante. Boji bodo v telovadnicah v Ul. Ginnastica.

Hkrati so sporočili, da bo Trst maja prihodnjega leta prvič sedež državne prvenstva v judu.

Tiskovni molk pri Udineseju

VIDEM — Videmski Udinese bo v javnosti odslej zastopal le kapetan Graziani. Ostali igralci so sporazumno z vodstvom društva sklenili uvesti tiskovni molk, dokler si moštvo ne bo opomoglo. Molk je posledica izjav Manza, ki je baje javno objoval od-slovitve bivšega trenerja Giacomini-ja in so ga zato izključili iz ekipe.

Zmaga Madžarske

BUDIMPEŠTA — V okviru kvalifikacij za nastop na sklepnem delu nogometnega EP je Madžarska (skupina 5) v Budimpešti z 1:0 (0:0) premagala Ciper, Luksemburg in Škotska (skupina 7) pa sta se razšla pri 0:0.

Pred današnjim prvim ženskim smukom za svetovni pokal Kanadčanka Grahamova v odlični formi

Kanadčanka Grahamova je bila najhitrejša na včerajšnjem zadnjem kronometriranem treningu pred današnjim prvim letošnjim smukom, ki bo v Val D'Isere (AP)

VAL D'ISERE (Francija) — Na včerajšnjih uradnih kronometriranih treningih pred današnjim in jutrišnjim ženskim ter nedeljskim smukom so bili v ospredju kanadski zastopniki.

Med moškimi je najboljši čas tako v prvi kot v drugi vožnji dosegel Rob Boyd, ki je prehitel Italijana Danila Sbardellotto oz. Švicarja Petra Müllerja. Italijani so se nasploh dobro obnesli. V drugi vožnji je bil Sbardellotto četrti, v prvi pa je Michael Mair dosegel šesti čas.

Med ženskami (zanje je to bil zadnji trening) je bila obkraj v ospredju Laurie Graham.

Najboljši časi so bili naslednji: **Moški - 1. spust:** Boyd (Kan.) 1'59'01; 2. Sbardellotto (It.) 1'59'61; 3. Müller (Švi.) 1'59'81; 4. Verneret (Fr.) 1'59'85; 5. Belczyk (Kan.) 2'00'09; 6. Mair (It.) 2'00'14.

2. spust: 1. Boyd 1'58'81; 2. Müller 1'59'48; 3. Zurbiggen (Švi.) 1'59'62; 4. Sbardellotto 1'59'62.

Ženske: (5. in zadnji spust) 1. Graham (Kan.) 1'21'49; 2. Oertli (Švi.) 1'21'78; 3. Wolf (Av.) 1'22'11; 4. Bournissen (Švi.) 1'22'20; 5. Figini (Švi.) 1'22'25.

V prvem dnevu teniškega turnirja Masters v New Yorku Začetek v znamenju Švedov

NEW YORK — V prvem dnevu teniškega turnirja Masters za najboljših osem igralcev minule sezone na preizkušnjah za Nabisco Grand Prix, so se najboljše odrezali Švedi.

V skupini »Pancho Segura« je Stefan Edberg (št. 2) s 6:4, 4:6, 6:1 premagal Avstralca Pata Casheja (št. 7), Mats Wilander (št. 3) pa s 6:4, 6:1 Čehoslovaka Miroslava Mécira (št. 6).

V edinem srečanju skupine »Rod Laver« je Američan Brad Gilbert (št. 8) s 6:4, 7:6 premagal rojaka Jimmyja Connorsa (št. 4).

Edberg z wimbledonskim zmagovalcem ni imel posebno težkega dela, po nekaj tednih slabe igre pa je tokrat spet zablestel. V prvem nizu je nasprotniku iztrgal servis v deseti igri, v drugem pa je izgubil uvodno igro, kar je bilo zanj usodno. Toda v odločilnem nizu je Šved povsem nadigral svojega nasprotnika.

Mecir je v dvoboju z Wilanderjem naletel na slab dan in srečanje je bilo pravi monolog Šveda, čeprav so napovedovali izenačen boj.

26-letni Gilbert je devet let starejšega Connorsa premagal predvsem zaradi večje svežine v odločilnih trenutkih. Connors je v drugem nizu vodil 5:3 in 6:5, potem ko je v prvem nizu kar trikrat prepustil igro, ko je imel servis.

Connors je po dvoboju priznal, da je zanj december mesec počitka. Connors je ta turnir osvojil edino leta 1978.

Ponoči po našem času so bili na vrsti še trije nastopi, največ pričakovanja pa seveda vlada za Lendlja, ki je favorit številka ena.

Sporod drugega dne: Gilbert (ZDA) - Lendl (ČSSR); Becker (ZRN) - Connors (ZDA); Edberg (Šve.) - Mecir (ČSSR).

HIPODROM MONTEBELLO

VSEDRŽAVNA DIRKA TRIS
z milijonskimi nagradami

DANES, 4. DECEMBRA - OB 14.30

Manj kot leto dni do OI Ogromne naložbe NBC niso pupuščali

III.

Naložbe za izvedbo OI so bile v Seulu ogromne. V stroške gre prišteti skoraj vse gradnje, ki so bile res dokončane še pred dodelitvijo organizacije iger Južni Koreji, v deželi brez velikih športnih tradicij pa so bile nekakšne katedrale v puščavi in so jih le občasno uporabljali tudi za izvenšportne namene.

Od vstopnic si organizacija pričakuje precej, konec koncev pa bodo gledalci predstavljali le manjši del dohodkov. Ob že običajni olimpijski loteriji bodo jedro dohodkov predstavljala plačila trgovskih in industrijskih hiš v zameno za izkoriščanje olimpijskih simbolov in televizijske odškodnine.

Televizijske odškodnine so bile že večkrat na dnevnem redu pri sestavljanju podrobnih urnikov tekmovalj. Ameriški dolar je bil nekajkrat na tem, da... odnese večino zlatih kolaj. Družba NBC je postavila pogoje, po katerih bi morala najvažnejša tekmovalja sovpadati z urami, ki so v ZDA najbolj primerne za reklamo. Optimalna (20) ura za reklamo in torej za odajanje v ZDA sovpadajo v Seulu z 11. uro za potrebe New Yorka oziroma s 14. uro za potrebe Kalifornije.

Televizijski velikan je zato zahteval, da bi bile finalne odločitve v atletiki v jutranjih in opoldanskih urah, upor atletske zveze pa je le privedel do tega, da v teh za organizem neprimernih

urah ne bo finalnih borb. Urnik je bil nekoliko potisnjen v popoldanski del, zato pa se je zmanjšala odškodnina, ki jo bo plačala NBC.

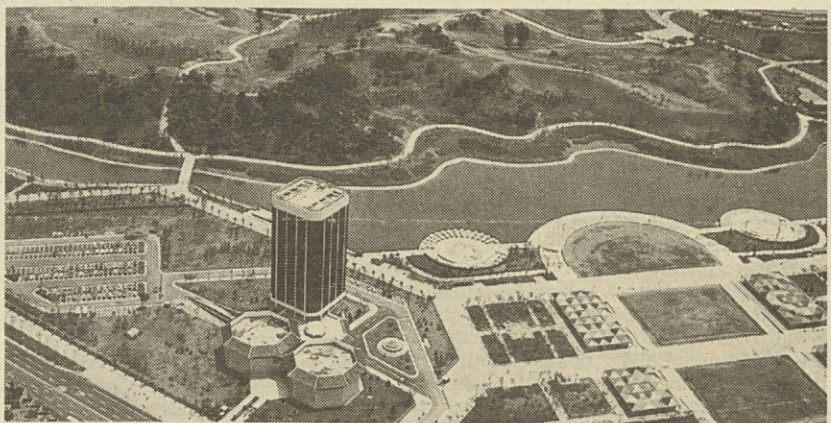
Za Evropo se bodo igre odvijale v zgodnjih jutranjih urah. Atletika na primer od 6. do 9. ure, dvoranski športi malo kasneje. Vse se bo končalo neke ob 15. uri.

Glede na delo javnih občil bo na svoj račun prišel v največji meri radio. Upoštevati je namreč treba, da je televizija v zgodnjih jutranjih ali tudi dopoldanskih urah za veliko večino ljudi tabu. Očitno bodo najkrajši konec potegnili časopisi, ki bodo jutraj prinašali že ves dan stare vesti.

Olimpijske igre v Seulu bodo pome-nile okrepitev športnega programa z dvema novima panogama. Resnici na ljubo se bo tenis samo vrnil v program, namizni tenis pa bo prava novost. S tem bo tudi popravljena krivica, ki je od vedno izločevala enega najbolj poljudnih športov na svetu.

Otvoritev iger bo v soboto, 17 septembra, zaključek pa v nedeljo, 2. oktobra. Ob treh koncih tedna bodo imeli domačini v tem obdobju še dva državna praznika. Iz statistik zadnjih 30 let izhaja, da je v tem obdobju srednja temperatura v Seulu 19 stopinj, dežja pa pade za 41,3 mm. Odstotek vlage je precejšen.

BRUNO KRIZMAN
(Konec)

Olimpijski park, kjer bo do 200 skulptur na odprtem

danes igra za vas - danes igra za vas

Mira Grgič

Mira Grgič (letnik 1959) je v zamejskem športnem prostoru prav dobro znana. Z odbojko se bavi že od leta 1969, ko je prvič nastopila v mladinski sesterki Gaje. Tri leta kasneje je prestopila k Slogi, štiri sezone pa je stardandna podajačica v združenih ekipi Farco Meblo. Mira je že prejela celo vrsto priznanj kot najbolj borbena ali pa najboljša igralka kakega turnirja. Od leta 1967 pa se še bavi s tenisom, in sicer pri Gaji. Prejšnji teden je Franka Žerjal pravilno napovedala devet rezultatov.

totocalcio

Barletta - Padova	X	2
Bologna - Cremonese	1	
Brescia - Udinese	1	X
Catanzaro - Arezzo	1	
Genoa - Lazio	1	2
Messina - Bari	X	
Parma - Modena	1	
Piacenza - Atalanta	1	X 2
Taranto - Sambenedettese	X	
Triestina - Lecce	1	X 2
Siena - Cuiopelli	1	
Treviso - Venezia Mestre	1	X
Angizia - F. Andria	X	

konjske dirke - konjske dirke

Že napoved za prvo dirko, ki je tokrat v Bologni, je tvegana. Odločili bi se za sk. 2, v kateri Enzima preživlja res dober trenutek. Enakovreden nasprotnik bo gotovo Estac di Omar (sk. X), v formi pa je tudi Equazione (sk. 1).

V Milanu bi se odločili za regularnega Fluttera (sk. 2). Za zmago bi se moral potegovati še Friz del Ronco (sk. X), zanemariti pa ne smemo niti Fin Sonyja (sk. 2.).

V Rimu bi poskusili z bazo s sk. X, v kateri je regularni Diderot. V sk. 1 zasluzi pozornost Clodio Sbarra. Presenečenje lahko pripravi Bijov KS iz sk. 2.

V Firenzah bi se odločili za Copri-fuoca (sk. 1). Soliden je tudi Celicola (sk. 2), presenetiti pa lahko Drim di Jesolo (sk. X).

V Torinu bo startal hitri Dottrel (sk. 2), ki bo gotovo glavni protagonist. Zanemariti ne gre Fulgida (sk. X), na dober sprint pa lahko računa Evolve Mis (sk. 1).

V Livornu bi se odločili za About Towna (sk. 1), med favoriti pa je tudi Lord Osvaldo (sk. X). Iz sk. 2 ne smemo pozabiti na Gingerina.

DIRKA TRIS

Dirka tris bo ta teden v Trstu, kjer bo startalo 21 konj. Naši favoriti so naslednji: Impegno (št. 2), Egalik (št. 6) in Bagusi (št. 11). Za sistemiste: Speedy Bart (št. 18), Exodus RI (št. 21), Balmon (št. 13).

totip

1. — prvi	2
drugi	1 X
2. — prvi	2
drugi	X 2
3. — prvi	X
drugi	1 2
4. — prvi	1
drugi	X 2
5. — prvi	2 1
drugi	X
6. — prvi	1 2
drugi	X 1

Odbojarski evropski pokali

Derbiji ob Jadranu

Ta konec tedna se bodo nadaljevali boji v evropskih odbojarskih pokalih. Na sporedu bodo prve tekme drugega kola. Med temi pa bodo tudi trije italijansko-jugoslovanski derbiji. V pokalu pokalnih zmagovalcev bo zagrebška Mladost v nedeljo gostila Maxico-mo, prihodnjo sredo pa bo v pokalu prvakov igral Panini doma s sarajevsko Bosno. Tretji derbi bo med ženskami: v okviru zveznega pokala bo Braglia iz Reggio Emilie gostil vukovarski Vupik.

Nastopilo bo še šest italijanskih sester. Spored je sledeč:

ŽENSKI POKAL PRVAKOV: Teodora - Slupsk (Polj.); POKAL POKALNIH ZMAGOVALCEV: Camst Bologna - Fortuna Bonn (ZRN); POKAL POKALNIH ZMAGOVALK: Civ & Civ - Lausanne (Švi.); ŽENSKI ZVEZNI POKAL: Yoghi (Zaan (Niz.).

V moškem zveznem pokalu nastopata še padovski Ciesse in Kutiba iz Falconare.

Izbirali boste najboljše

Aldo Rupel

Bliža se čas mrzličnih telefonskih pozivov s strani športnega uredništva. Klicalo bo tiste, ki redno dopisujejo, in tiste, ki se občasno pojavljajo na športnih straneh dnevnika. Obojih je še vedno premalo in nekatere območja ter področja niso zadovoljivo krita. Vsekakor predstavljajo dopisniki živopisno družčino približno stodvajset ljudi.

Odločali bodo o najboljših. Izbirali bodo posameznike in moštva, ki so se izkazala v koledarskem letu 1987 na športnem področju in spadajo v delokrog naše narodnostne skupnosti. Pristop k izbiri je različen. Pogojen je od priljubljenosti posamezne panoge, pogojen je od osebne naklonjenosti in poznanstva, pogojen je od krajevne pripadnosti, pogojen je tudi od nevoščljivosti. Vendar vse te pogojevnosti le obrobno vplivajo na izbiro. Najpomembnejša postavka je uspešnost; ta izstopa pri veliki večini volilcev.

Ker je pojem uspešnosti še vedno precej ohlapen, prihaja do razčlenjenih izbir, kot lahko vsako leto opazimo ob objavi izidov. Kljub temu so izbire precej osredotočene na ozek krog kandidatov zaradi halo efekta. Halo efekt oblikujejo navijači, predvsem pa sredstva obveščanja pod

vplivom navijačev in dopisnikov. Ob tem je treba povedati, da niso vzroki halo efekta nekaj izumetničenega v smislu, da ne bi morda odgovarjali precej razširjeni miselnosti.

Ravno za to gre: katere pojave je okolje pripravljeno podpreti, reklamirati, razbojnati, kateri pojavi se zdijo v tem času vredni nagrad. Že nekaj časa velja, da je dojemljiva skoraj vsem in skoraj izključno tekmovalna uspešnost. Pri tem se volilci ne zavedajo, da navadno nagrajujejo na ta način tudi najboljše možnosti dela, najboljše možnosti finansiranja. Je to kaj slabega? Nikakor. Pojasnjujem samo, da je npr. prizadevnost s slabimi delovnimi pogoji nizko vrednotena in nismo pripravljeni povzročiti halo efekta za posameznike in moštva, ki jih osebno ne poznamo.

Prvi trije na lestvici bi verjetno bili isti, tudi če bi upoštevali širšo pahljico vrednot. Vprašanje se postavlja od četrtega ali petega mesta navzdol. Doslej se je namreč dogajalo, da ni bilo dovolj za nekatere niti prvo mesto na državnem prvenstvu, kaj šele udeležba na njem, za pristanek med prvimi desetimi. Temu stanju smo pri zadnjih dveh izbirah deloma odpo-mogli z objavo izrazitejših dosežkov v posebnem pregledu decembra meseca. Pohvalno bo, če bo podoben pregled primerno odmeven tudi letos.

Pri izbiri najboljših se postavlja še eno vprašanje. Vezano je na obdobje Jadranskega moštva in časovno sko-

raj vzporedno na Sama Kokorovca. Saj ni res, da bi se ostali posamezniki in moštva trudila med sezono ravno zaradi doseganja najboljših mest na anketi Primorskega dnevnika. Izbira najboljšega športnika lahko samo zelo posredno spodbuja k večjemu naprežanju in jemljejo ta izbor le kot zanimiv dodatek. Vendar nimajo za časa nastopanja omenjenih dveh pravokov prav nobene možnosti, da bi posegli po najvišjih mestih. Ta čas traja že nekaj let. Določeno je torej, da izbirajo dopisniki najboljše in če so najboljši zgoraj omenjeni, ni drugih možnosti. Toda s tem začena vsa zadeva zgublja na zanimivosti. Saj vemo že vnaprej, da jim lahko letos konkurira le Bogatčeva, a koliko se je bo spomnilo?

V kateri smeri torej iskati rešitev? Predlog, ki sem ga na ravni klepeta iznesel že ob lanskem nagrajevanju, predvideva pravilo, naj ne bi istim podeljevali naslova najboljšega športnika več kot dvakrat zaporedoma. Tako bi puščali odprta vrata tudi za druge. Naše paradne zvezde bi vseeno ostajale na častnem odru, ker se vsi zavedamo, koliko so vredne. Celu počastili bi jih s tako oblikovanim predlogom, ker izzveni tak način izločevanja iz konkurence lahko samo kot višja oblika pohvale. Vem, da bi prireditelji znali dobiti primerne oblike zastavljanja vse zadeve tudi na gala večeru, ki je posvečen nagrajevanju.

V 9. kolu košarkarske D lige Bor Radenska v Tržiču

Članska košarkarska vrsta Bora Radenske bo jutri odigrala srečanje z rahlim »derbijskim« priokusom. Vratovčevi fantje bodo odpotovali v Tržič, kjer jih bo pričakalo moštvo POM (Polisportiva Oratorio S. Michele). Tržačani zasedajo deveto mesto na lestvici, s točkama prednosti pred borovci. V prejšnjem kolu so utrpeli hujši poraz v Cedadu, kar jih je stalo priključitev k »zgornjemu« domu razpredelnice.

Borovi košarkarji bodo stopili na parket brez strahu, saj so si v zadnjih treh tednih precej opomogli, predvsem v psihičnem smislu. Že na gostovanju v Roncadah so Pregarc in ostali dokazali, da se lahko enakovredno kosajo tudi z vodilnimi v tem prvenstvu in upati je, da bodo trenutek dobre forme potrdili v Tržiču.

Gostitelji bodo gotovo dali vse od sebe, da bi spet vzpostavili stik z vrhom, za našo ekipo pa je vsaka zmaga dobrodošla, še posebno pomembna pa je vsak uspeh na tujem. Radenska je

že precej popravila svoj položaj na lestvici, vendar je prav opozoriti, da je še vedno na predzadnjem mestu in da jo od trojice zadnjeuvrščenih ločita skromni točki.

Položaj torej narekuje hkratno opreznost in pa maksimalno angažiranost v zasledovanju čim večjega števila ugodnih rezultatov. Konec koncev pa je to osnovno vodilo sleherne ekipe v kateremkoli prvenstvu.

Med tednom so Borovi košarkarji odigrali trening tekmo v Gorici, proti vrstnikom Ardite, ki je še zadnja na lestvici, kljub temu, da je prepričljivo premagala tržaškega Interja. V Borovem taboru ni večjih zdravstvenih težav, razen že obstoječih, ki so vezane na kolenske sklepe in vretenca nekaterih posameznikov.

Srečanje med moštvom POM in Borom Radensko bo v tržaški športni palači v Ulici Rossini s pričetkom ob 18.30. (Cancia)

Košarka: promocijsko prvenstvo Tokrat derbi v Dolini

V osmem kolu košarkarskega promocijskega prvenstva na Tržaškem bo na sporedu drugi letošnji slovenski derbi. V dolinski telovadnici se bosta spoprijela Breg Adriatherm in Kontovel Electronic Shop. Glede na trenutno sestavo razpredelnice bi morali biti domačini v rahli prednosti, čeprav so v zadnjih dveh kolih doživeli dva zaporedna zastoja. Poleg tega morajo Brežani igrati brez Henrika Maverja, ki mu spet nagaja poškodba kolena. Za Kontovelce pa bo tudi ta tekma pomemben preizkus na poti izboljšanja ne prav rožnatega položaja. Zato lahko pričakujemo, da gledalcem, ki bodo prišli na tekmo, verjetno ne bo žal.

Priložnost za zmago se ponuja tudi Poletovim košarkarjem, ki bodo v goste sprejeli letošnjega novince v ligi, postavbo Il Carso. Tržačani so po jesenskem miniprestopnem roku precej oslabiljeni zaradi odhoda svojega najboljšega igralca Dudineja v vrste četrtoligaša TecnoLucce. Tavčarjevi fantje naj bi tako imeli še boljše izgleda za uspeh, ob upoštevanju dejstva, da igra v gostujoči postavi nekaj zelo dobrih posameznikov. (Cancia)

Na Goriškem bodo domovci (tekma bo jutri) na domačih tleh pred lažjo nalogo, saj bodo igrali proti zadnjeuvrščeni ekipi Basket Ronchi. Belo-rdeči so v prejšnjem kolu zanesljivo odpravili ekipo Senators in so tako tik pod vrhom trenutne razpredelnice. V prejšnjem kolu, ki je bilo zelo naelek-

treno (kar v treh srečanjih je prišlo do težkega osebnega obračunavanja), je največje presenečje bil poraz enega favoritov, Albe Gioia iz Krmina.

V tem kolu bo na sporedu nekaj zanimivih srečanj. Belo-rdeči ne bodo smeli podcenjevati ekipe iz Ronk: čeprav je na dnu, lestvice, ima nekaj dobrih in izkušenih košarkarjev. Z zmago bi si domovci utrdili drugo mesto na skupni lestvici v pričakovanju na neposredna srečanja z vodečimi.

Tekma med Domom in Basketom Ronchi bo v telovadnici Kulturnega doma s pričetkom ob 20.15. (mč)

PRVENSTVO DEČKOV

DOM - ARTE 56:80 (27:34)
DOM: Lisci 2, Silič 22, Bednarik 3, Bordon 4, Šuligoj 9, Primožič, Pintar, Zavadlav 5, Skok 2.
PON: Zavadlav.

V prvem srečanju prvenstva dečkov so mladi domovci doživeli tudi prvi poraz. Razlog za neuspeh je treba iskati predvsem v nezbranosti domače ekipe, še posebno v drugem polčasu, ko je izgubila prednost in dovolila gostom, da so jo nadigrali. Slovenski košarkarji očitno potrebujejo še precej treningov in resnega dela, da izboljšajo predvsem napad, ki ostaja najšibkejša točka v njihovi igri.

Med posamezniki gre pohvaliti Siliča v napadu ter Zavadlava v obrambi. Ob njiju se je izkazal tudi Šuligoj, ki je zadel 3 trojke. (A+J)

naše šesterke v pokrajinskih ligah

NA TRŽAŠKEM

UNDER 18 MOŠKI

Kolo pred koncem tega po obsegu skromnega prvenstva je že vse odločeno: CUS je prvak, borovci pa so zanesljivo drugi. Vsekakor je le mlada ekipa vseučilišnikov nekoliko bolj izstopala, ostali so si bili precej izenačeni.

IZIDI 5. KOLA: Bor - Libertas Rozzol 3:2, CUS - Sloga 3:1.

LESTVICA: CUS 10, Bor 6, Rozzol in Sloga 2.

UNDER 18 ŽENSKÉ

Po prvem kolu povratnega dela je ostalo razmerje sil nespremenjeno. Slogašice so praktično prvakinje.

IZIDI 6. KOLA: OMA Telesorveglian-za - Sloga Koimpex 0:3, Virtus - CUS 3:2.
LESTVICA: Sloga Koimpex 10, OMA Telesorveglian-za in Virtus 6, Bor Friulexport 2, CUS 0.

UNDER 16 ŽENSKÉ

Konec tedna se bo začelo tudi to prvenstvo. Deset ekip je zveza porazdelila v dve skupini. Prvi dve ekipi iz vsake skupine se bodo uvrstile v finalni del, ki bo odločal o naslovu pokrajinskega prvaka. Po mnenju vseh poznavalcev je bil žreb nesrečen, saj je bila večina boljših

šesterk uvrščena v skupino A, v kateri so Sloga A, Breg, Bor Friulexport, DLFAC in CUS. V B skupini so: Prevenire, Sokol, Virtus in Julia. V skupini A vse tri slovenske šesterke ne bi smele imeti težav z italijanskimi moštvami, v skupini B pa se našima ekipama ponuja enkratna priložnost, da se uvrstita v finale. Lani so v tej konkurenci zmagale borovke.

NA GORIŠKEM

UNDER 18 MOŠKI

TORRIANA - OLYMPIA KOMJANC VINI 0:3 (11:15, 12:15, 15:17)
OLYMPIA: Sfiligoj, Breganti, Lutman, Spazzapan, Dorni, Cotič.

V dokaj izenačeni in napeti tekmi je Olympia zaslužno zmagala. Srečanje je bilo za oboje zelo pomembno, saj je veljalo za 3. mesto na končni lestvici. V ključnih trenutkih pa se je pokazala večja izkušnja slovenskih odbojkarjev, zlasti v zadnjem setu, ko so domačini že vodili 14:12, naši pa so dobro organizirali obrambo in protinapad in zmagali. (gs)

IZIDI 9. KOLA: Olympia Komjanc vini - Naš prapor Imsa 0:3, S. Luigi - Torriana 3:1, Ronchi - Fincantieri 3:2.

LESTVICA: Naš prapor Imsa 18, S. Luigi 14, Torriana, Olympia Komjanc Vini in Fincantieri 6, Acli 4.

UNDER 16 ŽENSKÉ

Najvažnejše srečanje tega kola (Libertas Krmin in Libertas Gorica) je bilo predloženo. Villacher Bier je tako sedaj sam na 1. mestu. Agorest se krčevito drži 2. mesta. Tudi tokrat je zmagal in daje veliko upati.
IZIDI 5. KOLA: Farra - Villacher Bier 0:3, Torriana - Agorest 0:3, Corridoni - S. Luigi 1:3, Morarese - Villesse 0:3, Grado - Sagrado 0:3.

LESTVICA: Villacher Bier 10, Agorest, Villesse, Libertas Cormons in Libertas Gorizia 8, S. Luigi 6, Farra 4, Corridoni in Sagrado 2, Grado in Torriana 0. Libertas Gorizia in Libertas Cormons imata tekmo manj.

UNDER 16 MOŠKI

V 4. kolu je S. Luigi premagal Val in je tako sedaj sama na lestvici. Soča je tokrat počivala.

IZIDI 4. KOLA: Torriana - Libertas Turriaco 3:0, S. Luigi - Val 3:1. Tekma Libertas - Pall. Grado bo 14. t.m.

LESTVICA: S. Luigi 8, Soča 6, Val 4, Torriana 2, Libertas Cormons, Turriaco 0. V 5. kolu se bosta pomerili Soča in S. Luigi. Dvoboj bo odločilnega pomena za prvo mesto na lestvici. (MJ)

obvestila - obvestila

ŠD BREG organizira ZIMOVANJE od 23. do 29. decembra na Cerknem. Ostale informacije po telefonu — št. 228001 od 17. do 19. ure.

ŠD MLADINA obvešča zainteresirane, da redno poteka predsmučarska telovadba pod vodstvom prof. Franka Drasiča v torkih in četrčkih od 19.30 do 20.30 v občinskem rekreatoriju A. Grego v Kržju.

ŠD MLADINA obvešča zainteresirane, da baletna šola redno poteka v ponedeljek in četrtek od 16. do 19. ure v bišvem otroškem vrtcu šole A. Sirk v Kržju.

ŠD MLADINA obvešča vse udeležence zimovanja na Pohorju, naj poravnajo plačilo v sredo, 9. t. m. in četrtek, 10. t. m. na sedežu društva v Domu A. Sirk v Kržju od 19. do 21. ure.

iz planinskega sveta - iz planinskega sveta - iz planinskega sveta

Kmalu spet smučarski tečaj SPDT

S skorajšnjim prihodom zime nastopi seveda smučarska sezona, ki se leto obeta kar se da bogata, saj je že sedaj mnogo snega. V marsikaterem zimskem središču namreč že obratujejo vse smučarske naprave, kmalu pa bomo lahko smučali povsod. SPDT prireja tudi letos, kot že dolgo, vrsto let, smučarski tečaj, ki bo že tradicionalno razdeljen na začetniški za dijake, začetniški za odrasle ter nadaljevalni tečaj za tiste, ki hočejo svoje znanje samo izpopolniti. Tečaji bodo v Ravasclettu oz. na Zoncolanu, kamor se smučarji SPDT podajajo že od leta 1977, trajali pa bodo štiri nedelje: 10., 17., 24. in 31. januarja 1988.

Vpisovanje je na sedežu društva (Ul. sv. Frančiška 20/3. nad., tel. 744249) vsak ponedeljek od 19. do 20. ure in v četrtek, 17., ter petek, 18. t. m., od 19. do 20. ure ter še v soboto, 19. t. m., od 10. do 15. ure. Cene tečaja so sledeče: 4 nedelje (prevoz in tečaj po dve uri) - 75 tisoč lir; 4 nedelje (samo tečaj) - 35 tisoč; 4 nedelje (samo prevoz) - 48 tisoč. Vpisnino je mogoče plačati v dveh obrokih. Organizator bo poskrbel tudi za varstvo osnovnošolskih otrok, ki imajo probleme glede spremstva. V tem primeru je obvezno včlanjenje v italijansko smučarsko zvezo FISL.

Odhod avtobusov bo točko ob 6.30 izpred tržaške sodnijske palače (Foro Ulpiano). Člani SPDT in tečajniki imajo popust na dnevnih kartah. Mladolletniki do 18. let se lahko vpisujejo na tečaj le s podpisom staršev. Pri vpisovanju je obvezna izkaznica s poravnano članarino.

Smučarski tečaj SPD Gorica

Smučarski tečaj pri SPD iz Gorice se bo predvidoma pričel to nedeljo, 6. t. m. Slednji bo na Nevejskem sedlu, torej je še zelo malo časa za vpis. Prijave sprejemajo v trgovini Bavcon v Carduccijevi ulici. Interesenti se lahko zgledajo tudi pri Ivu Berdonu.

Tone Škarja

Alpinistična srečanja pri Rumeni hiši

V Trstu je več centrov, kjer se navdušenci organizirano bavijo s planinstvom in alpinizmom. Pred kratkim sta društvo »La Marmotta« in krožek ARCI - Rdeča hiša organizirala vrsto teoretičnih in alpinističnih srečanj, katerih se je udeležilo preko dvajset navdušencev. Ob nedeljah so vadili v Črnem kalu ter se enkrat tudi podali v Belo vodo v Zahodnih Julijcih, teoretična srečanja pa so bila ob sredah.

Sinočnje predavanje alpinista Sergia Serre navdušilo prisotne

Sinočnje predavanje v dvorani v Ul. Ananian v Trstu znanega tržaškega alpinista, jamarja in jadrca Sergia Serre je navdušilo številne prisotne. Prikaz z diapozitivi samotne smučarske poti po Pirenejskih imenovano »Tracce« (Sledi) je bil po svoje enkraten, saj je bil originalen in svež. Serra ni namreč svoje poti, ki je svojevrsten rekord, saj je bil tržaški alpinist prvi, ki je sam preskušal Pireneje od Sredozemskega morja pa do Atlantika (skupno 740 km), prikazal kronološko,

temveč po argumentih, kar se je izkazano za zelo posrečeno.

Serra je v uvodu prikazal gorstvo in obrazložil zakaj se je na tako pot podal sam, nato pa je geografsko natančno opisal svoje dolgo prečkanje. Nato je prikazal vse svoje najbolj efektivne slike, nazadnje pa še ob diapozitivah obrazložil svojo osebnost filozofijo, ki je vsekakor zanimiva in pa vredna, da jo obrazložimo: Serra trdi, da avanture ni, oz. ne sme obstajati, ker je to že deviacija, saj v primeru te eksistence pomeni, da živimo v družbi, ki institucionalizirano potrebuje nek mentalni prostor, kjer je treba na umeten način sprostiti neke frustracije. Serra je spreobrnil pojem avanture ter jo vključil v življenje samo, ki mora torej obstajati na istem nivoju kot gor omenjena avantura. Zato se moramo približati popolnemu izničenju dogodivščine kot pojma. Le ko bomo to storili, bomo lahko nanovo zgradili neke mentalne strukture, v katerih bo avantura spet imela svoj pomen.

Sergia Serro je dvojezično predstavil in obrazložil njegov Življenjski nazor zamejski alpinist Dušan Jeliničič, ki je, kot znano, 4. avgusta lani kot prvi plezalec v deželi osvojil himalajski osematisočak Broad Peak.

Izšla knjiga Toneta Škarje »Jalung Kang«

Prav te dni je pri ljubljanski založbi Borec izšla že druga knjiga (prvo je napisal Braco Zavrnik z naslovom »Pet zakladnic večnega snega«) o uspešni jugoslovanski odpravi iz leta 1985 na himalajski osematisočak Jalung Kang (sicer stranski vrh tretje najvišje gore na svetu Kančenzenge). Napisal jo je vodja odprave in podpredsednik Planinske zveze Slovenije Tone Škarja, predstavil pa so jo na nedavnem slovenskem knjižnem sejmu v Ljubljani. To je 224 strani zelo zanimivega branja, opremljena pa je z lepimi barvnimi in črno-belimi fotografijami.

OLYMPIC sport
TRST - UL. DEL BOSCO 10/a - TEL. 040/773902

NAŠE PONUDBE:

SMUČI HEAD + VEZI

150.000 lir

SMUČI FISCHER + VEZI

180.000 lir

SMUČI ATOMIC + VEZI

190.000 lir

SMUČARSKI ČEVLJI

60.000 lir

SMUČARSKI KOMBINEZONI

159.000 lir

PUHOVKE (pravi gosji puh)

149.000 lir

SMUČARSKÉ HLAČE (salopette)

49.000 lir

OB NAKUPU SMUČI VAM PRIPRAVIMO DRŠNO PLOŠKEV, ROBNIKE IN MAŽO

EKSKLUZIVNA PRODAJA SMUČARSKIH ČEVLJEV S. MARCO
Center za smučarske čevlje z vbrizganjem mase

Naročnina: mesečna 13.000 lir - celoletna 156.000 lir; v SFRJ številka 250.- din, naročnina za zasebnike mesečno 2.000.- din, trimesečno 5.000.- din, letno 20.000.- din, upokoenci mesečno 1.500.- din, trimesečno 3.750.- din, letno 15.000.- din. Za organizacije in podjetja mesečno 3.000.- din, letno 30.000.- din, nedeljski letno 4.000.- din.

Poštni tekoči račun za Italijo

Založništvo tržaškega tiska, Trst 13512348

Za SFRJ - žiro račun 51420-603-31593
ADIT 61000 Ljubljana
Kardeljeva 8/II. nad. - telefon 223023

Oglaš - Ob delavnikih trgovski 1 modul (šir. 1 st. viš. 23 mm) 60.000 lir. Finančni in legalni oglaš 1 modul (šir. 1 st. viš. 23 mm) 90.000 lir. Mali oglaš 700 lir beseda. Ob praznikih povisek 20%. IVA 18%. Osmrtnice, zahvale in sožalja po formatu. Oglaš iz dežele Furlanije-Juljske krajine se naročajo pri oglasnem oddelku PUBLIEST - Trst, Ul. Montecchi 6 - tel. 775275, tix 460270 EST I, iz vseh drugih dežel v Italiji pri podružnicah SPI.

primorski

dnevnik

4. decembra 1987

TRST - Ul. Montecchi 6 - PP 559
Tel. (040) 764832 (4 linije) - Tix 460270
GORICA - Drevored 24 maggio 1
Tel. (0481) 83382 - 85723
ČEDAD - Stretta De Rubels 20
Tel. (0432) 731190

Odgovorni urednik **Bogumil Samsa**

Izda in tiska ZTT
Trst

Član italijanske
zveze časopisnih
založnikov FIEG

Samo en del člana 31 protizakonit, vse drugo v redu Ustavno sodišče utemeljilo razsodbo o davku na zdravje

RIM — Ustavno sodišče je objavilo včeraj besedilo oziroma utemeljitev razsodbe števil. 431, s katero je dejansko »rešilo« tako imenovani davek na zdravje (»tassa sulla salute«), okrog katerega je izbruhnilo, kot znano, nič koliko polemik. Davek na zdravje, kakor ga določa člen števil. 31 državnega zakona števil. 41 z dne 28. februarja 1986, je po mnenju ustavnih sodnikov protiustaven samo toliko v kolikor nalaga neposrednim obdelovalcem zemlje in delovnim ljudem v nepodrejenem razmerju obvezno vplačilo najmanj 324.000 oziroma 648.000 lir, ne da bi jim bilo omogočeno dokazati, da nimajo nobenih dohodkov od dela. To je krivična praksa, ki jo velja zato na vsak način odpraviti.

Vsa druga določila pa bodo ostala v veljavi, tako npr. tudi naslednja: različno denarno breme za trgovce, obrtnike, vršilce samostojnih poklicev in državljane brez bolniške blagajne, za katere velja davčni količnik 7,50 odstotka, ter za ljudi v podrejenem delovnem razmerju, ki so dolžni plačati 10,95 odstotka, od česar odpade sicer 9,60 odstotka na delodajalca; prevelika obremenitev nižjih dohodkov v primerjavi z višjimi - do 40 milijonov lir letnega dohodka je treba poravnati davek v celoti, od 40 do 100 milijonov lir

samo nekaj več kot polovico davka, iznad 100 milijonov lir pa niti lire...; davka na zdravje so oproščeni prvi 4 milijoni agrarnega, nepremičninskega in kapitalnega dohodka, medtem ko ga je treba plačati za vse dohodke od dela; davek se izračunava na podlagi celovitega zneska, ki ga prijavi dotični za poravnavo davka IRPEF, namesto da bi ga izračunavali na osnovi uradno ugotovljenega dohodka od dela.

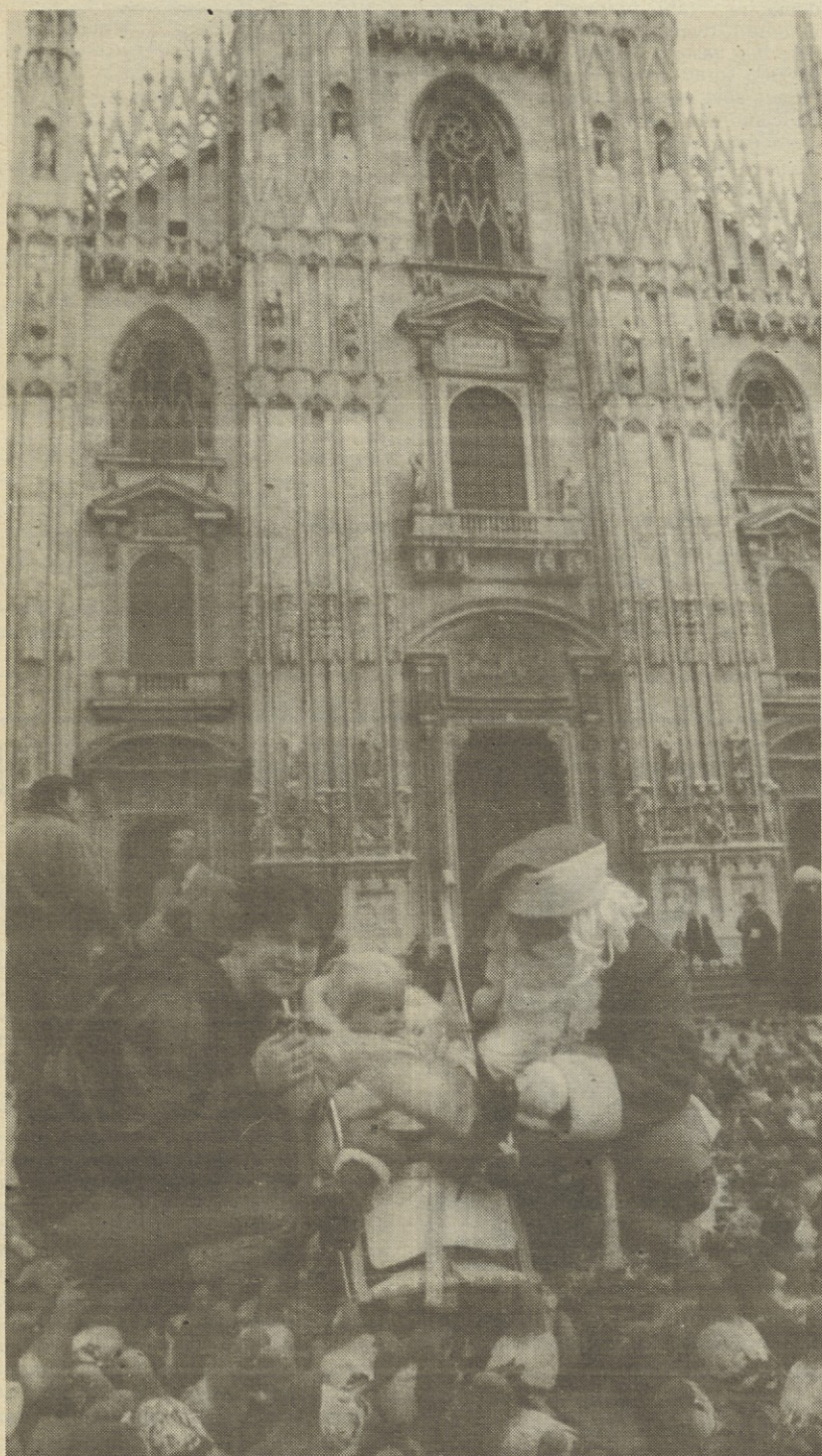
Ustavni sodniki so gornje ostro kritizirali, kar pa ne more biti nikomur v tolažbo, ko pa teh določil niso razglasili za protiustavne. Mnenja so namreč, da je člen 31 »zadnji in dokončni vezni člen«, ki je potreben »za izvajanje discipline o vsedrjavni zdravstveni službi«. Sodišče priznava sicer, da je ta disciplina »nejasna in neharmonična« ter da vzbuja »zaskrbljenost in zmedo«, a opozarja: »Davčnemu bremenu, ki so ga dolžni prenašati vsi (!), mora ustrezati »sigurna« zdravstvena služba, ki jo je treba zagotoviti slehernemu državljanu; ta služba naj bo iz tehničnega vidika kar najbolj učinkovita, njeno upravljanje pa zdravo, korektno in ekonomično.«

Svojevvrsten rekord

Kar 37 jezdecev je zlezlo na železnega konjička francoske nacionalne garde in tako postavilo nov svetovni rekord, ki je vreden, da ga vpišejo v Guinnessovo knjigo rekordov. Prejšnji najboljši dosežek v tej panogi je bil 34 ljudi na enem motorju (Telefoto AP)

Božična idila v velemestu

Samo sneg manjka na milanskem Trgu Duomo pa bi bilo božično vzdušje perfektno. Da je mraz, zgovorno pričajo golobi, ki se jim ne ljubi poletavati (AP)

V Rimu izdali zaporna naloga za dva japonska terorista

RIM — Agenti digosa so po večmesečnem delu le ugotovili, kdo je zakrivil junijska atentata na britansko in ameriško veleposlaništvo v Rimu. Preiskovalci so namreč zbrali prepričljive dokaze, da sta atentata izvedla 39-letni Okudaira Junzo in 40-letni Sutomo Sirozaki, oba člana teroristične organizacije Japonska rdeča armada.

Namestnik državnega pravdnika Tomba je včeraj izdal zaporne naloge zoper terorista, ki ju dolži sodelovanja pri pokolu in nezakonite posesti orožja. Oba terorista so prepoznali uslužbenci hotela, v katerem sta stanovala, in lastnik agencije, kjer sta najela avtomobil ford escort. Okudairo Junza in Sutoma Sirozaki išče tudi Interpol, ki ju dolži, da sta izvedla podobne atentate tudi v Madridu in Džakarti (Indonezija).

Na včerajšnji tiskovni konferenci pa so preiskovalci zatrdili, da nimata obtoženca nobene zveze z moškim in žensko, ki so ju aretirali v Bahreinu zaradi domnevnega sodelovanja v atentatu na letalo južnokorejske letalske družbe. V zaporu je mož naredil samomor, ker pa je v žepu imel

letalsko vozovnico jordanske družbe Alia za Rim, so mnogi domnevali, da je bilo prav v Rimu osrednje skrivališče japonskih teroristov. Policija pa je drugačnega mnenja, saj sta terorista pri atentatih na veleposlaništvi ZDA in Velike Britanije uporabila preprosto orožje, ki naj bi ga celo sestavila v hotelski sobi; zelo verjetno torej nista imela na razpolago pravo skrivališče, v katerem bi lahko seveda skrila primernejše orožje.

Prvi atentat sta terorista izvedla 9. junija zjutraj, ko so iz dvorišča muzeja bersaljerjev pri Porta Pii z grobo izdelanim minometalcem vrgli bombo na vrt britanske ambasade. S podobno tehniko sta kmalu zatem vrgla iz sobe hotela Ambasciatori bombo, ki je zadela okno veleposlanikove pisarne. Pred tem sta še pred stavbo ameriškega veleposlaništva z daljinskim upravljanjem razstrelila avtomobil ford escort. Preiskovalci sicer domnevajo, da je pri atentatih (zelo verjetno vsaj pri atentatu na britansko veleposlaništvo) sodeloval še en pajdaš, ki pa ga doslej še niso identificirali.

Zanimanje za Dizdarevičev potovanje na Madžarsko

BUDIMPEŠTA — Madžarski politični krogi ocenjujejo, da bodo skorajšnji razgovori zunanjega ministra Petra Varkonija in Ralfa Dizdareviča pospešili nadaljnje sodelovanje Jugoslavije in Madžarske v duhu dobrososedstva, vzajemnega razumevanja in spoštovanja. Po predvidevanjih naj bi jugoslovanskega gosta sprejeli tudi predsednik predsedniškega sveta Karoly Nemeth, namestnik generalnega sekretarja partije Georgy Lazar in premier Karoly Grosz.

V Budimpešti poudarjajo, da so odnosi med državama, katerih temelje sta postavila predsednik Tito in Janoš Kadar še v povojih in brez pomembnejših odprtih vprašanj. Na gospodarski ravni predstavlja kar 40 odstotkov menjave višja oblika sodelovanja, česar Jugoslavija ni dosegla z nobeno drugo državo. Zaradi gospodarskih težav obeh držav in zaradi nekaterih drugih razlogov, letošnja menjava ne bo dosegla načrtovanih 700 milijonov dolarjev, kljub temu pa dosežene rezultate v spremenjenih pogojih ocenjujejo pozitivno.

Več kot milijon italijanskih turistov letos v Jugoslaviji

MILANO — V prvih devetih mesecih letos je Jugoslavijo obiskalo 1,1 milijona Italijanov, do konca leta pa jih pričakujejo več kot 1,2 milijona, kar bo absolutni rekord obiskov italijanskih turistov v Jugoslaviji.

To so sporočili na svečani promociji turistične ponudbe Jugoslavije, ki jo je priredila agencija Jugotours v hotelu Principe di Savoia v Milanu. Italijansko tržišče se je potrdilo kot zelo pomembno za Jugoslavijo. Samo Jugotours je v Jugoslavijo letos pripeljal 15 odstotkov Italijanov več, kot lansko leto.

Jugotours bo po predvidevanjih prihodnje leto pripeljal v Jugoslavijo za 8 do 10 odstotkov več italijanskih gostov kot letos. Tako so turisti iz Italije po številu gostov v Jugoslaviji takoj za Nemci. Italijani prihajajo vse pogostejše izven letne sezone in ne marajo paket aranžmajev, bolj jih privlači zasebna namestitve. Tudi obiski v Medjugorju, ki so v Jugotoursovih publikacijah šele letos »zapustile anonimnost«, so vse pogostejši — samo ta agencija je v to mestece pripeljala 3.500 Italijanov.

Obsodbe zaradi porušenja hiše

NEAPELJ — Rimsko kasacijsko sodišče je potrdilo včeraj prvostopenjsko in prizivno razsodbo proti odgovornim za smrt 56 in ranitev 180 oseb pod ruševinami stanovanjskega poslopja v Ul. Stadera v Poggiorealeju med potresom, ki je razdejal 23. novembra 1980 velik del Campanie.

Hišo, ki je bila last zavoda za ljudska stanovanja IACP, so zgradili nekje sredi petdesetih let, izvedenci pa so po temeljiti tehnični raziskavi ugotovili, da je uporabilo gradbeno podjetje pri tem odpadno gradivo, da so bili stebri, na katerih je zgrajena slonela, brez prave opore, in da je bil tudi razdalja med njimi prevelika. »Čudež je, da se ni že prej podrla,« so izjavili sodnikom.

Lastnik gradbenega podjetja Carlo Angelino in vodja del Giovanni Sacchi bosta presedela v zaporu vsak po tri leta, inženirja zavoda IACP Mario Cigliano in Mario Ciarnelli pa po dve leti; vse štiri so obtožili ne-namerne nesreče in umora. Zavod IACP pa bo moral poravnati odškodnino svojcem umrlih in družinam ranjenih.

Emporio

FIorentino

TRST
Ul. S. Maurizio 16 (Trg Ospedale)
Telefon 794669

Zima je pred vrati

zato darujte toplo haljo!

Pri **EMPORIO FIORENTINO**

Ul. San Maurizio 16
(vogal Trga Ospedale)

najpopolnejša izbira
najlejših halj!